

Αλληλόχρεος Λογαριασμός

Α.Π. 192/2005 Ζ' Τμ.

Εισηγητής: Αθανάσιος Γιωτάκος

Ι. Από τις διατάξεις των άρθρων 669 ΕμπΝ, 361, 873, 874 ΑΚ, 112 ΕισΝΑΚ και 64-67 του ν.δ. "περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιρειών" της 17.7/13.8.1923, σαφώς συνάγεται ότι **αλληλόχρεος (ή ανοικτός ή τρεχούμενος) λογαριασμός υπάρχει**, όταν δύο πρόσωπα, από τα οποία το ένα τουλάχιστον είναι έμπορος, συμφωνούν με σύμβαση **να μη επιδιώκονται ή διατίθενται μεμονωμένως οι απαιτήσεις των δύο μερών**, που προκύπτουν από τις μεταξύ τους συναλλαγές, αλλά να φέρονται σε κοινό λογαριασμό με σκοπό **να εκκαθαρίζονται και να αποσβένονται κατά το κλείσιμο του λογαριασμού** αυτού που θα γίνεται κατά ορισμένα χρονικά διαστήματα σε τρόπο ώστε να αποτελέσει τη μοναδική μεταξύ τους απαίτηση το **κατάλοιπο** του λογαριασμού που τυχόν θα υπάρξει. Περαιτέρω ο αλληλόχρεος ή ανοικτός λογαριασμός κλείνεται περιοδικώς κάθε εξάμηνο, εκτός αν συμφωνήθηκε διαφορετικό, αλλά όχι όμως κατά διαστήματα μικρότερα του τριμήνου. Καθένα από τα μέρη μπορεί οποτεδήποτε με καταγγελία του να θεωρήσει ότι έχει κλείσει οριστικό ο λογαριασμός, οπότε ο δικαιούχος του καταλοίπου δικαιούται να απαιτήσει αμέσως αυτό (άρθρο 112 παρ. 2 ΕισΝΑΚ). Η ενοχή δε για το κατάλοιπο που προκύπτει από κλείσιμο του αλληλόχρεου λογαριασμού γεννάται **ανεξαρτήτως των ιδιαίτερων κονδυλίων του**, όταν ο οφειλέτης αφηρημένως ή υποσχέθηκε πριν κλείσει ο λογαριασμός την εξόφληση της οφειλής του από το κατάλοιπο ή αναγνώρισε, αφού έκλεισε ο λογαριασμός, την οφειλή αυτή (ΑΠ 1524/1991, ΑΠ 1226/1982). Εξάλλου, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 623-624 του ΚΠολΔ, μπορεί να εκδοθεί διαταγή πληρωμής για χρηματικό κατάλοιπο κλεισθέντος αλληλόχρεου λογαριασμού, το οποίο, όπως προκύπτει από τη διάταξη του άρθρου 112 παρ. 2 ΕισΝΑΚ, είναι κατά ποσό ορισμένο και δεν εξαρτάται από αίρεση, προθεσμία, όρο ή αντιπαροχή, εφόσον αποδεικνύονται εγγράφως, η σύμβαση του αλληλόχρεου λογαριασμού, η κίνηση του λογαριασμού αυτού, το κλείσιμο τούτο και το κατά λοιπό που προκύπτει υπέρ εκείνου που ζητεί την έκδοση της διαταγής πληρωμής (ΑΠ 1022/2003, ΑΠ 717/1979). Αν όμως ο οφειλέτης του καταλοίπου, με σύμβαση που κατάρτισε με το δανειστή, υποσχέθηκε αφηρημένως πριν κλείσει ο λογαριασμός, την καταβολή του καταλοίπου που θα προκύψει, ή, μετά το κλείσιμο του λογαριασμού, αναγνώρισε την υποχρέωσή του προς καταβολή αυτού, τότε ενέχεται κατά τα άρθρα 361, 873 και 874 ΑΚ, από τη σύμβαση αυτή, που είναι αυτοτελής σύμβαση αφηρημένης αναγνώρισης χρέους, η οποία δημιουργεί ανεξάρτητη από τη βασική σχέση ενοχή και αποτελεί αυτό, στη βάση αγωγής ή αίτησης για την έκδοση διαταγής πληρωμής κλπ που μπορεί να σωρευθεί, αν συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις στο ίδιο δικόγραφο με την αξίωση από τη βασική σχέση.

Η αίτηση για την έκδοση διαταγής πληρωμής χρέους που προέρχεται από σύμβαση αλληλόχρεου λογαριασμού πρέπει να αναφέρει τα έγγραφα εκείνα, τα οποία αποδεικνύουν την σχετική σύμβαση, τα κονδύλια των χρεωπιστώσεων του λογαριασμού, το οριστικό κλείσιμο του και το κατάλοιπο. Αν αναγνωρίσθηκε το κατάλοιπο, δεν απαιτείται να αναφέρονται τα σχετικά κονδύλια του λογαριασμού, αλλά πρέπει να γίνεται ειδική επίκληση της αναγνώρισης (ΑΠ 1524/1991).

Τα ανωτέρω ισχύουν και αν η σύμβαση πιστώσεως με ανοικτό λογαριασμό, η οποία προβλέπεται ειδικό από τις διατάξεις των άρθρων 47, 64-67 του από 17.7./13.8.1923 δ/τος "περί ειδικών διατάξεων περί ανωνύμων εταιρειών", καταρτίζεται μεταξύ τράπεζας και πελάτου της. Το λογαριασμό αυτό κλείνει η τράπεζα όταν θελήσει (άρθρο 47 παρ. 2) ...

IV. Κατά το **άρθρο 873 ΑΚ**, η σύμβαση με την οποία γίνεται υπόσχεση ή αναγνώριση χρέους, έτσι ώστε να γεννιέται ενοχή ανεξάρτητα από την αιτία του χρέους, είναι έγκυρη, αν η υπόσχεση ή η δήλωση για την αναγνώριση γίνει εγγράφως. Από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι με τη σύμβαση αυτή γεννιέται **αυτοτελής ενοχή από αναγνώριση χρέους**, που δημιουργεί νέα βάση αγωγής για τον πιστωτή, ανεξάρτητη από τη βασική σχέση και ότι ο αναγνωρίσας οφειλέτης δεν δύναται ακριβώς λόγω του **αφηρημένου** χαρακτήρα της να προτείνει τις ενστάσεις που είχε από την κύρια (βασική) σχέση. Ακυρότητα, της βασικής σχέσεως κατ' αρχήν δεν θίγει το κύρος της αφηρημένης υποσχέσεως ή αναγνωρίσεως χρέους. Ομως η αφηρημένη υπόσχεση ή αναγνώριση χρέους αποτελεί παροχή κατά την έννοια της ΑΚ 904 εδ. β'. Επομένως θεμελιώνεται αξίωση ή ένσταση (αναλόγως κατά τις περιστάσεις) αν το δια της υποσχέσεως ή αναγνωρίσεως ασφαλιζόμενο χρέος στην πραγματικότητα δεν υφίστατο ή είχε αποσβεσθεί το σχετικό βάρος αποδείξεως ανήκει, τότε, στον οφειλέτη. Έτσι επί συμβάσεως αφηρημένης υπόσχεσης ή αναγνωρίσεως χρέους και στη συγκεκριμένη περίπτωση του χρεωστικού καταλοίπου κλεισθέντος ανοιχτού δανειακού λογαριασμού (άρθρα 873, 874 ΑΚ) δεν μπορούν να προταθούν κατό του κύρους της ενστάσεις που στηρίζονται στη βασική σχέση, δηλαδή σε συμφωνημένους όρους της δανειακής συμβάσεως ...

V. Η κατά το άρθρο 632 ΚΠολΔ ανακοπή κατά της διαταγής πληρωμής αποτελεί ειδική μορφή της ανακοπής των άρθρων 583 επ. ΚΠολΔ, και ασκείται όπως η αγωγή. Το δικόγραφο της πρέπει να περιέχει με τρόπο σαφή και ορισμένο όλες τις ενστάσεις κατά του κύρους της διαταγής πληρωμής, ενώ στη διανοιγόμενη με την ανακοπή δίκη δεν εκδικάζεται η καθόλου υπόθεση, αλλά στο μέτρο των λόγων ανακοπής. Οι λόγοι αυτοί, συνδυαζόμενοι με το αίτημα της ανακοπής προσδιορίζουν την έκταση της εκκρεμοδικίας και οριοθετούν δεσμευτικώς το αντικείμενο της δίκης επί της ανακοπής (ΟΛΑΠ 10/1997). Ειδικότερα το δικόγραφο πρέπει να περιέχει τους λόγους της ανακοπής, δηλαδή να προσδιορίζει την έλλειψη εκείνων των

ουσιαστικών ή διαδικαστικών προϋποθέσεων που δικαιολογούν την ακύρωση της διαταγής πληρωμής. Νέοι λόγοι ανακοπής δεν επιτρέπεται να προταθούν από τον ανακόπτοντα για πρώτη φορά στο Εφετείο, ακόμα και αν αφορούν ισχυρισμούς που αναφέρονται στα άρθρα 269 και 527 του ΚΠολΔ, γιατί έναντι των εν λόγω διατάξεων, κατισχύει ως ειδικότερη η διάταξη του άρθρου 585 ΚΠολΔ, κατά την οποία νέοι λόγοι ανακοπής μπορούν να προταθούν μόνο με πρόσθετο δικόγραφο που κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου, προς το οποίο, απευθύνεται η ανακοπή και κοινοποιείται οκτώ ημέρες πριν από τη συζήτηση (ΑΠ 1779/2001, ΑΠ 1914/1999, ΑΠ 72/2000).

Εφετείο Θεσσαλονίκης 3078/2002

Για την ύπαρξη αλληλόχρεου λογαριασμού είναι απαραίτητη **η συμφωνία των μερών ότι οι εκατέρωθεν μεταξύ τους απαιτήσεις δεν θα επιδιώκονται αυτοτελώς**, αλλά θα καταχωρούνται σε λογαριασμό χρεοπιστώσεων που θα κλείεται κατά τακτά χρονικά διαστήματα και θα είναι απαιτητό μόνο το κατάλοιπο του λογαριασμού που θα προκύπτει μετά από συμψηφισμό των χρεοπιστώσεων. **Απαραίτητη είναι επίσης η δυνατότητα αποστολών στον αλληλόχρεο λογαριασμό και από τα δύο μέρη. Δεν είναι αλληλόχρεος λογαριασμός το τοκοχρεωλυτικό δάνειο**, στο πλαίσιο του οποίου **το ποσό του δανείου και οι αναλογούντες τόκοι επιμερίζονται σε περισσότερες αυτοτελείς καταβολές που καθίστανται ληξιπρόθεσμες σε διαφορετικό χρόνο η κάθε μία**. Για την εξομοίωση του τοκοχρεωλυτικού δανείου με αλληλόχρεο λογαριασμό **δεν αρκεί η δυνατότητα προεξόφλησης** μη ληξιπρόθεσμων δόσεων, αν οι σχετικές καταβολές δεν καταχωρούνται υπό μορφή λογαριασμού που κλείεται κατά τακτά χρονικά διαστήματα.

Από τις διατάξεις των αρ. 361, 874 [ΑΚ](#), 112 [ΕισΝΑΚ](#), 669 ΕμπΝ και 47, 64-67 του ν.δ. της 17.7/13.8.1923 «περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιριών» συνάγεται ότι αλληλόχρεος (ή ανοικτός ή τρεχούμενος) λογαριασμός υπάρχει όταν δύο πρόσωπα συμφωνούν με σύμβαση να μην επιδιώκονται ή διατίθενται μεμονωμένα οι απαιτήσεις, που προκύπτουν από τις μεταξύ τους συναλλαγές, αλλά να φέρονται σε κοινό λογαριασμό με σκοπό να εκκαθαρίζονται και να αποσβένονται κατά το κλείσιμο του λογαριασμού αυτού, που θα γίνεται κατά ορισμένα χρονικά διαστήματα, σε τρόπο ώστε να αποτελέσει τη μοναδική μεταξύ τους απαίτηση το κατάλοιπο του λογαριασμού, που τυχόν θα υπάρχει. **Βασικό στοιχείο της έννοιας του αλληλόχρεου λογαριασμού είναι η ύπαρξη συμφωνίας υπαγωγής σε κοινό λογαριασμό απαιτήσεων και των δύο μερών, που θα προκύπτουν από τις συναλλαγές τους και συνεπώς, δεν υπάρχει αλληλόχρεος λογαριασμός, αν δεν υπάρχει η δυνατότητα τουλάχιστον αποστολών και από τα δύο μέρη. Η ύπαρξη απλώς της δυνατότητας αυτής είναι αρκετή για να**

υπάρχει αλληλόχρεος λογαριασμός και είναι **αδιάφορο αν πραγματικά έγιναν κατά τη διάρκεια του αποστολής και από τα δύο μέρη ή αν μόνο το ένα από τα μέρη έκανε αποστολές** (ΑΠ 79/95 NOB 44, 628, ΑΠ 1524/91 ΕλλΔ 34, 313). Εξάλλου, από τις διατάξεις των αρ. 806, 807 και 361 **AK** σαφώς προκύπτει ότι η **σύμβαση τοκοχρεωλυτικού δανείου**, ήτοι εκείνη, κατά την οποία ο αντισυμβαλλόμενος προβαίνει σε τμηματικές καταβολές προς τη δανείστρια τράπεζα, καθορισμένες εκ των προτέρων κατά χρόνο και κατά ποσό για την κάλυψη παρασχεθέντος δανείου, είναι **τελείως διαφορετική από εκείνη του αλληλόχρεου λογαριασμού**, οι δε δοσοληψίες από το τοκοχρεωλυτικό δάνειο, ως από τη φύση τους, δεν μπορούν να εξυπηρετηθούν με την τήρηση ανοικτού λογαριασμού, **αφού δεν είναι απαιτητό από την αρχή το σύνολο του χρέους** και για το λόγο αυτό: α) κάθε δόση είναι διακριτή από τις υπόλοιπες και **διατηρεί την αυτοτέλεια και ατομικότητά της** και δεν είναι δυνατή η παρακολούθησή της ως μέρους ενός ετερογενούς συνόλου, που περιέχει κεφάλαιο και άληκτα χρεολύσια, αλλά και κονδύλια του ίδιου λογαριασμού, τα οποία προέρχονται από διαφορετικές αιτίες, που επιβάλλουν ανομοιογενή μεταχείριση και β) δεν είναι δυνατό το περιοδικό κλείσιμο του λογαριασμού και ο ανά τρίμηνο ανατοκισμός του συνόλου του καταλοίπου, διότι κάθε δόση του τοκοχρεωλυτικού δανείου περιέχει και άληκτους τόκους, οι οποίοι δεν είναι επιτρεπτό να εκτοκίζονται. Κάθε δε συνομολόγηση, κατά την οποία το τοκοχρεωλυτικό δάνειο θεωρείται ως ανοικτός λογαριασμός, είναι **παράνομη, αφού γίνεται με τον πρόδηλο σκοπό να πορισθεί η τράπεζα έμμεσα και ανεπίτρεπτα ωφελήματα, που παρέχονται από το αρ. 112 ΕισΝ **AK** και ιδίως τον ανά τρίμηνο ανατοκισμό** (ΕφΑθ 3345/99 NOB 48, 54 και παραπομπές εκεί στη θεωρία και στη νομολογία). Τέλος, **ο νομικός χαρακτηρισμός της συμβάσεως και η επιλογή των εφαρμοστέων κανόνων δικαίου ανήκει στο δικαστήριο, το οποίο αποφαινεται με βάση τα προτεινόμενα από τους διαδίκους και αποδεικνυόμενα πραγματικά περιστατικά και είναι αδιάφορη η ονομασία, την οποία έδωσαν στη σύμβαση τα μέρη.** Έτσι, σε περίπτωση που προκύπτει από τις αποδείξεις ότι συνάφθηκε από τα μέρη σύμβαση τοκοχρεωλυτικού δανείου, δεν ασκεί επιρροή το γεγονός ότι οι συμβαλλόμενοι χαρακτήρισαν τη σχέση τους ως σύμβαση παροχής δανείου με ανοικτό λογαριασμό (ΑΠ 1438/95 ΕλλΔ 39, 588, ΑΠ 79/95 ό.α., ΕφΑθ 3345/99 ό.α.). [...] Απ' όλα τα ανωτέρω αναφερόμενα συνάγεται με απόλυτη σαφήνεια ότι η προεκτειθέμενη συμβατική σχέση, που συνδέει πλέον τα διάδικα μέρη μετά την τροποποίηση και τη μετατροπή της αρχικής συμβάσεως, αποτελεί, σύμφωνα με όσα εκτίθενται στην αρχή της παρούσας σκέψεως, τοκοχρεωλυτικό δάνειο με ετήσια περίοδο χάριτος και οκταετή διάρκεια και όχι σύμβαση αλληλόχρεου λογαριασμού, αφού δεν είναι πλέον δυνατή η εξυπηρέτηση των δοσοληψιών από το δάνειο με την τήρηση αλληλόχρεου λογαριασμού. Ειδικότερα, ο σκοπός του δανείου για τη χρησιμοποίησή του

αποκλειστικά για κτιριακές εγκαταστάσεις και η απαγόρευση της χρησιμοποίησής οποιοσδήποτε ποσού αυτού για άλλο σκοπό (βλ. το δεύτερο όρο της τροποποιητικής συμβάσεως), καθώς και ο καθορισμός της πληρωμής των δόσεων τοκοχρεολυτικά, δηλαδή σε ισόποσες εξαμηνιαίες δόσεις, που απαρτίζονται κατά ένα μέρος από τόκους και κατά ένα μέρος από κεφάλαιο, σαφώς παρέχουν στην τροποποιηθείσα ως άνω σύμβαση των μερών το νομικό χαρακτηρισμό της συμβάσεως τοκοχρεωλυτικού δανείου. Επίσης, κάθε συνομολογηθείσα δόση είναι διακριτή από τις υπόλοιπες και διατηρεί την αυτοτέλειά της, επιπλέον δε με βάση την τροποποιητική σύμβαση δεν υπάρχει η δυνατότητα αποστολών και από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη, ώστε να μη μπορεί να λειτουργήσει για το λόγο αυτό αλληλόχρεος λογαριασμός. Βέβαια, η οφειλέτρια έχει τη δυνατότητα να εξοφλεί το δάνειο και πριν από την ταχθείσα προθεσμία ή να καταβάλλει στη δανείστρια Τράπεζα ένα μέρος των μη ληξιπροθέσμων τοκοχρεωλυτικών δόσεων, πλην όμως το γεγονός αυτό δεν μπορεί να μεταβάλει το χαρακτήρα της συμβάσεως τοκοχρεωλυτικού δανείου σε σύμβαση αλληλόχρεου λογαριασμού, αφού οι ως άνω καταβολές από την οφειλέτρια μπορούν να γίνουν μόνο με τους προαναφερόμενους όρους και επί πλέον, η τελευταία δεν έχει τη δυνατότητα καταβολής οποτεδήποτε στη δανείστρια οποιουδήποτε χρηματικού ποσού, το οποίο να πιστώνεται στα πλαίσια λειτουργίας ενός αλληλόχρεου λογαριασμού.

ΑΠ 680/1986 Τμ. Δ'

Η σύμβαση αλληλοχρέου λογαριασμού ενέχει, ως αναγκαίο στοιχείο της εννοίας της, συμφωνία, δεσμευτική κατά το άρθρο 361 του [ΑΚ](#), **μη απαιτητού του** (αποτελούντος την παροχή, με την έννοια του άρθρου 287 [ΑΚ](#)) **αντικειμένου χρηματική καθενός από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη**, απαιτήσεων, που θα γεννηθούν στη διάρκεια της λειτουργίας του αλληλοχρέου λογαριασμού και υπάγονται στη ρύθμιση αυτής της συμβάσεως, **αλλ' εισαγωγής των απαιτήσεων αυτών σε ενιαίο λογαριασμό, με τη μορφή "αποστολών", πιστωτικών για το δικαιούχο "αποστολέα" και χρεωστικών για τον υπόχρεο "λήπτη", και μετά το κλείσιμο του λογαριασμού** (που, εφόσον δεν υπάρχει διάφορη συμβατική ρύθμιση, επέρχεται και όταν περαιωθεί η μεταξύ των συμβαλλομένων οικονομική, κατά την κύρια σύμβασή τους, συναλλαγή), **απαιτητού μόνον του καταλοίπου** που θα προκύψει, τυχόν, υπέρ του ενός των συμβληθέντων μερών, από την, **μέσω αντιπαραθέσεως και προσθαφαιρέσεως των χρηματικών κονδυλίων τα οποία παριστούν τις παραπάνω "αποστολές", εκκαθάριση του λογαριασμού**. Προϋπόθεση του **να μην είναι** οι από την κύρια σύμβαση απαιτήσεις των συμβαλλομένων, οι υπαγόμενες στη ρύθμιση της συμβάσεως αλληλοχρέου λογαριασμού, **δεκτικές**

ενασκήσεως, με επιδίωξη των αντιστοίχων παροχών, αποτελεί η, κατά τη συμφωνία που προαναφέρθηκε, ύπαρξη, για τους συμβαλλομένους, υποχρεώσεως εισαγωγής των απαιτήσεων, με μορφή αποστολών, στον αλληλόχρεο λογαριασμό, όχι και η πραγματική, με καταχώριση αντιστοίχου χρηματικού κονδυλίου, εισαγωγή τους στο λογαριασμό αυτό. Και εφόσον κατά την έννοια της συμβάσεως αλληλοχρέου λογαριασμού, που προκύπτει και από το άρθρο 112 § 2 εδ. β' του Εισαγωγικού Νόμου του [ΑΚ](#), η εκκαθάριση του λογαριασμού συντελείται, όταν αυτός κλεισθεί, αυτομάτως, με βάση τις συμφωνίες και συναλλαγές των μερών, από τις οποίες και τις συμπληρωτικές, τυχόν κενών των συμφωνιών, νομικές διατάξεις, προσδιορίζεται, έτσι, το πραγματικό αποτέλεσμα της εκκαθαρίσεως, η χρέωση, στο λογαριασμό, συμβαλλομένου με κονδύλια για τα οποία δεν υπήρξε αντίστοιχη απαίτηση του αντισυμβαλλομένου του και η παράλειψη της πιστώσεώς του, από αυτόν, με το χρηματικό ισάξιο αποστολών του, δεν αποτελούν, καθ'αυτές, περιστατικά από τα οποία, και μόνα, να γεννάται απαίτηση αποζημιώσεως ή αποδόσεως αδικαιολογήτου πλουτισμού (άρθρα 298, 904 του [ΑΚ](#)). Στην προκειμένη περίπτωση, προκύπτει, από το περιεχόμενο του δικογράφου των προτάσεων, με χρονολογία 22.1.1973 του εκκαλούντος Γ.Κ.** και του τότε ομοδίκου του Ο.Κ.**, που είχαν υποβληθεί για τη συζήτηση, στις 2.3.73, ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Λαμίας, της από 28.11.1972 αγωγής της εφεσίβλητου, τώρα, ανωνύμου εταιρίας, εναντίον των, με την οποία εξητείτο να καταδικασθούν οι εναγόμενοι να καταβάλουν στην ενάγουσα, καθένας "εις ολόκληρον", νομιμοτόκως από τις 11.6.1969, άλλως από τις 30.7.1969, 574.773 δραχμές, ως οφειλόμενο υπόλοιπο τιμήματος εμπορευμάτων, ότι με τις προτάσεις αυτές ασκήθηκε, από τον εκκαλούντα Γ.Κ.**, ανταγωγή που είχε αντικείμενο την καταδίκη της αντεναγομένης εναγούσης στην πληρωμή σ' αυτόν, με νομίμους, από την ημέρα συζητήσεως της ανταγωγής, τόκους, ποσού 582.757 δραχμών, ως αθροίσματος των ισόποσων μερικότερων απαιτήσεων του αντενάγοντος. Απαιτήσεων από τις οποίες, σύμφωνα με το ιστορικό της ανταγωγής, ορισμένες είχαν βάση ειδικούς όρους διαρκούς, μεταξύ αντενάγοντος και αντεναγομένης, συμβάσεως, για πώληση από τον πρώτο υγρών καυσίμων και λιπαντικών της δευτέρας, σε τρίτους, στο χώρο πρατηρίου της, με παρεπόμενη σύμβαση, υπαγωγής των σχετικών απαιτήσεων των μερών σε αλληλόχρεο λογαριασμό, στον οποίο, κατά τη σύμβαση αυτή (αλληλοχρέου λογαριασμού), θα έπρεπε να εφέροντο σε πίστωση του αντενάγοντος, από την αντισυμβαλλομένη του, και οι απαιτήσεις, για απόδοση μερική ή ολική, διαφόρων δαπανών και καταβολή συμπληρωματικής προμηθείας του που ασκήθηκαν με την ανταγωγή. Και οι υπόλοιπες (από τις απαιτήσεις) φέρονται προερχόμενες από τη χρέωση του αντενάγοντος, στον αλληλόχρεο λογαριασμό, εκ μέρους της αντιδίκου του, με κονδύλια (τόκων και εξόδων διαφημίσεως) για τα οποία δεν υπήρχε αντίστοιχη απαίτησή της και την παράλειψη πιστώσεώς του με τα ισόποσα

επιταγών που της είχαν παραδοθεί. Εφόσον, όμως, ομολογείται, έτσι, από τον αντενάγοντα, στο δικόγραφο της ανταγωγής, ότι οι προβαλλόμενες, με αυτήν, απαιτήσεις αποδόσεως δαπανών και καταβολής συμπληρωματικής προμηθείας ήταν, κατά τη σύμβαση αλληλοχρέου λογαριασμού που προαναφέρθηκε, εισακτέες στον αλληλόχρεο λογαριασμό (του οποίου κατά το ιστορικό της ανταγωγής, αφού η μεταξύ αντενάγοντος και αντεναγομένης οικονομική συναλλαγή φέρεται περατωθείσα στις 20.8.1969, το κλείσιμο επήλθε ταυτοχρόνως), οι αντίστοιχες χρηματικές παροχές εμφανίζονται μη απαιτητές, σύμφωνα με όσα έχουν προεκτεθεί. Και μόνες οι αδικαιολόγητες χρεώσεις και παράλειψη πιστώσεως του αντενάγοντος, στον αλληλόχρεο λογαριασμό, που προβάλλονται επίσης, δεν αποτελούν, γεγονότα γενεσιουργά απαιτήσεων πληρωμής των χρηματικών ποσών που έχουν χρεωθεί ή δεν έχουν πιστωθεί. Συνεπώς, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, που με την εκκαλουμένη απόφαση του απέρριψε την ανταγωγή του εκκαλούντος Γ.Κ.***, ως νόμω αβάσιμη, αν και με διάφορη, μερικώς, αιτιολογία, δεν έσφαλε, ως προς το αποτέλεσμα αυτής της κρίσεως του, και πρέπει, συνακόλουθα, να απορριφθεί, ως αβάσιμος, ο σχετικός πρώτος λόγος εφέσεως και, με αντικατάσταση αιτιολογιών, να επικυρωθεί η εκκαλουμένη, κατά την απορριπτική της ανταγωγής διάταξή της [ΚΠολΔ 534](#)). Επικυρώνει την 137/83 ΠΠρΛαμ.

ΑΠ 577/2003

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Ζ' Πολιτικό Τμήμα

Επειδή, στον κατά τα άρθρα 361, 874 [ΑΚ](#), 112 Εισ. Ν. [ΑΚ](#), 669 του ΕΝ και 47, 64 έως 67 του ΝΔ της 17 - /13-8-1923 «περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιριών», αλληλόχρεο λογαριασμό, καταχωρίζονται κατόπιν σχετικής συμφωνίας και απαιτήσεις από τραπεζική επιταγή και πιστωτικούς γενικά τίτλους, με συνέπεια να αποβάλλουν την αυτοτέλειά τους, ώστε να είναι αδύνατη η άσκηση των εξ αυτών απαιτήσεων, ενώ απαιτητό και δικαστικώς επιδιώξιμο είναι μόνο το κατάλοιπο, το οποίο προκύπτει από την αντιπαραβολή των πιστωτικών και χρεωστικών κονδυλίων κατά το οριστικό κλείσιμο του λογαριασμού. **Όταν, όμως, καταχωρηθεί η αξία των πιστωτικών τίτλων ως πληρωμή, η εν λόγω καταχώρηση δεν δεσμεύει την από τους πιστωτικούς τίτλους απαίτηση, η οποία μπορεί έτσι ν' ασκηθεί ελεύθερα και ακολουθεί το δικαίωμα επί του εγγράφου, το οποίο μπορεί να μεταβιβασθεί περαιτέρω με οπισθογράφιση.** Για το λόγο, αυτό, σε περίπτωση που δεν θα επιτευχθεί τελικά η είσπραξη της απαίτησης από τον πιστωτικό τίτλο, **η σχετική πιστωτική εγγραφή στο λογαριασμό που δεν ανταποκρίνεται στην αλήθεια, μπορεί ν' ακυρωθεί με αντίθετη εγγραφή (αντιλογισμό ή αντιπέρασμα), πράγμα το οποίο δικαιολογείται από το γεγονός ότι η αποστολή**

των πιστωτικών αυτών τίτλων και η σχετική υπέρ του οφειλέτου πιστωτική εγγραφή στον αλληλόχρεο λογαριασμό έγινε με τον εξυπακουόμενο όρο της εισπράξεώς τους. Στην προκείμενη περίπτωση, το Εφετείο δέχθηκε τα εξής: Εις εκτέλεση της μεταξύ των διαδίκων συμβάσεως ο αναιρεσίβλητος αγόραζε από την αναιρεσεύουσα ομόρρυθμη εταιρεία (η οποία μετετράπη ήδη κατ' άρθρ. 67 του ν. 2190/20 στην ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία «.....», που συνεχίζει τη δίκη ως καθολική διάδοχος της αναιρεσεύουσας) είδη οικιακής χρήσεως και έναντι του τιμήματος προέβαινε κατά διάφορα χρονικά διαστήματα σε καταβολή προς αυτή χρημάτων σε μετρητά ή με μεταβίβαση αξιογράφων και συγκεκριμένα, καθόσον αφορά τα τελευταία, παρέδιδε σ' αυτή μεταχρονολογημένες επιταγές, που στη συνέχεια η αναιρεσεύουσα οπισθογραφούσε προς είσπραξη στις συνεργαζόμενες Τράπεζες, οι οποίες ακολούθως πίστωναν με το ποσό αυτών τον τηρούμενο από τις ίδιες λογαριασμό της. Ο αναιρεσίβλητος κατά τη συμφωνία τους, χρεωνόταν στον ενιαίο αλληλόχρεο λογαριασμό, με το εκάστοτε τίμημα των αγοραζομένων από τον ίδιο εμπορευμάτων και πιστωνόταν με τις εν λόγω καταβολές χρημάτων και το ποσό των ανωτέρω τραπεζικών επιταγών, υφισταμένης δυνατότητας ο λογαριασμός αυτός να πιστωθεί και υπέρ αυτού με καταβολές χρημάτων και μεταβιβάσεις αξιογράφων, ανεξαρτήτως από το ύψος του χρέους. Οι ως άνω συναλλαγές των διαδίκων συνεχίστηκαν μέχρι το μήνα Μάιο του έτους 1999, οπότε και κλείστηκε δια καταγγελίας του αναιρεσιβλήτου ο εν λόγω λογαριασμός με πιστωτικό υπέρ αυτού κατάλοιπο, που οφείλεται στο γεγονός ότι ο ίδιος παρέδιδε στην αντίδικό του, ανάλογα και με το ρυθμό των συναλλαγών τους, τις προαναφερόμενες μεταχρονολογημένες επιταγές, που καταχωρούνταν στον ενιαίο λογαριασμό και στη συνέχεια η τελευταία οπισθογραφούσε αυτές προς είσπραξη στις Τράπεζες. Μεταξύ των επιταγών αυτών περιλαμβάνονται και οι επίδικες, δυνάμει των οποίων εκδόθηκαν κατόπιν αιτήσεως της αναιρεσεύουσας οι προσβαλλόμενες διαταγές πληρωμής. Περαιτέρω το Εφετείο δέχθηκε, ότι κατά τον πραγματικό χρόνο εκδόσεως και καταχωρίσεως στον αλληλόχρεο λογαριασμό των συγκεκριμένων επιταγών, ο λογαριασμός αυτός δεν είχε κλείσει και δεν είχε προσδιορισθεί το κατάλοιπό του. Με βάση αυτά έκρινε, ότι οι εν λόγω επιταγές με την καταχώρισή τους στον αλληλόχρεο λογαριασμό απώλεσαν την αυτοτελείά τους και δεν μπορούσαν να θεμελιώσουν αυτοτελώς αγωγήμη αξίωση. Κατόπιν αυτού ακύρωσε τις προσβαλλόμενες διαταγές πληρωμής, που εκδόθηκαν βάσει των άνω επιταγών. Έτσι όμως που έκρινε το Εφετείο παραβίασε τους ως άνω κανόνες του ουσιαστικού δικαίου, σε συνδυασμό – αυτονοήτως – με εκείνους των άρθρων 1 επ. του ν. 5960/1933 περί τραπεζικής επιταγής και 419 του [ΑΚ](#), αφού, καίτοι δέχθηκε, ότι οι άνω επιταγές εδίδοντο έναντι καταβολής, έκρινε στη συνέχεια ότι η καθής η ανακοπή (αναιρεσεύουσα) δεν εδικαιούτο να τις εισπράξει. Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος ο αντίστοιχος, τρίτος, λόγος της

αναιρέσεως που αποδίδει στην προσβαλλομένη την εκ του άρθρου 559 αρ. 1 ΚπολΔ πλημμέλεια και να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση, να παραπεμφθεί δε η υπόθεση προς περαιτέρω εκδίκαση στο ίδιο Εφετείο, του οποίου είναι δυνατή η σύνθεση από άλλους δικαστές (άρθρο 580 παρ. 3 [ΚΠολΔ](#)).

ΑΠ Αριθμός 263/1998

Από τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 939-943 [ΑΚ](#) προκύπτει ότι αυτός που ασκεί την από το άρθρο 939 ΑΚ παυλιανή αγωγή για διάρρηξη απαλλοτριωτικής πράξης του οφειλέτη του πρέπει να έχει αποκτήσει την ιδιότητα του δανειστή πριν από το χρόνο που επιχειρείται η απαλλοτριωτική πράξη, ώστε να φέρει την ιδιότητα αυτή κατά την επιχείρησή της. Εξάλλου, επί **συμβάσεως αλληλόχρεου λογαριασμού καθένα από τους συμβαλλόμενους θεωρείται δανειστής του άλλου ως προς το τυχόν κατάλοιπο του λογαριασμού από τη σύναψη της σύμβασης**, το οποίο όμως είναι απαιτητόν μόνο κατά το οριστικό κλείσιμο του λογαριασμού, δεδομένου ότι η δαιοπραγωγική αιτία της απαίτησης για το κατάλοιπο είναι η σύμβαση του αλληλόχρεου λογαριασμού, ενώ το κλείσιμο αυτού αποτελεί προϋπόθεση για το απαιτητό του κατάλοιπου, όπως σαφώς προκύπτει από τη διάταξη του άρθρου 112 παρ.2 Εισ.Νομ.ΑΚ, η οποία ορίζει ότι καθένα από τα μέρη μπορεί οποτεδήποτε με καταγγελία του να θεωρήσει ότι ο λογαριασμός έκλεισε οριστικά, οπότε ο δικαιούχος του κατάλοιπου έχει δικαίωμα να το απαιτήσει αμέσως, πράγμα που σημαίνει ότι το κλείσιμο του λογαριασμού δεν συνιστά γενεσιουργό όρο της απαίτησης για το κατάλοιπο, αλλά αποτελεί προϋπόθεση για το απαιτητό (ληξιπρόθεσμο) αυτής. Από αυτά παρέπεται κατ' ανάγκη ότι ο με σύμβαση αλληλόχρεου λογαριασμού συμβαλλόμενος, εφόσον συντρέχουν και οι λοιπές προϋποθέσεις του νόμου, **προστατεύεται με την παυλιανή αγωγή για την απαίτησή του για το τυχόν κατάλοιπο**, αρκεί μόνο μέχρι του χρόνου της απαλλοτριώσεως να έχει συναφθεί η δικαιοπραγωγική της απαίτησης σύμβαση αλληλόχρεου λογαριασμού και να έχει καταστεί ληξιπρόθεσμη η απαίτηση με την επέλευση του κλεισίματος του λογαριασμού μέχρι την πρώτη επ' ακροατηρίου συζήτηση της παυλιανής αγωγής (Ολομ. ΑΠ 709/74 ΝοΒ 22.929). Εξάλλου, όπως προκύπτει από τα άρθρα 847, 850 και 851 [ΑΚ](#) η εγγύηση αποτελεί **παρεπόμενη σύμβαση** κατά την οποία ο εγγυητής αναλαμβάνει απέναντι στο δανειστή την ευθύνη ότι θα καταβληθεί η οφειλή, ήτοι ο εγγυητής ευθύνεται για την καταβολή της οφειλής του πρωτοφειλέτη. Με την εγγύηση που φέρει παρεπόμενο χαρακτήρα σε σχέση με την κύρια οφειλή, **δεν παράγεται απλώς ευθύνη άνευ οφειλής σε βάρος του εγγυητή. Ο εγγυητής ευθύνεται πλήρως,**

ήτοι ενέχεται όπως κάθε γνήσιος οφειλέτης απέναντι του δανειστή του, με τη διαφορά ότι ο εγγυητής ενέχεται ή ευθύνεται για την οφειλή άλλου (του πρωτοφειλέτη), ήτοι για την εκπλήρωση της. Όταν όμως καταβάλλει, εκπληρώνει μεν την παροχή του πρωτοφειλέτη, συγχρόνως όμως εκπληρώνει και τη δική του παροχή, που ακριβώς κατευθύνεται στην επίτευξη της εκπλήρωσης της παροχής του πρωτοφειλέτη. Είναι συνεπώς και ο εγγυητής οφειλέτης κατά την έννοια του άρθρου 939 του [ΑΚ](#) και κάθε απαλλοτρίωση (εκποίηση με την ευρύτερη έννοια) που έγινε απ' αυτόν προς βλάβη του δανειστή του που είναι ο ίδιος με τον πρωτοφειλέτη, εφόσον δεν επαρκεί η υπόλοιπη περιουσία του για την ικανοποίησή του, υπόκειται σε διάρρηξη κατά τους όρους των άρθρων 939 επ. του ΑΚ.

Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση του Εφετείου Θεσσαλονίκης που δίκασε επί της από 14-11-89 αγωγής της αναιρεσείδουσας, τούτο (εφετείο) δέχτηκε, ότι η αναιρεσείδουσα Ανώνυμη τραπεζική εταιρεία με την επωνυμία "ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΕ" ισχυρίστηκε με την αγωγή της, το δικόγραφο της οποίας κατά το περιεχόμενο επισκοπείται από τον Άρειο Πάγο (άρθρ. 561 παρ.2 Κ.Πολ.Δ.), ότι μεταξύ αυτής και της πιστούχου εταιρείας με την επωνυμία "ΟΛΥΜΠΙΑΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ", καταρτίστηκε η 3760/4-1- 1978 σύμβαση πίστωσης "επ' ανοικτώ λογαριασμό" για συνολικό ποσό, όπως αυξήθηκε με τις σ' αυτή πρόσθετες συμβάσεις, 1.367.000.000 δρχ. την οποία σύμβαση εγγυήθηκε εγγράφως ο δικαιοπάροχος και πατέρας του εναγόμενου-αναιρεσίβλητου Στέφανος Κασάπης, αναλαμβάνοντας ευθύνη εις ολόκληρο και ως αυτοφειλέτης, ότι ο λογαριασμός αυτός έκλεισε οριστικά με καταγγελία εκ μέρους αυτής (ενάγουσας-αναιρεσείδουσας πιστοδότριας τράπεζας) την 10-11-1989, εμφανίσας χρεωστικό σε βάρος της πιστούχου κατάλοιπο 971.197.580 δραχμών, το οποίο και εγνωστοποίησε τόσο στην πιστούχο, όσο και στον ως άνω εγγυητή, ότι ο προαναφερθείς εγγυητής, προτιθέμενος να μην εκπληρώσει την οφειλή του προς την πιστοδότρια τράπεζα και έχοντας σκοπό να καταστήσει αδύνατη την ικανοποίηση της απαίτησής της, μεταβίβασε στον εναγόμενο με σύσταση γονικής παροχής το αναφερόμενο σ' αυτή ακίνητο (διαμέρισμα), με το υπ' αριθ. 655914/11-11-88 συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Θεσσαλονίκης Γ.Καραζάνου, ότι η υπόλοιπη περιουσία του δεν αρκεί για την ικανοποίηση της απαίτησής της και ότι ο εναγόμενος -αναιρεσίβλητος ε γνώριζε τον άνω σκοπό της απαλλοτρίωσης. Ζήτησε δε να διαρρηχθεί η ως άνω δικαιοπραξία, ώστε να υποχρεωθεί ο εναγόμενος να επαναφέρει τα πράγματα στην προηγούμενη κατάσταση με αναμεταβίβαση του ακινήτου στον οφειλέτη της και δικαιοπαρόχο του Στ.Κασάπη. Στη συνέχεια το εφετείο, δέχτηκε, ότι η αγωγή αυτή με το ως άνω

περιεχόμενο και αίτημα είναι μη νόμιμη και απορριπτέα, εφόσον η προσβαλλόμενη από την ενάγουσα-αναιρεσείουσα, ως καταδολιευτική ως άνω μεταβίβαση του ακινήτου (διαμερίσματος) έλαβε χώρα την 11 Νοεμβρίου 1988, ήτοι προ του κλεισίματος (10-11-1989) με καταγγελία του αλληλόχρεου λογαριασμού, οπότε διαπιστώθηκε η ύπαρξη του σε βάρος της πιστούχου χρεωστικού κατάλοιπου και γεννήθηκε το πρώτο η απαίτηση της ενάγουσας-αναιρεσείουσας τόσο σε βάρος της πιστούχου όσο και σε βάρος του εγγυηθέντος υπέρ αυτής ως αυτοφειλέτη, που προέβη στην καταδολιευτική μεταβίβαση. Έτσι όμως κρίνοντας το Εφετείο ψευδώς ερμήνευσε και εφάρμοσε τις ουσιαστικού δικαίου ως άνω διατάξεις των άρθρων 939 επ. 847 επ. Ακ, όπως βάσιμα υποστηρίζει η αναιρεσείουσα με τον πρώτο λόγο αναίρεσης, από το άρθρο 559 αριθ.1 Κ.Πολ.Δ. και πρέπει να ανααιρεθεί, παραπεμφθεί δε η υπόθεση για περαιτέρω εκδίκαση στο ίδιο δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση που αναιρέθηκε, διότι είναι δυνατή η σύνθεσή του με άλλους δικαστές (άρθρο 580 παρ.3 Κ.Πολ.Δ., όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 31 παρ.1 του ν.2172/1993, σε συνδυασμό και με το άρθρο 32 παρ.5 του ίδιου νόμου). Η δικαστική δαπάνη της αναιρεσείουσας, πρέπει να επιβληθεί σε βάρος του ανααιρεσίβλητου που ηττήθηκε (άρθρ. 183 και 176 Κ.Πολ.Δ.).

31/1997 ΑΠ (ΟΛΟΜ) (179717)

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

ΣΕ ΤΑΚΤΙΚΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

I. Με την υπ' αριθμ. 871/1996 απόφαση του Α' Τμήματος του Αρείου Πάγου απορρίφθηκαν οι δεύτερος και τρίτος (τελευταίος) λόγοι της υπό κρίση αιτήσεως, με την οποία ζητείται η αναίρεση της υπ' αριθμ. 439/1994 αποφάσεως του Εφετείου Λάρισας, παραπέμφθηκε δε ενώπιον της τακτικής Ολομέλειας του Αρείου Πάγου ο πρώτος λόγος αυτής για την ενότητα της νομολογίας, σύμφωνα με το άρθρο 563 παρ. 2 του ΚΠολΔ. Ο λόγος αυτός νομίμως φέρεται προς συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου με κλήση της αναιρεσείουσας.

II. Στο άρθρο 22 του ΕΝ ορίζεται ότι οι **ομόρρυθμοι συνεταίροι**, οι αναφερόμενοι εις το καταστατικόν της εταιρείας έγγραφον, υπόκεινται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον εις όλας τας υποχρεώσεις της εταιρείας, αν και υπογεγραμμένας παρ. ενός μόνον των συνεταίρων, υπό την εταιρικήν όμως επωνυμίαν. Από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι η απεριόριστη εις ολόκληρον ευθύνη του ομορρύθμου εταίρου με το νομικό πρόσωπο της ομόρρυθμης εταιρίας εξακολουθεί να υπάρχει και μετά την αποχώρησή του από την εταιρεία για τα προ της αποχωρήσεώς του εταιρικά χρέη. Εξ άλλου, από τις διατάξεις των άρθρων 669 ΕΝ, 874 [ΑΚ](#) και 112 [ΕισΝΑΚ](#), προκύπτει ότι αλληλόχρεος λογαριασμός υπάρχει όταν δύο πρόσωπα, από τα

οποία τουλάχιστον το ένα είναι έμπορος, συμφωνούν να καταχωρίζουν τις μεταξύ τους δοληψίες σε κονδύλια πιστώσεων και χρεώσεων, τα οποία, μολονότι διατηρούν το νομικό τους χαρακτήρα, αποβάλλουν από της καταχωρίσεώς τους την αυτοτέλειά τους και δεν μπορούν να επιδιωχθούν ή διατεθούν χωριστά, με αποτέλεσμα να οφείλεται μόνο το κατάλοιπο που προκύπτει, κατά το κλείσιμο του λογαριασμού, με την αντιπαραβολή των κονδυλίων. Συνεπώς με τη σύμβαση του αλληλόχρεου λογαριασμού **δημιουργείται μεταξύ των συμβαλλομένων μία διαρκής έννομη σχέση, αφού η λειτουργία της συμβάσεως προϋποθέτει χρονική διάρκεια.** Η σχέση αυτή έχει **περιουσιακό** χαρακτήρα και ως εκ τούτου **καταλογίζεται στο ενεργητικό ή στο παθητικό της περιουσίας των μερών το ανά πάσα στιγμή** περιεχόμενο του λογαριασμού, δηλαδή η αντιπαραβολή των κονδυλίων της χρεοπιστώσεως. Αν, λοιπόν, συμβαλλόμενη στο λογαριασμό είναι ομόρρυθμη εταιρία και κατά τη διάρκεια της λειτουργίας του λογαριασμού **αποχωρήσει** από αυτήν ένας ομόρρυθμος εταίρος, υπάρχει **προσωπική εις ολόκληρο ευθύνη του εταίρου αυτού για το κατά το κλείσιμο του λογαριασμού, οποτεδήποτε και αν γίνει,** προκύπτον εις βάρος της εταιρείας **κατάλοιπο,** υπό την προϋπόθεση ότι ο λογαριασμός εμφάνιζε **παθητικό σε βάρος της εταιρείας κατά το χρόνο της αποχωρήσεως του εταίρου και μέχρι του ύψους του παθητικού αυτού υπολοίπου.** Το γεγονός ότι η αξίωση πληρωμής του καταλοίπου γεννιέται **το πρώτο με το κλείσιμό του, ήτοι σε χρόνο μεταγενέστερο της αποχωρήσεως του εταίρου** από την εταιρεία, δεν μπορεί να οδηγήσει σε αντίθετο προς τα ανωτέρω συμπέρασμα, αφού **τα δημιουργικά της αξιώσεως αυτής περιστατικά προϋπήρχαν της αποχωρήσεως** και ο λογαριασμός αποτελούσε έκτοτε **στοιχείο του παθητικού της εταιρικής περιουσίας** και συνεπώς περιλαμβανόταν στο πλαίσιο της ευθύνης του αποχωρούντος εταίρου. Στην προκείμενη περίπτωση, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, το Εφετείο δέχθηκε ότι ο εφεσίβλητος, που υπήρξε ομόρρυθμος εταίρος της εταιρείας με την επωνυμία και με έδρα την Καρδίτσα, από της κατά την 22 Οκτωβρίου 1975 συστάσεώς της μέχρι της κατά την 31 Δεκεμβρίου 1990 οριστικής και νομότυπης (δια της τροποποιήσεως της εταιρικής συμβάσεως και της δημοσιεύσεως αυτής στα βιβλία εταιρειών του Πρωτοδικείου Καρδίτσας αποχωρήσεώς του) δεν ευθύνεται αλληλεγγύως και εις ολόκληρο με το νομικό πρόσωπο της εν λόγω εταιρείας για το κατάλοιπο, αλληλόχρεου λογαριασμού, που είχε συμφωνηθεί μεταξύ αυτής και της αναιρεσεύουσας Τράπεζας την 28η Μαΐου 1976, δηλαδή πριν από την αποχώρηση αυτού από την εταιρεία, αλλά κλείσθηκε οριστικά την 16η Μαρτίου 1992, δηλαδή μετά την αποχώρηση του εφεσιβλήτου από την εταιρεία, και εμφάνισε παθητικό σε βάρος της πιστούχου εταιρείας από δραχμές 242.395.897, γιατί κατά το χρόνο της αποχωρήσεως αυτού δεν

υπήρχε εταιρικό χρέος από κατάλοιπο του αλληλόχρεου λογαριασμού, δεδομένου ότι αυτός δεν είχε τότε κλεισθεί.

Ετσι, όμως, το Εφετείο παραβίασε, κατά την κρατήσασα στο Δικαστήριο τούτο γνώμη, τις ουσιαστικού δικαίου ως άνω διατάξεις που διέπουν τη σύμβαση του αλληλόχρεου λογαριασμού. Πρέπει, επομένως, κατά παραδοχή του παραπεμφθέντος στην Ολομέλεια λόγου αναιρέσεως, ν' αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση και να παραπεμφθεί η υπόθεση για περαιτέρω εκδίκαση, σύμφωνα με το άρθρο 580 παρ. 3 και 5 του ΚΠολΔ, στο ίδιο δικαστήριο, του οποίου είναι εφικτή η συγκρότηση από δικαστές άλλους, εκτός απ' αυτούς που δίκασαν προηγουμένως.

Μειοψηφισαν, όμως, οι εκ των μελών του Δικαστηρίου αρεοπαγίτες Θεόδωρος Τόλιας, Πολύβιος Μαντζιάρας, Παναγιώτης Κωστάκος και Ανδρέας Κατσίφας, οι οποίοι έχουν την ακόλουθη γνώμη: Η σύμβαση του αλληλόχρεου (ή τρέχοντος ή ανοικτού λογαριασμού, κατά τα εννοιολογικά της χαρακτηριστικά, τη λειτουργία και τα αποτελέσματά της, είναι δημιουργία πρακτικών συναλλακτικών αναγκών και όχι σαφούς νομοθετικής ρυθμίσεως, που εν σπέρματι μόνον εμφανίζεται στις προμνημονευθείσες διατάξεις και τα άρθρα 64-67 του ν.δ/τος της 17-7/13.8.1923 περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιριών. Αποτελεί διαρκή και σύνθετη σύμβαση, με την οποία οι χρηματικές απαιτήσεις από κάποια βασική σχέση των μερών και οι έναντι αυτών καταβολές καταχωρούνται σε λογαριασμό χρεωπιστωτικών κονδυλίων, έτσι ώστε τελικώς απαιτητό και επιδιώξιμο να είναι το κατάλοιπο που προκύπτει από την αντιπαραβολή των κονδυλίων. Παρά το ότι η **είσοδος μιας απαιτήσεως στον αλληλόχρεο λογαριασμό δεν επιδρά στη φύση και στη νομική της βάση**, η είσοδος αυτή την στερεί από την αυτοτέλειά της και την καθιστά απλό κονδύλιο για τη μέλλουσα (με το κλείσιμο) εκκαθάριση, αποκλείει δε την άσκησή της δικαστικώς ή εξωδίκως ή την εκχώρηση ή την κατάσχεσή της. Σκοπός της συμβάσεως αυτής είναι η εξυπηρέτηση της βασικής σχέσεως, με την έννοια ότι αποφεύγεται ο άμεσος διακανονισμός των εκάστοτε απαιτήσεων που προκύπτουν, δημιουργείται δε αξίωση μόνο για το κατάλοιπο. Εναντι της βασικής σχέσεως ο αλληλόχρεος λογαριασμός έχει παρεπόμενο χαρακτήρα, ως σύμβαση πλαισίου ή ρυθμιστική ή κανονιστική, αφού ρυθμίζει τα της λειτουργίας και ειδικότερα τον τρόπο εκπληρώσεως της βασικής σχέσεως, που μπορεί να διαφέρει κατά περίπτωση. Συχνά είναι τραπεζική πιστωτική (δανειστική) σύμβαση, που παρίσταται με τη μορφή της συμβάσεως ανοίγματος πιστώσεως με ανοικτό λογαριασμό, όπως στην προκείμενη περίπτωση. Η σύμβαση αυτή συνίσταται στην υποχρέωση της Τράπεζας να θέσει στη διάθεση του πιστούχου ορισμένη πίστωση για ορισμένο χρόνο με δικαίωμα τούτου να κάνει χρήση της πιστώσεως εν όλω ή εν μέρει, εφάπαξ ή διαδοχικώς. Απ' αυτή γεννάται απαίτηση κατά του πιστούχου στο μέτρο που

εκτελέσθηκε και που προκύπτει από την κατά το κλείσιμο του λογαριασμού αντιπαραβολή των χρεωπιστώσεων, δηλαδή κατά το ποσό του καταλοίπου.

Επ' αυτής έχουν εφαρμογή οι περί αλληλοχρέου λογαριασμού κανόνες, όπως αυτοί διαμορφώθηκαν από τις ως άνω διατάξεις, τις εμπορικές συνήθειες και τα συναλλακτικά έθιμα. Από τα παραπάνω προκύπτει **ότι κατά τη διάρκεια της λειτουργίας του αλληλόχρεου λογαριασμού και πριν από την δια του οριστικού κλεισίματός του εκκαθάριση των αμοιβαίων απαιτήσεων και των αντιστοίχων υποχρεώσεων δεν υφίσταται υποχρέωση κατά την έννοια του άρθρου 22 ΕΝ** ώστε αυτή να βαρύνει και τον ομόρρυθμο εταίρο της πιστούχου ομόρρυθμης (ή ετερόρρυθμης εταιρείας), όταν αυτός αποχώρησε νομίμως απ' αυτή προ του κλεισίματος, αφού η υποχρέωση αυτή, κατά την εξυπακουόμενη θέληση των μερών με τη σύναψη της συμβάσεως του αλληλόχρεου λογαριασμού, γεννάται το πρώτο με το κλείσιμό του. **Διαφορετική κρίση δεν δικαιολογείται ούτε από το γεγονός ότι οι εισελθούσες στο λογαριασμό χρεωπιστώσεις αποτελούν οικονομικό μέγεθος** που μπορεί ανά πάσα στιγμή να προσδιορισθεί και ανάλογα να τοποθετηθεί στο ενεργητική ή το παθητικό της πιστούχου ομόρρυθμης εταιρείας, **αφού πριν από το κλείσιμο δεν υπήρχε χρέος αυτής και αντίστοιχη απαίτηση της τράπεζας**, από τη βασική σχέση ως εκ του ανεκκαθαρίστου αυτής, ούτε από το ότι με την αποχώρηση του τυχόν μόνου φερέγγου ομόρρυθμου εταίρου τίθεται σε κίνδυνο η είσπραξη του τυχόν προκύπτοντος πιστωτικού για την δανείστρια τράπεζα καταλοίπου, δεδομένου ότι αυτή εκ των προτέρων γνωρίζει τον κίνδυνο αυτό, που είναι συνυφασμένος με την εμπορική της ιδιότητα, και μπορεί να τον αποτρέψει με τη συνομολόγηση εγγυήσεων, όπως στην προκείμενη περίπτωση, κατά τις παραδοχές της προσβαλλομένης αποφάσεως, με τη συμφωνία αυτομάτου με την αποχώρηση του εταίρου κλεισίματος του λογαριασμού κλπ. Συνεπώς, κατά τη μη κρατήσασα αυτή γνώμη, ο παραπεμφθείς λόγος αναιρέσεως έπρεπε ν' απορριφθεί ως αβάσιμος, αφού το Εφετείο, με την προσβαλλόμενη απόφασή του ορθώς δέχθηκε ότι κατά το χρόνο αποχωρήσεως του εφεσιβλήτου από την πιστούχο ομόρρυθμο εταιρεία δεν υφίστατο εταιρικό χρέος και αντίστοιχα σε ολόκληρο αλληλέγγυα ευθύνη του για το μεταγενεστέρως προκύψαν κατάλοιπο.

Για τους λόγους αυτούς

Αναιρεί την υπ' αριθμ. 439/1994 απόφαση του Εφετείου Λάρισας.

Leasing / Εγγυητική επιστολή

ΑΠ Αριθμός 620/2015

Από τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 1 Κ.Πολ.Δ. προκύπτει, ότι ο λόγος αναίρεσης για ευθεία παράβαση ουσιαστικού κανόνα δικαίου ιδρύεται, αν αυτός δεν εφαρμοστεί, ενώ συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις της εφαρμογής του, ή αν εφαρμοστεί, ενώ δεν έπρεπε, καθώς και αν εφαρμοστεί εσφαλμένα, αντίστοιχα δε, όταν στην ελάχιστονα πρόταση του νομικού συλλογισμού δεν εκτίθενται καθόλου τα πραγματικά περιστατικά ή όταν τα εκτιθέμενα δεν καλύπτουν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται με βάση το πραγματικό κανόνα δικαίου για την επέλευση της έννομης συνέπειας, που απαγγέλθηκε ή την άρνησή της. Στην περίπτωση, που το δικαστήριο έκρινε κατ' ουσίαν την υπόθεση, η παραβίαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου κρίνεται ενόψει των πραγματικών περιστατικών, που ανελέγκτως δέχτηκε ότι αποδείχθηκαν το δικαστήριο της ουσίας και της υπαγωγής αυτών στο νόμο, και ιδρύεται ο λόγος αυτός αναίρεσης, αν οι πραγματικές παραδοχές της απόφασης καθιστούν φανερή την παραβίαση (Ολ.ΑΠ 9/2013). Περαιτέρω, κατά την έννοια του άρθρου 559 αριθμ. 1 Κ.Πολ.Δ., παραβίαση των κανόνων των άρθρων 173 και 200 [Α.Κ.](#), υπάρχει, όταν το δικαστήριο της ουσίας δέχθηκε κενό ή ασάφεια, έστω και έμμεσα και εν τούτοις δεν προσέφυγε σ' αυτούς. Έμμεση διαπίστωση κενού στη σύμβαση ή αμφιβολία, σχετικά με τη δήλωση της βούλησης των συμβαλλομένων μερών, προκύπτει και όταν, παρά τη ρητή διαβεβαίωση, περί της ανυπαρξίας αυτών, το δικαστήριο προβαίνει σε ερμηνεία της σύμβασης, από την οποία αποκαλύπτεται ότι το δικαστήριο αντιμετώπισε κενό ή αμφιβολία, σχετικά με τη δήλωση της βούλησης των συμβαλλομένων, συνεπεία των οποίων δημιουργήθηκε η ανάγκη προσφυγής σε ερμηνεία της δήλωσης βούλησης αυτών. Η έμμεση αυτή διαπίστωση κενού ή αμφιβολίας μπορεί να προκύπτει από το γεγονός ότι το δικαστήριο, για την αληθινή έννοια της σύμβασης, έλαβε υπόψη και άλλα στοιχεία, που βρίσκονται εκτός του κειμένου της σύμβασης ή χρησιμοποίησε επιχειρήματα. Επομένως, εάν το δικαστήριο της ουσίας, παρά την έμμεση αυτή διαπίστωση κενού ή αμφιβολίας, για την έννοια της σύμβασης (ή όρου αυτής), παραλείπει να προσφύγει στις διατάξεις των άρθρων 173 και 200 [Α.Κ.](#), υποπίπτει στην ως άνω πλημμέλεια (ΑΠ 1170/2009). Εξάλλου, **στο πλαίσιο της αρχής της ελευθερίας των συμβάσεων δεν είναι νοητό να υπάρχει και δεν υπάρχει numerus clausus των ενοχικών σχέσεων.** Έτσι, στη συναλλακτική πρακτική συναντούμε, εκτός από τις ενώσεις δύο ή περισσότερων συμβάσεων και τις ανώνυμες συμβάσεις, τις **αποκαλούμενες μικτές συμβάσεις.** Μικτή σύμβαση είναι η ενιαία εκείνη σύμβαση, η οποία εμφανίζει μία άγνωστη στο νόμο σύνθεση στοιχείων, που ανήκουν σε διάφορους "τύπους" συμβάσεων (επώνυμων ή και ανώνυμων). **Οι μικτές συμβάσεις εμφανίζονται συνήθως με μία από τις ακόλουθες μορφές:** 1. Συμβάσεις, όπου ο

ένας συμβαλλόμενος οφείλει περισσότερες παροχές που ανήκουν η καθεμία τους σε διαφορετικό συμβατικό τύπο, αλλά η μία είναι (οικονομικώς και νομικώς) κύρια, ενώ οι άλλες παρεπόμενες (τυπικές συμβάσεις με παρεπόμενη παροχή διαφορετικού τύπου). Στις συμβάσεις αυτού του τύπου εφαρμόζεται βασικά η **μέθοδος της "απορρόφησης ή αφομοίωσης"**, κατά την οποία θα πρέπει να διαπιστώνεται κάθε φορά **ποια είναι η οικονομικώς κύρια παροχή**. Πάντως και εδώ θα πρέπει να εξετάζεται σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση μήπως ενδεχόμενη ανωμαλία σχετικά με την εξέλιξη μιας από τις οφειλόμενες παροχές (ακόμη και της παρεπόμενης) και η συνακόλουθη δημιουργία "καταργητικού λόγου" ως προς αυτήν (λ.χ. δικαιώματος καταγγελίας, υπαναχωρήσεως, κ.λπ.) επηρεάζει την τύχη της όλης συμβάσεως. **2. Συμβάσεις, όπως οι παραπάνω, όπου όμως οι περισσότερες παροχές που οφείλει ο ένας συμβαλλόμενος είναι οικονομικώς ισοδύναμες μεταξύ τους και νομικώς κύριες ("δίδυμες") συμβάσεις.** Στις συμβάσεις αυτού του τύπου εφαρμόζεται βασικά η **"μέθοδος του συνδυασμού"**, κατά την οποία θα πρέπει να εφαρμοστούν παράλληλα για καθεμία από τις σωρευόμενες παροχές, **οι κανόνες του συμβατικού τύπου, στον οποίο αυτή ανήκει**, χωρίς όμως να παραβλέπεται και η ενότητα της μικτής συμβάσεως, ιδίως όταν μία ανωμαλία σε κάποια από τις παροχές δημιουργεί έναν "καταργητικό λόγο". **3. Συμβάσεις, όπου ο ένας συμβαλλόμενος οφείλει (κύρια) παροχή που ανήκει σε ορισμένο συμβατικό τύπο** (ή και περισσότερες παροχές που ανήκουν σε διαφορετικό συμβατικό τύπο η καθεμία), ενώ ο αντισυμβαλλόμενος του οφείλει αντιπαροχή που ανήκει σε **άλλον συμβατικό τύπο**. **4. Συμβάσεις, όπου η μία ενιαία παροχή του ενός συμβαλλόμενου περιέχει τα χαρακτηριστικά περισσότερων συμβατικών τύπων (συμβάσεις ενιαίας μικτής παροχής).** Στις συμβάσεις αυτών των τύπων υπό στοιχεία 3 και 4 εφαρμόζεται βασικά η παραπάνω **"μέθοδος του συνδυασμού"**. Περαιτέρω, ο νόμος 813/1978 "περί εμπορικών και ετέρων τινών κατηγοριών μισθώσεων", ο οποίος κωδικοποιήθηκε στο π.δ. [34/1995](#), εισήγαγε ειδικό σύστημα ιδιαίτερης προστασίας της επαγγελματικής στέγης προς προαγωγή του συμφέροντος όχι μόνο του μισθωτή, αλλά και της εθνικής οικονομίας και ως εκ τούτου οι διατάξεις του, καθώς και οι διατάξεις των νόμων, που τροποποιούν ή συμπληρώνουν αυτόν ή περατώνουν αναγκαστικώς τη συμβατική διάρκεια των υπαγομένων στη ρύθμιση του μισθώσεων, είναι ειδικές και κατισχύουν άλλων διατάξεων, από την εφαρμογή των οποίων προκύπτουν έννομα αποτελέσματα αντίθετα ή διαφορετικά εκείνων, που απορρέουν από την εφαρμογή του εν λόγω νόμου, όπως είναι οι διατάξεις του π.δ/τος 715/1979, "Περί τρόπου ενεργείας υπό των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ), προμηθειών, μισθώσεων και εκμισθώσεων εν γένει, αγορών ή εκποιήσεων κινητών πραγμάτων, ως και εκτελέσεως εργασιών" (ΑΠ 758/2010, ΑΠ 885/2009). Κατά δε το άρθρο 43 παρ. 1 και 3 του π.δ/τος [34/1995](#) "1. Ο μισθωτής μπορεί μετά την πάροδο ενός (1) έτους

από την έναρξη της σύμβασης να καταγγείλει τη μίσθωση. Η καταγγελία γίνεται εγγράφως τα δε τα αποτελέσματά της επέρχονται μετά την πάροδο τριών (3) μηνών από τη γνωστοποίησή της. Στην περίπτωση αυτή ο μισθωτής οφείλει στον εκμισθωτή ως αποζημίωση ποσό ίσο με ένα (1) μηνιαίο μίσθωμα, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί κατά το χρόνο καταγγελίας της μίσθωσης ... 3. Το άρθρο 43 του π.δ. [34/1995](#) (ΦΕΚ 30 Α') εφαρμόζεται, κατ' απόκλιση από το άρθρο 4 παρ. 1 περίπτωση θ' του π.δ. [34/1995](#), και για την καταγγελία από τον μισθωτή σύμβασης μίσθωσης ορισμένου χρόνου που έχει συναφθεί για τις δραστηριότητες των άρθρων 1 και 2 του π.δ. [34/1995](#) για ακίνητο που έχει χαρακτηριστεί ως Διατηρητέο". Τέλος, η δημιουργούμενη με την έκδοση της **εγγυητικής επιστολής τριμερής σχέση μεταξύ του οφειλέτη, του εγγυητή και του δανειστή αποτελεί ιδιόμορφη σύμβαση**, που καταρτίζεται στο πλαίσιο της ελευθερίας των συμβάσεων (Α.Κ. 361) και διέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 847 επ. [Α.Κ.](#), εφόσον οι διατάξεις για την εγγύηση συμβιβάζονται με την εν λόγω σχέση. Με τη σύμβαση αυτή ο εγγυητής αναλαμβάνει την υποχρέωση έναντι του δανειστή να του καταβάλει οφειλή τρίτου, λόγω δε του ενδοτικού χαρακτήρα των περί εγγυήσεως διατάξεων δεν αποκλείεται να περιληφθεί στη σύμβαση ρήτρα, κατά την οποία ο εγγυητής θα καταβάλει το ποσό της εγγυήσεως σε πρώτη ζήτηση ή με άλλη ειδοποίηση ή δήλωση, χωρίς να έχει τη δυνατότητα να ελέγξει το υπαρκτό και το νόμιμο του χρέους και να προβάλλει την ένσταση διζήσεως. Η εγγυητική επιστολή είναι εξασφαλιστική της βασικής σχέσης που συνδέει τον οφειλέτη και τον δανειστή και, συνεπώς, όταν η κύρια οφειλή αποσβεσθεί, ελευθερώνεται και ο εγγυητής, εκτός αν η απόσβεση επήλθε από δικό του πταίσμα ([ΑΚ](#) 864). Έτσι εξασφαλίζεται ο δανειστής εκείνος προς τον οποίο απευθύνεται η εγγυητική επιστολή, με ρήτρα πληρωμής "σε πρώτη ζήτηση" ή "απλή ειδοποίηση" - που συνήθως εκδίδεται με τη μεσολάβηση τράπεζας - στην άμεση απόλαυση του ποσού αυτής, αφού η τράπεζα που ανέλαβε πλέον την υποχρέωση να πληρώσει σε πρώτη ζήτηση ή με απλή ειδοποίηση ή δήλωση δεν μπορεί να αρνηθεί την καταβολή του ποσού της εγγυητικής επιστολής προς τον δανειστή, επικαλούμενη ανυπαρξία ή πλημμέλεια της βασικής σχέσης, ή ακόμη και να αμφισβητήσει τον λόγο κατάπτωσης της εγγυητικής επιστολής, πολύ δε περισσότερο να αντιτάξει από τη σχέση καλύψεως ενστάσεις του εντολέα της πρωτοφειλέτη, χωρίς βεβαίως να αποκλείεται η απόκρουση της πληρωμής από την εγγυήτρια τράπεζα με την προβολή ένστασης από την [ΑΚ](#) 281, ούτε αποκλείεται η μεταγενέστερη εκ μέρους του υπέρ ου η επιστολή, πρωτοφειλέτη και εντολέως, αναζήτηση του καταβληθέντος ποσού από τον λαβόντα τούτο δανειστή ή τον διάδοχο του τελευταίου, εάν ήθελε κριθεί ότι συνέτρεχαν οι όροι της καταπτώσεως, κατά τις περί αδικοπραξιών διατάξεις του [Α.Κ.](#) και, αν δεν υπάρχει ή δεν αποδεικνύεται αδικοπραξία, κατά τις διατάξεις του αδικαιολόγητου πλουτισμού των άρθρων 904 επ. [Α.Κ.](#) Έτσι,

στην περίπτωση εγγυητικής επιστολής με μία από τις παραπάνω ρήτρες, μετά την κατάπτωση αυτής και την καταβολή του ποσού της στον δανειστή υπέρ του οποίου δόθηκε, ο πρωτοφειλέτης, πελάτης της εγγυήτριας Τράπεζας, ο οποίος είναι αυτός που πράγματι θα καταβάλει το ποσό της εγγυητικής επιστολής, αφού η Τράπεζα το εισπράττει από αυτόν πραγματικά ή λογιστικά (αν έχει σε αυτή χρηματικό λογαριασμό), επικαλούμενος ότι δεν συντρέχει πραγματικός ή νομικός λόγος καταπτώσεως της εγγυητικής επιστολής, δικαιούται να στραφεί εναντίον του δανειστή, που εισέπραξε το ποσό της εγγυητικής επιστολής, και να ζητήσει ό,τι ο τελευταίος εισέπραξε χωρίς νόμιμη αιτία. Στην προκειμένη περίπτωση το Εφετείο, το οποίο με την προσβαλλόμενη απόφαση απέρριψε την έφεση του αναιρεσειόντος κατά της 1634/2012 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, με την οποία έγινε δεκτή αγωγή της αναιρεσίβλητης, αναγνωρίστηκε ότι η μεταξύ των διαδίκων από 30-10-2008 σύμβαση μίσθωσης του επί της οδού ... και ... Μεγάρου ιδιοκτησίας Μ.Τ.Σ. λύθηκε στις 21-3-2011, συνεπεία της από 20-12-2010 καταγγελίας της ενάγουσας και υποχρεώθηκε το εναγόμενο - αναιρεσειον να αποδώσει στην ενάγουσα το σώμα της .../29-10-2008 εγγυητικής επιστολής της Τράπεζας , ποσού 6.791.738 ευρώ, δέχθηκε, ως αποδειχθέντα, κατά την ανέλεγκτη αναιρετικά κρίση του, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: "Με την 16/14/22-06-2007 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του εναγομένου Ν.Π.Δ.Δ. αποφασίσθηκε η "εκμίσθωση" ακινήτου ιδιοκτησίας του, δηλαδή ενός κτιρίου αποτελούμενου από δύο υπόγεια, ισόγειο, ημιώροφο και τέσσερις (4) ορόφους που βρίσκεται επί της οδού ... και ... στην Αθήνα, για είκοσι πέντε (25) έτη με υποχρέωση του μισθωτή να εκτελεί με δαπάνες του τις τυχόν αναγκαίες οικοδομικές κ.λπ. εργασίες διαρρύθμισης και αναβάθμισής του και καθορίσθηκε η ελάχιστη ετήσια πρόσοδος του εναγομένου. Η πράξη αυτή εγκρίθηκε με την υπ' αριθμόν 5752/21-08-2007 απόφαση του Υφυπουργού Εθνικής Αμυνας. Το εναγόμενο διεξήγαγε, την 01-11-2007, διεθνή πλειοδοτικό διαγωνισμό κατ' εφαρμογή των διατάξεων της Οδηγίας 2004/18 ΕΚ, του π.δ. 60/2007 και της Οδηγίας 89/605 ΕΚ, ανάδοχος δε του διαγωνισμού αναδείχθηκε η ενάγουσα εταιρία. Με το από 30-10-2008 συμφωνητικό μεταξύ των διαδίκων συμφωνήθηκε η παραχώρηση από το εναγόμενο στην ενάγουσα "ανάδοχο" έναντι συγκεκριμένων ανταλλαγμάτων της διαχείρισης και εκμετάλλευσης του ακινήτου ιδιοκτησίας του εναγομένου για χρονικό διάστημα είκοσι πέντε (25) ετών επ' ωφελεία της ενάγουσας και με έναρξη παραχωρήσεως την υπογραφή της σύμβασης. Στο συμβατικό αντικείμενο συμφωνήθηκε ότι περιλαμβάνεται η χρηματοδότηση, μελέτη, βελτίωση - αναβάθμιση του κτιρίου, εντός προθεσμίας δέκα (10) μηνών από την υπογραφή της σύμβασης, η οποία έφερε τον τίτλο ως "Σύμβαση Παραχώρησης Διαχείρισης" (MANAGEMENT) για ορισμένο χρόνο του μεγάρου ιδιοκτησίας ΜΤΣ στο Δήμο Αθηναίων, επί της οδού ... και Με τον υπ' αριθμόν 6.2

όρο της συμβάσεως ορίστηκε ότι το συμβατικό αντάλλαγμα θα προερχόταν από την παραχώρηση και εκμετάλλευση των χώρων του κτιρίου σε αντάλλαγμα της προσόδου προς το εναγόμενο από την ενάγουσα και της αναβάθμισης και βελτίωσης των κτιριακών εγκαταστάσεων που θα πραγματοποιούνται. Με τον υπ' αριθμόν 6.6 όρο της συμβάσεως ορίστηκε ότι η ενάγουσα θα κατέβαλε στο εναγόμενο ως ελάχιστη ετήσια αποζημίωση χρήσεως ποσά που εκτίθεντο στο άρθρο 6.8 της συμβάσεως. Ο τελευταίος αυτός όρος της συμβάσεως τιτλοφορείται "Καταβολή Ετήσιας Προσόδου" και προβλέπει ότι η ενάγουσα είχε υποχρέωση να καταβάλει στον εναγόμενο ετήσια πρόσοδο από την ημέρα της υπογραφής της συμβάσεως σε δώδεκα (12) ισόποσες δόσεις. Η ετήσια αυτή πρόσοδος θα ανερχόταν κατά το πρώτο έτος της μισθώσεως στο ποσό των 1.524.000 ευρώ, με ποσοστό αναπροσαρμογής 4,5% επί του καταβαλλομένου ποσού στο αμέσως προηγούμενο έτος, με εφάπαξ καταβολή κατά την υπογραφή της συμβάσεως 200.000 ευρώ πέραν των καταβαλλομένων ποσών ετησίως και επιπλέον ποσοστό 7% επί των ακαθάριστων κερδών της εκμεταλλεύσεως, το οποίο ποσό θα καταβαλλόταν την 31η Ιουλίου εκάστου έτους και θα αναφερόταν στα ακαθάριστα κέρδη της προηγούμενης οικονομικής χρήσεως. Συμφωνήθηκε ακόμη (άρθρο 6.8.2) ότι οποιαδήποτε επιβάρυνση του ακινήτου με φόρους, τέλη και εισφορές υπέρ του Δημοσίου κ.λπ. θα βάρυνε αποκλειστικά την ενάγουσα, ότι η τυχόν εμπρόθεσμη καταβολή του μηνιαίου τιμήματος για την παραχώρηση (ετήσιας προσόδου) πέραν του πενθημέρου και η παράβαση από την ενάγουσα οποιουδήποτε από τους παραπάνω όρους που συμφωνήθηκαν όλοι ως ουσιώδεις θα παρείχε στο εναγόμενο το δικαίωμα να καταγγείλει τη σύμβαση παραχώρησης και την άμεση αποβολή της ενάγουσας από την διαχείριση και εκμετάλλευση του ακινήτου, με τη διάλυση, δε, της συμβάσεως θα κατέπιπταν αυτοδίκαια υπέρ του εναγομένου οι εγγυήσεις καλής εκτέλεσεως λόγω ποινικής ρήτρας και αποζημιώσεως. Για την καλή εκτέλεση του "έργου" και την εν γένει πιστή τήρηση των όρων της συμβάσεως κατατέθηκε από την ενάγουσα, κατά την υπογραφή της συμβάσεως, εγγυητική επιστολή που ορίστηκε στο ποσό των 6.791.738 ευρώ το οποίο αντιστοιχούσε στο 10% του συνόλου της αξίας της συμβάσεως, συμφωνήθηκε, δε, με τον υπ' αριθμόν 11.2 όρο της συμβάσεως ότι αυτή η εγγυητική θα παραδίδετο στην ενάγουσα άτοκα μετά τη λήξη της συμβάσεως. Έτσι, κατά την υπογραφή της συμβάσεως, η ενάγουσα παρέδωσε στο εναγόμενο την υπ' αριθμόν .../25- 10-2008 εγγυητική επιστολή της Τράπεζας ποσού 6.791.738 ευρώ με ισχύ μέχρι τη λήξη της συμβατικής διάρκειας της συμβάσεως στις 31-10-2033, όπως, δε, προκύπτει από το μετ' επικλήσεως προσκομιζόμενο από την ενάγουσα φωτοαντίγραφο αυτής, το πρωτότυπό της βρίσκεται εις χείρας του εναγομένου. Το σχέδιο του ως άνω συμφωνητικού απεστάλη από το εναγόμενο στο Ελεγκτικό Συνέδριο για προληπτικό έλεγχο της νομιμότητάς του κατά το άρθρο 19 παρ. 7 του π.δ. 774/ 1980. Το αρμόδιο Ζ'

κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου έκρινε ότι η ένδικη σύμβαση, την οποία χαρακτήρισε ως μικτή σύμβαση, συνίσταται στην παραχώρηση της χρήσεως του συγκεκριμένου ακινήτου στην ενάγουσα που θα το διαχειρίζεται, και θα το εκμεταλλεύεται, επ' ωφελεία του, με υποχρέωση καταβολής στο εναγόμενο προσδιορισμένης ετήσιας προσόδου, ότι, δηλαδή, η σύμβαση έχει προεχόντως χαρακτήρα μισθώσεως ακινήτου αφού κύριο κριτήριο επιλογής του αναδόχου ήταν η επίτευξη της μεγαλύτερης προσόδου για το εναγόμενο και, ως εκ τούτου, απείχε από τον έλεγχο νομιμότητας του σχεδίου, ως μη υποκείμενο σε τέτοιο έλεγχο νομιμότητας. Ακολούθησε η έκδοση της υπ' αριθμόν 1505/2010 αποφάσεως του Εφετείου Αθηνών που εξεδόθη επί αγωγής του εναγομένου κατά της προηγούμενης μισθώτριας του ακινήτου, δηλαδή, της εταιρίας με την επωνυμία "....." με την οποία (απόφαση) κρίθηκε ότι η πανομοιότυπη με την ένδικη σύμβαση που συνέδεε την ως άνω προηγούμενη μισθώτρια με το εναγόμενο ήταν σύμβαση μισθώσεως προσοδοφόρου αντικειμένου (ακίνητο προορισμένο για εκμίσθωση των χώρων του, του οποίου τη διαχείριση και εκμετάλλευση παραχώρησε το εναγόμενο στην εταιρία εκείνη έναντι ετήσιας προσόδου). Το εναγόμενο στη συνέχεια, απέστειλε στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους το με ημερομηνία 29-06-2011 ερώτημά του για το αν η ένδικη σύμβαση με την ενάγουσα εμπίπτει ή όχι στις εμπορικές μισθώσεις ή αν πρόκειται για σύμβαση έργου. Επί του ερωτήματος αυτού, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους εξέδωσε την υπ' αριθμόν 463/2011 γνωμοδότησή του με την οποία γνωμοδότησε ότι η ένδικη σύμβαση "εν όψει του αντικειμένου της που είναι η παραχώρηση στην ανάδοχο της διαχείρισης και της εκμετάλλευσης του ακινήτου και η καταβολή από αυτή στο ΜΤΣ ετήσιου ανταλλάγματος, σε δώδεκα ισόποσες δόσεις και κατ' ουσία μηνιαίου μισθώματος και αφετέρου του σκοπού στον οποίο απέβλεψαν τα συμβαλλόμενα μέρη και είναι η αποδοτικότερη εκμετάλλευση του ακινήτου, προς όφελος και των δύο αποτελεί σύμβαση μισθώσεως ακινήτου και εμπίπτει στις διατάξεις προστασίας των εμπορικών μισθώσεων του π.δ. [34/1995](#). Στη σύμβαση προέχει ο μισθωτικός χαρακτήρας της καθόσον οι κατασκευαστικές και λοιπές εργασίες έχουν παρεπόμενο χαρακτήρα σε σχέση με το κύριο αντικείμενό της και εντάσσονται στα πλαίσια της επωφελέστερης εκμεταλλεύσεως του ακινήτου. Η εν λόγω σύμβαση δεν έχει τον χαρακτήρα της σύμβασης υπηρεσιών, αφού ο ανάδοχος δεν θα παρέχει υπηρεσία κατά την έννοια του π.δ. 346/1998, ούτε δύναται να χαρακτηρισθεί ως σύμβαση έργου βασικός σκοπός της οποίας είναι η κατασκευή συγκεκριμένου δημοσίου έργου". Για την κατάρτιση της επίδικης σύμβασης τηρήθηκαν οι διατάξεις των Οδηγιών 2004/18 ΕΚ, 89/605 ΕΚ, του π.δ. 60/2007, η οποία όμως (σύμβαση) ως προς το περιεχόμενό της με την προσφυγή του Δικαστηρίου στις διατάξεις των άρθρων 173, 200 και 288 [ΑΚ](#) και λαμβάνοντας υπ' όψη την καλή πίστη και τους συνηθισμένους τρόπους ενέργειας σε τέτοιου είδους συναλλαγές, καθώς και

το δικαιοπρακτικό σκοπό της βουλήσεως των συμβαλλομένων μερών, αποτελεί κατά το αληθινό νόημα της δηλωθείσας βουλήσεως των συμβαλλομένων μερών στο από 30-10-2008 ιδιωτικό συμφωνητικό προεχόντως σύμβαση μισθώσεως και όχι εμπορικής και όχι την κατά τη γραμματική διατύπωση της σύμβασης διαχείρισεως.

Η πιο πάνω κρίση του Δικαστηρίου ενισχύεται από τη συνομολόγηση ετήσιου ανταλλάγματος καταβλητέου σε δώδεκα ισόποσες δόσεις, που συνιστούν κατ' ουσία μηνιαίο μίσθωμα, κάτι που δε συνηθίζεται σε συμβάσεις διαχείρισης αλλά και από το σκοπό στον οποίο απέβλεπαν τα μέρη, ο οποίος ήταν η παραχώρηση της χρήσεως του ακινήτου και η αποδοτικότερη εκμετάλλευσή του, με δυνατότητα μάλιστα της ενάγουσας μισθώτριας για περαιτέρω παραχώρηση της χρήσεώς του σε τρίτους, οι δε κατασκευαστικές εργασίες είχαν παρεπόμενο χαρακτήρα σε σχέση με το κύριο αντικείμενο της σύμβασης μισθώσεως. Εξ άλλου, όπως προαναφέρθηκε και το Ελεγκτικό Συνέδριο απείχε από τον έλεγχο της νομιμότητας της ένδικης σύμβασης, χαρακτηρίζοντας αυτήν ως μισθωτική σύμβαση μη υποκείμενη σε έλεγχο νομιμότητας, ενώ και το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους με την προαναφερόμενη 403/2011 γνωμοδότησή του χαρακτήρισε την ένδικη σύμβαση ως εμπορική μίσθωση ακινήτου που εμπίπτει στις διατάξεις του π.δ. [34/1995](#) και όχι του π.δ. 715/1979. Με βάση τα παραπάνω η ένδικη σύμβαση ως εμπορική μίσθωση υπάγεται στις προστατευτικές διατάξεις του π.δ. [34/1995](#) και είχε κατ' αρχή νόμιμη διάρκεια 12 ετών μέχρι τις 31-10-2020 (άρθρο 5 του π.δ. [34/1995](#)).

Στις 21 Δεκεμβρίου 2010, η ενάγουσα απέστειλε στο εναγόμενο την από 20-12-2010 εξώδικη καταγγελία με την οποία κατήγγειλε την ένδικη σύμβαση με βάση τη διάταξη του άρθρου 43 του π.δ. [34/1995](#), επικαλούμενη (ως εκ περισσού) την άκαμπτη στάση του εναγομένου σχετικά με το αίτημά της για αναδιαπραγμάτευση των όρων της σύμβασης εξαιτίας της ριζικής και πρωτοφανούς για τη χώρα μεταβολής των οικονομικών και μισθωτικών συνθηκών, που είχε ανατρέψει βίαια την ισορροπία παροχής και αντιπαροχής και δήλωνε, αφ' ενός μεν ότι μετά τη λύση της σύμβασης μετά την προθεσμία των τριών μηνών το εναγόμενο θα υπεισερχόταν χωρίς καμία άλλη διατύπωση στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μισθώσεων χώρων του κτιρίου που θα υφίσταντο κατά το χρόνο επελεύσεως των αποτελεσμάτων της καταγγελίας, αφ' ετέρου δε ζητούσε την επιστροφή (απόδοση) της εγγυητικής επιστολής που του είχε παραδώσει κατά την υπογραφή της σύμβασης. Η καταγγελία αυτής της σύμβασης ήταν σύννομη, καθώς συνέτρεχαν όλες οι προϋποθέσεις του άρθρου 43 του π.δ. [34/1995](#), επιπλέον και αυτή της διατάξεως του άρθρου 3 του ίδιου π.δ/τος καθώς το επίδικο μίσθιο ήταν διατηρητέο και η σύμβαση μισθώσεως ήταν σύμβαση ορισμένου χρόνου. Επομένως, τα αποτελέσματα της εν λόγω καταγγελίας από την μισθώτρια ενάγουσα επήλθαν τρεις (3) μήνες

από τη γνωστοποίησή της στο εναγόμενο, δηλαδή, στις 21-03-2011. Την τελευταία αυτή ημερομηνία, η ενάγουσα - μισθώτρια κοινοποίησε στο εναγόμενο - εκμισθωτή την από 21-03-2011 εξώδικη γνωστοποίηση - πρόσκληση - δήλωση (όπως η επίδοση αυτής προκύπτει από την μετ' επικλήσεως προσκομιζόμενη από την ενάγουσα υπ' αριθμ. 1000B`/2011 έκθεση επιδόσεως της δικαστικής επιμελήτριας στο Πρωτοδικείο Αθηνών ...), με την οποία η ενάγουσα επεσήμανε την επέλευση των αποτελεσμάτων της καταγγελίας, γνωστοποίησε τις υφιστάμενες συμβάσεις μισθώσεως στις οποίες μετά τη λύση της συμβάσεως είχε υπεισέλθει αυτοδικαίως το εναγόμενο ως εκμισθωτής, συνεπέδωσε, δε, και τα αντίστοιχα ιδιωτικά συμφωνητικά και κάλεσε το εναγόμενο να της αποδώσει το σώμα της εγγυητικής επιστολής, δηλώνοντας ταυτόχρονα ότι ασκεί το δικαίωμα επισχέσεως της οφειλόμενης αποζημιώσεως ενός μισθώματος του άρθρου 43 του π.δ. [34/1995](#). Κατόπιν αυτού, έλαβε χώρα, στις 16-05-2011, η παράδοση του μισθίου από την ενάγουσα στο εναγόμενο για την οποία συντάχθηκε το με την αυτή ημερομηνία πρωτόκολλο παράδοσης - παραλαβής που υπεγράφη από τριμελή επιτροπή του εναγομένου, το οποίο, ωστόσο, επιφυλάχθηκε για κάθε νόμιμο δικαίωμά του με την επιφύλαξη της γνωμοδοτήσεως που αναμενόταν από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους. Παρόλα αυτά, μετά την έκδοση στις 15-11-2011, της εν λόγω γνωμοδοτήσεως του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, το Διοικητικό Συμβούλιο του εναγομένου προέβη, στις 11-4-2012, στην έκδοση της υπ' αριθμ. 9/1/11-04-2012 αποφάσεώς του με την οποία κατήγγειλε τη σύμβαση επικαλούμενο αφερεγγυότητα της ενάγουσας και δηλώνοντας με αυτήν (απόφαση) ότι θα ζητούσε την κατάπτωση της δοθείσας εγγυητικής επιστολής, την οποία όμως ουδέποτε ζήτησε, ενώ η απόφαση αυτή επιδόθηκε στην ενάγουσα στις 11-04-2012. Στη συνέχεια η ενάγουσα άσκησε την από 11-04-2012 αίτηση ασφαλιστικών μέτρων ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών με την οποία ζητούσε να απαγορευθεί προσωρινά η καταβολή στο εναγόμενο της δοθείσας εγγυητικής επιστολής μέχρι εκδόσεως τελεσίδικης απόφασης επί της ένδικης αγωγής, ζήτησε δε και έλαβε προσωρινή διαταγή από τον Πρόεδρο Υπηρεσίας, με την οποία απαγορεύθηκε στην Τράπεζα να καταβάλει προσωρινά στο εναγόμενο το ποσό της εγγυητικής επιστολής. Επί της εν λόγω αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων εκδόθηκε στη συνέχεια η 9915/04-10-2012 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών με την οποία έγινε δεκτή η αίτηση της ενάγουσας και απαγορεύθηκε προσωρινά στην Τράπεζα να καταβάλει στο εναγόμενο το ποσό της εγγυητικής επιστολής μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης επί της κρινόμενης αγωγής. Επομένως αφού η ένδικη σύμβαση μισθώσεως έληξε στις 21-03-2011, μετά τη νόμιμη καταγγελία εκ μέρους της ενάγουσας - μισθώτριας της συμβάσεως μισθώσεως, το εναγόμενο όφειλε σύμφωνα με τον υπ' αριθμόν 22.3 όρο της συμβάσεως να αποδώσει στην ενάγουσα το σώμα της υπ' αριθμόν .../29-- 10-2008 εγγυητικής

επιστολής της Τράπεζας ποσού 6.791.738 ευρώ, που του είχε παραδώσει η ενάγουσα κατά την υπογραφή της συμβάσεως για την πιστή τήρηση των όρων αυτής τους οποίους και πράγματι αυτή (ενάγουσα) τήρησε".

Κρίνοντας έτσι το Εφετείο, δεν παραβίασε τις προαναφερθείσες διατάξεις με εσφαλμένη ερμηνεία ή εφαρμογή αυτών. Ειδικότερα, αφού διαπίστωσε κενό και ασάφεια, ως προς τη δήλωση της βούλησης των συμβαλλόμενων μερών, προσέφυγε στους κανόνες των άρθρων 173 και 200 [Α.Κ.](#) για να ερμηνεύσει την ένδικη σύμβαση, με τη δοθείσα δε ερμηνεία, η οποία είναι σύμφωνη με τις αρχές της καλής πίστης και τα συναλλακτικά ήθη, αφού έλαβε υπόψη τη φύση της σύμβασης και το σκοπό στο οποίο απέβλεπαν τα μέρη, δεν παραβίασε τις διατάξεις των άρθρων 173 και 200. Περαιτέρω, ορθώς εφάρμοσε τις διατάξεις περί εμπορικών μισθώσεων, που εφαρμόζονται, ως ειδικές, και επί Ν.Π.Δ.Δ., και κρίνοντας νόμιμη την καταγγελία της μισθώτριας, καθώς και ότι αυτή τήρησε τους όρους της μίσθωσης, κατέληξε στο συμπέρασμα, ότι το αναιρεσείον - εναγόμενο οφείλει να αποδώσει στην ενάγουσα το σώμα της επίδικης εγγυητικής επιστολής, που του είχε παραδώσει για την πιστή τήρηση των όρων της.

Συνεπώς, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος ο πρώτος λόγος αναίρεσης, που προσάπτει την από το άρθρο 559 αρ. 1 Κ.Πολ.Δ. πλημμέλεια.

Factoring

Ειδικότερα, με την ... αγωγή της δι' αυτής ενάγουσα και ήδη αναιρεσίβλητης ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία "ΤΡΑΠΕΖΑ NOVABANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ" και ήδη "ΤΡΑΠΕΖΑ MILLENIUM BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ" εφέροντο προς διάγνωση αξιώσεις κατά της εναγομένης και ήδη αναιρεσείουσας Z, που αποτέλεσαν αντικείμενο της συνομολογηθείσας, μετ' αυτής **συμβάσεως πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων**. Επί της εν λόγω αγωγής εκδόθηκε, κατά μερική παραδοχή της, η 3282/2006 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών και σε δεύτερο βαθμό, ύστερα από τις (i) 8290/10-10-2006 και (ii) 8292/10-10-2006 εφέσεις των διαδίκων, η 6778/2007 απόφαση του Εφετείου Αθηνών, με απορριπτική επ' αυτών κατ' ουσίαν κρίση, την οποία στήριξε στις ακόλουθες αναιρετικώς ανέλεγκτες ουσιαστικές παραδοχές της, που ενδιαφέρουν τους ερευνώμενους στη συνέχεια λόγους αναιρέσεως, κατ' ακριβή κατά τούτο αντιγραφή της. Ειδικότερα ανελέγκτως δέχθηκε ότι: ""Μεταξύ των αντικειμένων της επιχειρηματικής δραστηριότητας της ενάγουσας Τράπεζας είναι και η πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων. Έτσι η ενάγουσα και η Z συνήψαν την με αριθμό 105 από 24-7-2003 γραπτή **σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring)**. Βάσει αυτής, η δεύτερη συμβληθείσα Z, που δεν είναι διάδικος, ανέθεσε στην πρώτη, σύμφωνα με τον όρο 2.1 της σύμβασης, κατ' αποκλειστικότητα, έναντι αμοιβής τη διαχείριση, παρακολούθηση και είσπραξη βραχυπρόθεσμων επιχειρηματικών απαιτήσεων της, οι οποίες προκύπτουν από διάθεση εμπορευμάτων ή και παροχή υπηρεσιών και υφίστανται κατά τη σύναψη της σύμβασης ή πρόκειται να γεννηθούν κατά τη διάρκεια αυτής έναντι οφειλετών της. Στις ανωτέρω υπηρεσίες που ανέλαβε η ενάγουσα περιλαμβανόταν και η εκ μέρους της χρηματοδότηση της Z, η χορήγηση προκαταβολών έναντι απαιτήσεων της ή με προεξόφληση τέτοιων απαιτήσεων με δικαίωμα αναγωγής, με ανώτατο όριο χρηματοδότησης, σύμφωνα με την παράγραφο Δ2 της ως άνω σύμβασης το ποσό των 600.000 ευρώ, έτσι όπως τροποποιήθηκε δυνάμει των με αριθμό ... και με αριθμό ... πρόσθετων τροποποιητικών πράξεων. Δυνάμει της ως άνω σύμβασης καθώς και των πρόσθετων τροποποιητικών αυτής πράξεων, η Z εκχώρησε με διαδοχικές εκτελεστικές της αρχικής σύμβασης, συμβάσεις στην ενάγουσα, μεταξύ άλλων, και απαιτήσεις της έναντι της εναγομένης εταιρείας, που αφορούν τιμολόγια πώλησης φαρμάκων στην τελευταία, τα οποία φάρμακα και αυτή παρέλαβε. Η εκχωρήτρια Z ανήγγειλε προς την εναγομένη, τη σύμβαση πρακτορείας με την από 29-7-2003 επιστολή της, κατά τις υποδείξεις της ενάγουσας, και την προσκάλεσε να υπογράψει την επιστολή αυτή και να δηλώσει αν συμφωνεί με το περιεχόμενο τους, πράγμα που η εναγομένη έπραξε, υπογράφοντας υπό την επωνυμία με την οποία εμφανίζεται στις συναλλαγές. Σύμφωνα με την

επιστολή αυτή **αναγγέλθηκε** στην εναγομένη ότι στο πλαίσιο της συμφωνίας πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring), που συνήφθη μεταξύ της ενάγουσας και της Z, μεταβίβασε η δεύτερη με εκχώρηση στην Τράπεζα κάθε υφιστάμενη και μέλλουσα απαίτηση της από πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών προς την επιχείρηση της εναγομένης. Επίσης γνωστοποιήθηκε στην εναγομένη με την ως άνω επιστολή ότι κάθε πληρωμή αναφορικά με τις παραπάνω απαιτήσεις θα γίνεται αποκλειστικά στην ενάγουσα NOVA BANK με τους εξής τρόπους: α) με κατάθεση μετρητών στα καταστήματα της ενάγουσας, 2) με έμβασμα προς την ενάγουσα, Διεύθυνση Factoring γ) με επιταγές σε διαταγή της ενάγουσας και αποστολή προς Διεύθυνση Factoring, επισημαίνοντας ιδιαίτερα ότι μόνο η ενάγουσα θα έχει δικαίωμα έκδοσης εξοφλητικής απόδειξης και μόνο η προς αυτήν καταβολή οδηγεί στην εξόφληση των πιο πάνω εκχωρηθεισών απαιτήσεων έναντι της εναγομένης. Με την επιστολή αυτή, που υπογράφηκε ως άνω, η Z γνωστοποίησε στην εναγομένη ότι το υπόλοιπο των ανεξόφλητων τιμολογίων ανέρχεται στο ποσό των 208.178,58 ευρώ, συμφωνά με επισυναπτόμενη κατάσταση και ότι η περίοδος πίστωσης χάριτος ανέρχεται σε 180 ημέρες. Με την αναγγελία αυτή αποκόπηκε κάθε ενοχικός δεσμός της εναγομένης προς την εκχωρήτρια και οι εκχωρηθείσες απαιτήσεις αποκτήθηκαν από την ενάγουσα πράκτορα - εκδοχέα, που δικαιούται αυτή μόνη να τις εισπράξει. Τα εμπορεύματα τα οποία πώλησε και παρέδωσε η Z στην εναγομένη κατά το χρονικό διάστημα από 31-7-2003 έως και 27-2-2004 εμφανίζονται κατ' είδος, ποσότητα, τιμή μονάδος, συνολική αξία, ανάλυση ΦΠΑ και τελική αξία στα ακόλουθα έγγραφα.... Όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω κατά την αναγγελία της εκχώρησης στις 29-7-2003, η εναγομένη εταιρεία αναγνώρισε το υπόλοιπο μέχρι την ημέρα εκείνη οφειλόμενο ποσό των διακοσίων οκτώ χιλιάδων εκατόν εβδομήντα έξι ευρώ και πενήντα οκτώ λεπτών (208.176,58 ευρώ) από ανεξόφλητα μέχρι εκείνη τη χρονική περίοδο τιμολόγια. Επιπλέον, μετά την ως άνω αναγγελία και την αναγνώριση του οφειλόμενου ποσού και κατά τη διάρκεια της συνεργασίας της ενάγουσας με την δικαιοπάροχο της Z, η οποία της εκχώρησε τα ανωτέρω τιμολόγια προς την εναγομένη εταιρεία, δημιουργήθηκε ανεξόφλητο υπόλοιπο από οφειλόμενο τίμημα εκ συμβάσεων πώλησης, ύψους εξακοσίων τριάντα πέντε χιλιάδων τετρακοσίων πενήντα δύο Ευρώ (635.452.00 €), που μαζί με το αναγνωρισμένο κατά την αναγγελία υπόλοιπο, ανερχόταν στο ποσό των οκτακοσίων σαράντα τριών χιλιάδων εξακοσίων είκοσι οκτώ Ευρώ και πενήντα οκτώ λεπτών (843.628,58 E). Έναντι δε της ως άνω συνολικής οφειλής, η εναγομένη εταιρεία πραγματοποίησε καταβολές, συνολικού ύψους μέχρι και το Μάιο του 2004, οπότε και έγινε η τελευταία καταβολή εκ μέρους της, τριακοσίων πενήντα δύο χιλιάδων είκοσι εννέα Ευρώ και ογδόντα δύο λεπτών (352.029,82 E), και ως εκ τούτου το υπόλοιπο ποσό που παρέμεινε ανεξόφλητο ανήλθε στο ύψος των τετρακοσίων ενενήντα μιας χιλιάδων πεντακοσίων ενενήντα

οκτώ Ευρώ και εβδομήντα έξι λεπτών (491598,76 Ε), το οποίο αφορά τίμημα από συμβάσεις πώλησης με τιμολόγια, τα οποία εκχωρήθηκαν νόμιμα στην ενάγουσα, νομιμοτόκως από την επομένη της παρόδου των εκατόν ογδόντα (180) ημερών από την έκδοση κάθε τιμολογίου, ως ειδικότερα αναλύεται στην κατωτέρω κατάσταση, προθεσμία που ετέθη στην εναγόμενη εταιρεία ως χρόνος πίστωσης και αυτή απεδέχθη (δήλη ημέρα), και μέχρι την πλήρη και ολοσχερή εξόφληση. Η αναλυτική κατάσταση με αναφορά ως προς τον αριθμό του κάθε παραστατικού και την αξία του, ημ/νία έκδοσης και λήξης έχει ως εξής...

Από τα ως άνω αποδεικτικά μέσα δεν αποδείχτηκε η ουσιαστική βασιμότητα του ισχυρισμού της εναγομένης ότι κατά τις πρώτες ημέρες του Αυγούστου του έτους 2003 της γνωστοποιήθηκε και από την εκχωρήτρια Ζ, αλλά και από την ενάγουσα ότι καταργήθηκε η υφιστάμενη σύμβαση εκχωρήσεως. Ειδικότερα η από 24-7-2003 σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, οι όροι της οποίας γνωστοποιήθηκαν στην εναγομένη, όπως συνομολογεί και η ίδια, είναι εγγραφή και σύμφωνα με τον Δ6 όρο αυτής συμφωνήθηκε να είναι αορίστου διάρκειας, λύνεται δε, σύμφωνα και με όσα αναλυτικά αναφέρθηκαν στην ανωτέρω μείζονα σκέψη, με καταγγελία, η οποία μπορεί να γίνεται οποτεδήποτε από οποιονδήποτε των συμβαλλομένων αζημίως με την τήρηση προθεσμίας τριάντα (30) ημερών, τα δε απορρέοντα από την σύμβαση δικαιώματα και υποχρεώσεις και δη τα σχετιζόμενα με την είσπραξη των εκχωρούμενων απαιτήσεων θα εξακολουθούν να υφίστανται μέχρι την ολοκληρωτική εκκαθάριση όλων των εκκρεμοτήτων. Στην υπό κρίση υπόθεση δεν αποδεικνύεται ότι έγινε καταγγελία της σύμβασης αυτής και (συνεπώς αυτή εξακολουθεί να υφίσταται. Περαιτέρω η ενάγουσα απέστειλε επιστολές προς την εναγομένη, με τις οποίες γνωστοποιούσε το ύψος της οφειλής της σύμφωνα με τα εκχωρηθέντα σε αυτήν τιμολόγια προς είσπραξη και την οχλούσε για τις επιμέρους καθυστερήσεις στην καταβολή τιμολογίων των οποίων η περίοδος πίστωσης είχε παρέλθει. Προσάγονται δε προς απόδειξη μετ' επικλήσεως από την ενάγουσα οι από 10-5- 2004, 28-5-2004, 8-6-2004, 18-6-2004, 17-9-2004 και 5-10-2004 επιστολές της τελευταίας προς την εναγόμενη, οι οποίες και παρελήφθησαν από αυτήν (βλ. την από 23-6-2004 ημερήσια λίστα και 22-9-2004 εξερχόμενων επιστολών από το ΕΛΤΑ, καθώς και το από 5-10-2004 έγγραφο της ταχυμεταφοράς COURIER ACS, με τα οποία πιστοποιείται ότι η εναγομένη παρέλαβε επιστολές από την ενάγουσα). Σύμφωνα δε και με την κατάθεση του μάρτυρα της ενάγουσας ... " ...οι συμβάσεις που υπογράφει η Τράπεζα ρητώς αποκλείουν κάθε δυνατότητα προφορικής τροποποίησης τους..." (βλ. πρακτικά, σ. 90).

Συνεπώς το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο ορθώς απέρριψε τον ισχυρισμό της εναγομένης περί ελλείψεως παθητικής νομιμοποίησης της λόγω καταργήσεως της ένδικης συμβάσεως με μεταγενέστερη προφορική τροποποιητική συμφωνία και ως εκ τούτου ο πρώτος υπό στοιχ. α' λόγος

της από 9-10-2006 έφεσης της εκκαλούσας - εναγομένης κρίνεται απορριπτέος ως κατ' ουσίαν αβάσιμος.

{...} Εξάλλου, η **σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων - Factoring** είναι, κατά το άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 1905/1990, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με το ν. ..., μια σύμβαση μεταξύ ενός πράκτορα επιχειρηματικών απαιτήσεων, που είναι είτε τράπεζα, είτε ανώνυμη εταιρία, και μιας επιχείρησης - εμπορικής εταιρίας ή και φυσικού προσώπου, που ασχολείται κατ' επάγγελμα με την πώληση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών. Περιεχόμενο της σύμβασης είναι ότι η εταιρία factoring (εφεξής πράκτορες ή factor) αναλαμβάνει να παρέχει στην επιχείρηση του πελάτη της (εφεξής προμηθευτής), για το διάστημα που συμφωνείται και έναντι αμοιβής, υπηρεσίες σχετικές με την προεξόφληση, τη λογιστική και νομική παρακολούθηση, καθώς και την είσπραξη των χρηματικών απαιτήσεων κατά των πελατών της (εφεξής οφειλέτες). Πρόκειται για νέο χρηματοδοτικό μηχανισμό με τον οποίο επιδιώκεται σκοπός χρηματοδοτικός ή διαχειριστικός ή ασφαλιστικός (εγγυητικός), σωρευτικά ή διαζευκτικά, με αντίστοιχες λειτουργίες. Κατά ρητή δε πρόβλεψη του νόμου (άρθρο 1 § 1 του ν. 1905/1990), η σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων καταρτίζεται εγγράφως και το έγγραφο αποτελεί **συστατικό τύπο**, ενώ η έλλειψη του συνεπάγεται ακυρότητα της σύμβασης. Η σύμβαση που καταρτίζεται μεταξύ του πράκτορα και του προμηθευτή είναι **μία "σύμβαση παίσιου"**, με την οποία καθορίζονται οι όροι συνεργασίας των μερών, όπως το είδος του factoring (γνήσιο ή μη γνήσιο, εμφανές ή αφανές), το ανώτατο ποσό (πλαφόν) μέχρι το οποίο δέχεται ο πράκτορας να χρηματοδοτήσει τον προμηθευτή, η αμοιβή και οι προμήθειες του πράκτορα, ο τρόπος με τον οποίο θα γίνεται η εκχώρηση των απαιτήσεων. **Η λειτουργία της σύμβασης** αυτής επιτελείται με τις εκχωρήσεις των απαιτήσεων του προμηθευτή προς τον πράκτορα και τις πιστώσεις από τον τελευταίο του λογαριασμού του πρώτου με τα αντίστοιχα ποσά, αμέσως μετά την εκχώρηση ή μετά την είσπραξη των απαιτήσεων, ανάλογα με το είδος του factoring, που έχει συμφωνηθεί. Δεδομένου του **διαρκούς χαρακτήρα της ενοχής** που δημιουργείται με τη σύμβαση factoring, της συνεχούς εκχωρήσεως απαιτήσεων του προμηθευτή στον πράκτορα και της αντίστοιχης πίστωσης του προμηθευτή με τα ποσά που εισπράττονται ή πρόκειται να εισπραχθούν (ανάλογα με το συμφωνηθέν είδος factoring), μείον αμοιβές, προμήθειες, προεξοφλητικούς τόκους, η εξυπηρέτηση της σύμβασης factoring, γίνεται συνήθως με την τήρηση από τον πράκτορα ενός ανοικτού λογαριασμού στο όνομα του προμηθευτή. Περαιτέρω, η σύμβαση factoring, ως συμβατικό μόρφωμα που δημιουργήθηκε από την πράξη, εμφανίζεται στις συναλλαγές με διάφορες **μορφές**, οι σπουδαιότερες από τις οποίες είναι: **α) γνήσιο και μη γνήσιο factoring, β) εμφανές και αφανές, γ) factoring με ή χωρίς**

προεξόφληση και δ) εσωτερικό και διεθνές factoring. Ειδικότερα γνήσιο χαρακτηρίζεται το factoring, όταν ο πράκτορας αγοράζει το σύνολο των υπαρχουσών και μελλουσών απαιτήσεων του προμηθευτή κατά των πελατών του και αναλαμβάνει συγχρόνως τον κίνδυνο μη πληρωμής τους λόγω αφερεγγυότητας των οφειλετών, ενώ για μη γνήσιο factoring γίνεται λόγος, όταν τον κίνδυνο αφερεγγυότητας του οφειλέτη δεν αναλαμβάνει ο πράκτορας, αλλά τον διατηρεί ο προμηθευτής. Εξάλλου, η διάκριση του factoring με ή χωρίς προεξόφληση έχει ως κριτήριο το χρόνο εξόφλησης των απαιτήσεων από τον πράκτορα προς τον προμηθευτή. Αν ο πράκτορας εξοφλεί τις απαιτήσεις (πιστώνει με το ποσό τους το λογαριασμό του προμηθευτή), κατά το χρόνο που γίνονται αυτές ληξιπρόθεσμες, δεν υπάρχει προεξόφληση. Αντίθετα, αν η πίστωση του λογαριασμού του προμηθευτή γίνεται αμέσως μετά την εκχώρηση, δηλαδή τη χορήγηση στον πράκτορα αντιγράφων των τιμολογίων ή καταστάσεων με τις εκχωρούμενες αξιώσεις, τότε πρόκειται για σύμβαση factoring με προεξόφληση.

III. Κατά την διάταξη του άρθρου 559 αρ. 1 ΚΠολΔ λόγος αναιρέσεως για ευθεία παραβίαση ουσιαστικού κανόνα δικαίου ιδρύεται αν αυτός δεν εφαρμοσθεί, ενώ συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του ή αν εφαρμοσθεί, ενώ δεν έπρεπε, καθώς και αν εφαρμοσθεί εσφαλμένα. Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αρ. 20 ΚΠολΔ, αναίρεση επιτρέπεται αν το δικαστήριο της ουσίας παραμόρφωσε το περιεχόμενο εγγράφου, με το να δεχθεί πραγματικά γεγονότα προφανώς διάφορα από εκείνα, που αναφέρονται στο έγγραφο αυτό. Παραμόρφωση, κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως, συντρέχει όταν υπάρχει διαγνωστικό σφάλμα του δικαστηρίου της ουσίας, δηλαδή λάθος ανάγνωση του κειμένου του εγγράφου. Η παραμόρφωση μπορεί να γίνει θετικά, με τη μεταβολή του κειμένου του εγγράφου, ή αρνητικά με την παράλειψη χρήσιμων περικοπών και το ζήτημα πρέπει να αναφέρεται σε ουσιώδη πραγματικό ισχυρισμό. Δεν ιδρύεται όμως ο λόγος αυτός, όταν αναφέρεται στην εκτίμηση του περιεχομένου του εγγράφου για τη συναγωγή αποδεικτικού πορίσματος, διαφορετικού από εκείνο που θεωρεί ορθό ο αναιρεσείων. Για τον έλεγχο όμως της ουσιαστικής βασιμότητας του λόγου αυτού αναιρέσεως είναι αναγκαία η προσκόμιση των εγγράφων, τα οποία αφορούν την εν λόγω αναιρετική αιτίαση, προκειμένου να διακριβωθεί το επικαλούμενο περιεχόμενο αυτών, με βάση το οποίο θα ελεγχθεί αν παραμορφώθηκε το περιεχόμενο αυτών. Εξάλλου, κατά τη διάταξη του άρθρου 873 ΑΚ, η σύμβαση με την οποία γίνεται υπόσχεση ή αναγνώριση χρέους κατά τρόπο αφηρημένο, έτσι ώστε να γεννιέται ενοχή ανεξάρτητη από την αιτία, είναι έγκυρη αν η υπόσχεση ή αναγνώριση γίνεται εγγράφως. Έγγραφο υπόσχεση ή δήλωση αναγνώρισεως, στην οποία δεν αναφέρεται η αιτία του χρέους, λογίζεται, σε περίπτωση αμφιβολίας, ότι έγινε με σκοπό να γεννηθεί ενοχή, μη εξαρτώμενη από την αιτία του χρέους. Αν στην έγγραφη

υπόσχεση ή στην αναγνωριστική δήλωση μνημονεύεται η αιτία του χρέους, δεν αποκλείεται και πάλι να πρόκειται για ενοχή αναιτιώδη, εφόσον τα μέρη ήθελαν να αποσυνδέσουν το χρέος από την αιτία του, διότι η διάταξη του εδ. β' του ως άνω άρθρου εισάγει απλώς ερμηνευτικό κανόνα, προσδίδοντας στη δήλωση αυτή ορισμένη έννοια μόνο ενόσω δεν προκύπτει το αντίθετο (σε περίπτωση αμφιβολίας). Κατά κανόνα όμως σε τέτοιες περιπτώσεις πρόκειται για αναιτιώδη αναγνώριση χρέους, η οποία δεν προβλέπεται μεν ως επώνυμη συμβατική σχέση, εντάσσεται όμως στη γενική αρχή της συμβατικής ελευθερίας (ΑΚ 361). Αυτή η αιτιώδης αναγνώριση δεν υποβάλλεται σε συστατικό τύπο, ούτε όμως παράγεται από αυτήν αυτοτελώς αιτία ενοχής, αφού εξαρτάται από την αναφερόμενη αιτία. Η σημασία μιας τέτοιας επιβεβαιωτικής απλώς δήλωσης είναι κατ' αρχήν αποδεικτική (εξώδικη ομολογία), μπορεί όμως να επάγεται και διακοπή της παραγραφής, ως αναγνώριση (ΑΚ 260) ή να έχει και άλλα νομικά αποτελέσματα (λ.χ. ΑΚ 272 παρ. 2 εδ. β', 437, 156). Αν όμως, παρά τη μνεία στη δήλωση της αιτίας του χρέους, προκύπτει ότι οι συμβαλλόμενοι δεν απέβλεψαν στην απλή επιβεβαίωση υπάρχουσας ήδη ενοχής, αλλά θέλησαν την ίδρυση νέας, από την οποία να πηγάζει νέα ενοχή, απαλλαγμένη από τα ενδεχόμενα ελαττώματα της αιτίας, απαιτείται έγγραφο τύπος (ΑΚ 873 361). Στις σημειούμενες στην αρχή της παρούσης αναιρετικώς ανέλεγκτες ουσιαστικές παραδοχές της προσβαλλομένης αποφάσεως διαλαμβάνεται "Η εκχωρήτρια Z ανήγγειλε προς την εναγομένη, τη σύμβαση πρακτορείας με την από 24-7-2003 επιστολή της, κατά τις υποδείξεις της ενάγουσας, και την προσκάλεσε να υπογράψει την επιστολή αυτή και να δηλώσει αν συμφωνεί με το περιεχόμενό τους, πράγμα που η εναγόμενη έπραξε υπογράφοντας υπό την επωνυμία με την οποία εμφανίζεται στις συναλλαγές. Με την επιστολή αυτή, που υπογράφηκε ως άνω, η Z γνωστοποίησε στην εναγομένη ότι το υπόλοιπο των ανεξόφλητων λογαριασμών ανέρχεται στο ποσό των 208.178,58 ευρώ, σύμφωνα με επισυναπτόμενη κατάσταση και ότι η περίοδος πίστωσης χάριτος ανέρχεται σε 180 ημέρες", με καταληκτικό αυτής συμπέρασμα "Όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, η εναγόμενη εταιρεία αναγνώρισε το υπόλοιπο μέχρι την ημερομηνία εκείνη οφειλόμενο ποσό των διακοσίων οκτώ χιλιάδων εκατόν εβδομήντα έξι ευρώ και πενήντα οκτώ λεπτών (208.176,58 ευρώ) από ανεξόφλητα μέχρι εκείνη τη χρονική περίοδο τιμολόγια". Με το πέμπτο σκέλος του τέταρτου κατά σειρά λόγου αναιρέσεως αποδίδεται στην προσβαλλόμενη δι' αυτής απόφαση, με αναφορά στο άρθρο 559 αρ. 20 ΚΠολΔ, ότι με την παραδοχή της περί αναγνωρίσεως χρέους παραμόρφωσε το περιεχόμενο του εγγράφου της αναγγελίας. Προφανές είναι ότι δεν πρόκειται για διαγνωστικό σφάλμα, με την έννοια της λανθασμένης αναγνώσεως του κειμένου της εν λόγω επιστολής, το κείμενο της οποίας αυτούσιο κατά τούτο παρατίθεται στις αιτιολογίες της αποφάσεως, αλλά για εκτίμηση του περιεχομένου αυτής για τη συναγωγή αποδεικτικού πορίσματος διαφορετικού από εκείνο που εθωρεί ορθό η

αναιρεσείδουσα, με άμεση δικονομική συνέπεια ο λόγος αυτός αναιρέσεως αρνητικά να αξιολογείται ως αβάσιμος. Περαιτέρω, με βάση τις αμέσως παραπάνω σημειούμενες αιτιολογίες της, κατ' ορθή εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 462, 873 ΑΚ δέχθηκε αναγνώριση εκ μέρους της αναιρεσείδουσας του οφειλόμενου προς την εκχωρήτρια Ζ μέχρι την αναγγελία χρηματικού ποσού των 208.176,58 ευρώ, με άμεση δικονομική συνέπεια η προβαλλόμενη με το τέταρτο σκέλος του τέταρτου κατά σειρά λόγου αναιρετική αιτίαση από το άρθρο 559 αρ. 1 ΚΠολΔ, με την έννοια της ευθείας παραβίασεως των εν λόγω διατάξεων, να αξιολογείται ως αβάσιμη. IV. Η νομική αοριστία της αγωγής ή της ενστάσεως (ΚΠολΔ 216 παρ. 1, 262 παρ. 1) που συνδέεται με τη νομική εκτίμηση του εφαρμοστέου κανόνα, ουσιαστικού δικαίου, ελέγχεται ως παραβίαση από το άρθρο 559 αρ. 1 ΚΠολΔ, εάν το δικαστήριο για το σχηματισμό της περί νομικής επάρκειας της αγωγής ή της ενστάσεως κρίσεώς του αξίωσε περισσότερα στοιχεία από όσα απαιτεί ο νόμος για τη θεμελίωση του δικαιώματος ή αρκίστηκε σε λιγότερα, ενώ η ποσοτική ή ποιοτική αοριστία της αγωγής ή της ενστάσεως, η οποία υπάρχει όταν δεν αναφέρονται όλα τα στοιχεία που απαιτούνται κατά νόμο για τη θεμελίωση του αιτήματος της αγωγής, ελέγχεται ως παραβίαση από το άρθρο 559 αρ. 14 ΚΠολΔ. Η νομική αυτή παραδοχή τελεί υπό την προϋπόθεση ότι η κυριαρχική εκτίμηση του δικογράφου της αγωγής από το δικαστήριο της ουσίας, ανταποκρίνεται στο πραγματικό περιεχόμενο αυτής. Σε αντίθετη περίπτωση στοιχειοθετείται ο προβλεπόμενος από τη διάταξη του άρθρου 559 αρ. 8 ΚΠολΔ λόγος αναιρέσεως, με την έννοια ότι δεν λήφθηκε υπόψη αγωγικός ισχυρισμός, θεμελιωτικός του φερόμενου προς διάγνωση δικαιώματος, ο οποίος διαφοροποιεί την εκτίμηση για αοριστία της αγωγής ή αντιστρόφως λήφθηκε υπόψη ισχυρισμός, που δικαιολογούσε την νομική ή ποιοτική επάρκεια της αγωγής, ο οποίος δεν προτάθηκε με το δικόγραφο αυτής. Εξάλλου, με τις διατάξεις των άρθρων 448, 463 παρ. 2 ΑΚ παρέχεται η δυνατότητα προτάσεως από τον οφειλέτη κατά του εκδοχέα σε συμψηφισμό ανταπαιτήσεώς του που στρέφεται κατά του εκχωρητή, κατ' εξαίρεση της αρχής της αμοιβαιότητας των απαιτήσεων (ο οφειλέτης καθεμιάς απαιτήσεως είναι συγχρόνως και δανειστής της άλλης ΑΚ 440) και εκείνης της σχετικότητας, εφόσον ο εκδοχέας δεν συμμετέχει στην έννομη σχέση εκχωρητή - οφειλέτη. Βασική νομοθετική σκέψη είναι η προστασία του οφειλέτη, η θέση του οποίου δεν πρέπει να χειροτερεύσει μετά την εκχώρηση, στην οποία μάλιστα αυτός δεν μετέχει (ΑΚ 455). Κατά τους ορισμούς και την έννοια των εν λόγω διατάξεων (α) η ανταπαίτηση του οφειλέτη κατά του εκχωρητή πρέπει να έχει γεννηθεί κατά την εκχώρηση (εξ αντιδιαστολής επιχείρημα από το άρθρο 448 ΑΚ). Επί πρωτότυπης κτήσεως αρκεί κατά τον χρόνο της αναγγελίας να υπήρχε ο νομικός λόγος, η νομική βάση, από την οποία προέρχεται η ανταπαίτηση, έστω και αν τα πραγματικά περιστατικά, που απαιτούνται για την πραγματοποίησή της, επήλθαν μεταγενέστερα. Αντίθετα, αν ο

οφειλέτης αποκτά την ανταπαίτηση με παράγωγο τρόπο πρέπει να έχει γεννηθεί πριν από την αναγγελία της εκχωρήσεως και (β) η πριν από την αναγγελία γεννηθείσα ανταπαίτηση του οφειλέτη κατά του εκχωρητή πρέπει να γίνει ληξιπρόθεσμη είτε ήδη κατά την αναγγελία (ΑΚ 448), είτε με την αναγγελία, το αργότερο όμως ταυτόχρονα με την εκχωρηθείσα κύρια απαίτηση (ΑΚ 463 παρ. 2). Άμεσα εφαρμόζονται οι διατάξεις αυτές και στις λεγόμενες **μελλοντικές απαιτήσεις** υπό ευρεία έννοια ή περιορισμένα, των οποίων η νομική βάση υπάρχει κατά τον χρόνο εκχωρήσεως, αλλά τα λοιπά πραγματικά περιστατικά που απαιτούνται για τη γέννησή της επέρχονται μεταγενέστερα. **Αντικείμενο όμως εκχωρήσεως μπορούν όμως να είναι και μελλοντικές απαιτήσεις υπό στενή έννοια ή πλήρως μελλοντικές απαιτήσεις**, των οποίων ούτε ο νομικός λόγος παραγωγής υπάρχει κατά την εκχώρηση, **όπως τούτο συμβαίνει επί συμβάσεως πρακτορείας επιχειρήσεων μελλοντικών ανταπαιτήσεων**. Κατά την ακολουθούμενη ως ορθότερη άποψη στην περίπτωση αυτή η αναγγελία της εκχωρήσεως πρέπει να εξισωθεί με την αναγγελία της προεκχωρήσεως. Και στις δύο περιπτώσεις η εμπιστοσύνη του οφειλέτη στη δυνατότητα συμψηφισμού έναντι του εκχωρητή είναι, ανεξάρτητα από τον χρόνο ενεργοποίησής της εκχωρήσεως, δικαιολογημένη μόνον όταν αυτός αποκτά την ανταπαίτησή του πριν από την αναγγελία της προεκχωρήσεως αν ο οφειλέτης γνωρίζει την προεκχώρηση, όταν θεμελιώνει την ανταπαίτησή του, δεν μπορεί να προσδοκά την απόσβεση της εκχωρηθείσας απαιτήσεως διά συμψηφισμού με την ανταπαίτησή του. Όποιος γνωρίζει την προεκχώρηση γνωρίζει και την εξέλιξή της, ότι δηλαδή η απαίτηση με τη γέννησή της θα μεταβιβασθεί στον εκδοχέα. Γνωρίζει επομένως ότι, όταν γίνει θεωρητικά δυνατός ο συμψηφισμός κατά της απαιτήσεως αυτής, θα έχει ήδη εκλείψει η αμοιβαιότητα. Η υιοθέτηση της αντίθετης απόψεως, με την οποία υποστηρίζεται ότι δεν πρέπει να εξισωθεί η αναγγελία της προεκχωρήσεως με την αναγγελία της εκχωρήσεως, με την αιτιολογία ότι ο εκδοχέας αποκτά την κύρια απαίτηση κατά τη γέννησή της "επιβαρυνόμενη" με τυχόν ήδη θεμελιωμένες ανταπαιτήσεις του οφειλέτη, παρέχει την δυνατότητα στον οφειλέτη να θεμελιώνει κακόπιστα ανταπαιτήσεις κατά του εκχωρητή προκειμένου να τις συμψηφίσει κατά του εκδοχέα, καταστάσεις στην αποτροπή των οποίων ακριβώς αποσκοπεί η ρύθμιση του άρθρου 448 ΑΚ. Επομένως και στην προεκχώρηση ο οφειλέτης μπορεί να συμψηφίσει μόνο με ανταπαιτήσεις, που γεννήθηκαν πριν από την αναγγελία. Η ήδη αναιρεσείουσα προέτεινε ως εναγομένη προς συμψηφισμό ανταπαίτησή της κατά της εκχωρήτριας Ζ, για την οποία εκδόθηκαν οι 6355/2004 και 7341/2004 διαταγές πληρωμές του δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, με συνολικό επιτασσόμενο δι' αυτών προς πληρωμής συνολικό ποσό 144.110,00 ευρώ. Η εν λόγω ένσταση συμψηφισμού ορθώς απορρίφθηκε με την προσβαλλόμενη κατά τον έλεγχο της βασιμότητας του αντίστοιχου λόγου εφέσεως ως αόριστη, εφόσον δεν προσδιορίζεται ο χρόνος

γεννήσεως της κατά της εκχωρήτριας αξιώσεως της αναιρεσείδουσας, για την οποία εκδόθηκαν οι εν λόγω διαταγές πληρωμής, αναγκαίο στοιχείο προκειμένου να διακριβωθεί αν γεννήθηκε πριν από τον χρόνο αναγγελίας της προεκχωρήσεως, προϋπόθεση, όπως προαναφέρθηκε, για το επιτρεπτό της ενστάσεως συμψηφισμού. Ανεπιτρέπτως το πρώτον με την έφεση (ΚΠολΔ 527, 269 παρ. 2) και αλυσιτελώς ως εφεσίβλητη, εφόσον η με στοιχ. (i) έφεση της αναιρεσίβλητης απορρίφθηκε ως κατ' ουσίαν αβάσιμη, διαλαμβάνει ότι η έκδοση των εν λόγω διαταγών πληρωμής στηρίχθηκε στις αναφερόμενες τραπεζικές επιταγές, που εκδόθηκαν από την εκχωρήτρια Ζ στις 18-9-2004, 22-9-2004, 25-9-2004, 27-10-2004, χρόνο μεταγενέστερο εκείνου της αναγγελίας της εκχωρήσεως. Επομένως οι προβαλλόμενες κατά επικουρική σειρά με τον τρίτο λόγο αναιρετικές αιτιάσεις από το άρθρο 559 αρ. 1 και 8 ΚΠολΔ, με την έννοια της ευθείας παραβιάσεως των άρθρων 462, 463 ΑΚ και της μη λήψεως ισχυρισμών που δικαιολογούσαν τη νομική επάρκεια της ενστάσεως συμψηφισμού, ελέγχονται ως αβάσιμες. Η αναιρεσείδουσα υποστήριξε παράλληλα (α) ότι η εκχωρηθείσα απαίτηση περιορίστηκε κατά το ποσό των 362.495,22 ευρώ, που καλύπτει επιστροφές εμπορευμάτων και εκπτώσεις επί του οφειλόμενου τιμήματος, αιτία για την οποία εκδόθηκαν τα αναφερόμενα πιστωτικά τιμολόγια με σημειούμενο χρόνο εκδόσεώς τους κατά το από 27-5-2003 έως 30-7-2004 χρονικό διάστημα, ποσό κατά το οποίο επικουρικός προέβαλε ένσταση συμψηφισμού, ως και για εκείνο (β) των 20.170,56 ευρώ, που αφορά πωλήσεις εμπορευμάτων από την αναιρεσείδουσα προς την εκχωρήτρια Ζ με αναφορά σε τιμολόγια εκδόσεως κατά το από 4-6-2003 έως 24-12-2003 χρονικό διάστημα. Με την προσβαλλόμενη απόφαση κατ' ορθή εφαρμογή των άρθρων 462,463 ΚΠολΔ έγιναν δεκτές και ως κατ' ουσίαν βάσιμες οι εν λόγω και με στοιχ. (α) και (β) χαρακτηριζόμενες ενστάσεις κατά το τμήμα αυτών που αναφέρονται στο πριν από την αναγγελία της προεκχωρήσεως χρονικό διάστημα, απορρίφθηκαν δε κατά τα λοιπά ως μη νόμιμες, σε συνέπεια με την παραδοχή της ότι κατ' εκείνο τον χρόνο ήταν υπαρκτός και ενεργός ακόμα ο ενοχικός δεσμός μετά της αναιρεσείδουσας και της εκχωρήτριας Ζ. Η ερμηνευτική αυτή εκδοχή συνάδει παράλληλα και προς τις κατά την έννοια των άρθρων 200, 288 ΑΚ αρχές της καλής πίστεως και των χρηστών ηθών, δοθέντος ότι η με νεότερη συμφωνία τροποποίηση των όρων της όλης συμβάσεως λειτουργούσα κατ' αποτέλεσμα με συμβατική αναστροφή της συμβάσεως, με επιπρόσθετη συμβατική μείωση του τιμήματος (με στοιχ. α' περίπτωση), συμβάσεις που καταρτίζονται μεταξύ αυτών και μετά την αναγγελία της προεκχωρήσεως, δεν δικαιολογείται να αντισταχθούν κατά της εκδοχέως αναιρεσίβλητης, διαφοροποιώντας με τον τρόπο αυτό την εκχωρηθείσα προς εκείνη απαίτηση, την οποία έλαβε υπόψη και συνεκτίμησε κατά τον χρόνο της εκχωρήσεως κατά την διαμόρφωση των όρων της σχετικής συμβάσεως. Μετά την αναγγελία της προεκχωρήσεως ο οφειλέτης της εκχωρηθείσης απαιτήσεως, συμβαλλόμενος με τον

εκχωρητή, αποβλέπει στο πρόσωπο αυτού, κατά του οποίου και μπορεί να προτείνει τις απορρέουσες από τα εν λόγω δικαιώματά του ενστάσεις.

Εγγυητική Επιστολή

ΑΠ 358/2004

{...} η **τριγωνική σχέση** που δημιουργείται μεταξύ δανειστή, οφειλέτη και Τράπεζας με αφορμή την εγγυητική επιστολή που εκδίδει η τελευταία, αποτελεί ιδιόμορφη σύμβαση που καταρτίζεται στο πλαίσιο της ελευθερίας των συμβάσεων κι διέπεται, ελλείψει άλλων διατάξεων που ρυθμίζουν ειδικώς τη σχέση, από τις διατάξεις για την εγγύηση των άρθρων 847 επομ. ΑΚ. Ειδικότερα με την **εγγυητική επιστολή σε πρώτη ζήτηση** η Τράπεζα εγγυάται προς το δανειστή την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του πρωτοφειλέτη με την καταβολή του ποσού της εγγυητικής επιστολής **χωρίς δικαίωμα ελέγχου της ύπαρξης έγκυρης πρωτοφειλής και του λόγου καταπτώσεως της εγγύησης και χωρίς δυνατότητα προβολής της ένστασης διζήσεως** (ΑΠ 983/99, ΑΠ 1433/98). Η εγγυητική επιστολή έχει ως βάση συνήθως ορισμένη πιστωτική σύμβαση, που συνδέει την Τράπεζα με τον πιστούχο οφειλέτη, η οποία αποτελεί και την αιτία της, **με την έκδοση όμως της εγγυητικής επιστολής ιδρύεται αυτοτελής ενοχή, ανεξάρτητα της αιτίας και πρωτογενής υποχρέωση της Τράπεζας προς τον τρίτο δανειστή που απευθύνεται, έναντι του οποίου δεν προτείνονται οι ενστάσεις, τις οποίες μπορεί να προτείνει ο πιστούχος οφειλέτης.** Την χρηματική αυτή οφειλή της Τράπεζας προς τον τρίτο, που τελεί υπό την αίρεση της καταπτώσεως, μπορεί να κατάσχουν στα χέρια της Τράπεζας ως τρίτης οι δανειστές του δικαιούχου της εγγυητικής επιστολής - τρίτου, ακόμη και πριν από την κατάπτωση. Ακόμη το ποσό της χρηματικής καταθέσεως, που διενεργεί ο πιστούχος στην Τράπεζα και το οποίο δεσμεύεται από την τελευταία για κάλυψη της εγγυητικής επιστολής, που αυτή, στο πλαίσιο της συμβάσεως πιστώσεως, εξέδωσε υπέρ του πιστούχου, στοχεύει δε στην εξασφάλιση της απαιτήσεως που θα έχει κατά του τελευταίου για το ποσό που θα υποχρεωθεί, σε περίπτωση καταπτώσεως της να καταβάλει στον λήπτη, δύναται να κατασχεθεί από το δανειστή του πιστούχου στα χέρια της Τράπεζας ως τρίτης, προς ικανοποίηση της απαιτήσεως που ο δεύτερος έχει κατά του πρώτου, διότι αποτελεί απαίτηση του πιστούχου κατά της Τράπεζας προς απόδοση του εν λόγω ποσού, η οποία τελεί υπό την αίρεση της μη καταπτώσεως της εγγυητικής επιστολής, που μπορεί, κατά τα εκτεθέντα να κατασχεθεί. Στην περίπτωση επιβολής τέτοιας κατασχέσεως η Τράπεζα, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, έχει υποχρέωση, χωρίς τούτο να προσκρούει στις διατάξεις περί Τραπεζικού απορρήτου, να προβεί στη δήλωση του άρθρου 985 παρ. 1 [ΚΠολΔ](#), σε περίπτωση δε μη υποβολής της, παράλειψη η

οποία, κατά τη διάταξη της παρ. 3 του ίδιου άρθρου εξομοιώνεται με αρνητική δήλωση, μπορεί να ασκηθεί κατ' αυτής από τον κατασχόντα ανακοπή, κατ' άρθρο 986 [ΚΠολΔ](#).

ΕφΑθ 8188/2003

Από τις διατάξεις των άρθρων 847 επ. οι οποίες εφαρμόζονται καν επί των εγγυήσεων που παρέχονται με τις εγγυητικές επιστολές (ΑΠ 983/1999 ΕΛΔ 1999. 1721, ΑΠ 1433/1988 ΕΛΔ 1999. 633) προκύπτει, ότι η εγγύηση που παρέχεται με την εγγυητική επιστολή αποτελεί κατ' αρχή ετεροβαρή σύμβαση καταρτιζόμενη μεταξύ του δανειστή και του εγγυητή. Με τη σύμβαση αυτή **ο εγγυητής αναλαμβάνει έναντι του δανειστή την υποχρέωση να του πληρώσει οφειλή τρίτου πηγάζουσα από έγκυρη έννομη σχέση, στην οποία ο τρίτος (οφειλέτης) παραμένει νομικά ξένος** (βλ. Καυκά ΕνοχΔ άρθ. 847, 848, Ζέπου ΕνοχΔ, τ. Β' 530). Ειδικότερα, οι εγγυητικές επιστολές που εκδίδονται από τράπεζες αποτελούν ιδιαίτερο είδος κατ' τύπο εγγύησης, δημιούργημα της συναλλακτικής πρακτικής των τελευταίων ετών (άρθ. 361 [ΑΚ](#)), χαρακτηριστικό της οποίας είναι ότι με αυτή οι συναλλασσόμενοι δεν αποβλέπουν στην απόκτηση πρόσθετης φερεγγυότητας, αλλά στην άμεση καταβολή από την τράπεζα στο δανειστή του ποσού που καλύπτει η εγγυητική επιστολή χωρίς ο τελευταίος να προσφύγει στα δικαστήρια και στη χρονοβόρα διαδικασία τους. Στην περίπτωση έκδοσης εγγυητικής επιστολής με ρήτρα πληρωμής "σε πρώτη ζήτηση ή με απλή ειδοποίηση" σκοπείται η άμεση μετάθεση του χρηματικού ποσού, με το οποίο χορηγήθηκε η εγγυητική επιστολή σ' εκείνον που αυτή απευθύνεται με την επέλευση ορισμένου τυπικά διαπιστούμενου γεγονότος ή με την πάροδο προθεσμίας ή με απλή δήλωση του δικαιούχου προς τον οποίο απευθύνεται η επιστολή, ότι επήλθε ο λόγος της κατάπτωσης αυτής, χωρίς να έχει τη δυνατότητα η εκδότρια της επιστολής Τράπεζα να ελέγχει το υπαρκτό ή το έγκυρο της οφειλής, ούτε το λόγο κατάπτωσης της εγγύησης ή να προβάλλει την ένσταση διζήσεως (βλ. ΑΠ 983/1999, ΑΠ 1433/1998 ο.π.). Έτσι, εξασφαλίζεται εκείνος προς τον οποίο απευθύνεται η επιστολή στην απόλαυση του ποσού αυτής χωρίς να αποκλείεται μεταγενέστερη κατά τις περιστάσεις αναζήτηση του καταβληθέντος ποσού από τον οφειλέτη (πελάτη της τράπεζας) διαμέσου της δικαστικής οδού, συνήθως κατά τις διατάξεις του αδικαιολογήτου πλουτισμού (άρθ. 904 επ. [ΑΚ](#)), όπου θα κριθεί, αν συνέτρεχαν ή όχι οι όροι κατάπτωσης της εγγύησης. Το οικονομικό αυτό αποτέλεσμα είναι, εκείνο στο οποίο αποβλέπουν τα συμβαλλόμενα μέρη και για το σκοπό αυτό απευθύνονται στις Τράπεζες, ώστε με την παρέμβασή τους να κατοχυρωθεί η παραπάνω ρύθμιση των ενοχικών σχέσεών τους (βλ. Σαράτογλου, Η Τραπεζική εγγυητική επιστολή ΝοΒ 22. 1077). Παρά την παραίτηση της τράπεζας από τις μη προσωποπαγείς ενστάσεις του πρωτοφειλέτη δεν επέρχεται αποστέρηση αυτής από την προστασία των διατάξεων των άρθρων

281 και 288 του [ΑΚ](#), στις οποίες όμως μόνο κατ' εξαίρεση και κάτω από αυστηρές προϋποθέσεις μπορεί να καταφύγει προκειμένου να παρεμποδίσει την είσπραξη της εγγυητικής επιστολής, όπως στην περίπτωση που από έγγραφο προκύπτει κατά τρόπο αξιόπιστο και αναμφισβήτητο, ότι εξέλιπε οριστικά η αιτία χορήγησης της συγκεκριμένης εγγύησης ή όταν τούτο βεβαιώνεται δικαστικά, γιατί σε μια τέτοια περίπτωση δεν δικαιολογείται, ούτε από το σκοπό της εγγυητικής επιστολής η ικανοποίηση του δικαιώματος του δανειστή. Η ένσταση αυτή απαράδεκτης άσκησης δικαιώματος (281 [ΑΚ](#)) ανήκει στις ενστάσεις από το περιεχόμενο της υπόσχεσης πληρωμής (εγγυητικής επιστολής), που παραδεκτά προβάλλονται κατά του δανειστή από την εγγυήτρια τράπεζα, αφού η τελευταία δεν έχει το δικαίωμα να προβάλλει ένσταση από τη βασική σχέση (βλ. Θ. Λιακόπουλου "εγγυητική επιστολή με ρήτρα πληρωμής σε πρώτη συζήτηση και κατάχρηση δικαιώματος" ΝοΒ 35. 283 επ. Λ. Γεωργακοπούλου Μελέτης ΕμπΔ έκδ. 1971 Τ.Β' 6.80, Σ. Αντωνοπούλου "Η εγγυητική επιστολή απλής ειδοποίησης" ΝοΒ 35. 259-260, ΕΑ 8230/1989 ΝοΒ 38. 632, ΕΑ 2083/1988 ΕμπΔ 1988. 596).

Προσημείωση Υποθήκης

ΕφΘεσ 2427/1994

Σύμφωνα με το αρθρ. 1277 [ΑΚ](#), η προσημείωση χορηγεί δικαίωμα προτίμησης για την απόκτηση υποθήκης, υπό τη διπλή αναβλητική αίρεση της τελεσίδικης επιδίκασης της απαίτησης και της εμπρόθεσμης (αρθρ. 1323 αρθ. 2 [ΑΚ](#)) τροπής της σε υποθήκη. Επομένως, όπως συμβαίνει με κάθε δικαιούχο υπό αναβλητική αίρεση (αρθρ. 201 [ΑΚ](#)), ο προσημειούχος πιστωτής, όσο εκκρεμεί η αίρεση, έχει απλή προσδοκία ότι θα αποκτήσει εμπράγματο υποθηκικό δικαίωμα προς εξασφάλιση της απαίτησης του (ΑΠ 691/1990 ΕλλΔνη 32.776, ΕφΑθ 3977/1990 ΕΕμπ Δ ΜΓ 291, ΕφΑθ 8606/1986 ΕλλΔνη 28.697) και δεν εξομοιώνεται με ενυπόθηκο δανειστή. Αν και το δικαίωμα προσδοκίας του προσημειούχου πιστωτή έχει την ίδια φύση με το πλήρες δικαίωμα της υποθήκης, δηλαδή είναι και τούτο **εμπράγματο**, έχει **παράκολουθηματικό** χαρακτήρα, είναι **αδιαίρετο** κτλ. λόγω της διαφοράς που υπάρχει ως προς το περιεχόμενο μεταξύ των δύο δικαιωμάτων, **εφαρμόζονται ως προς την προσημείωση, από τις θεσπισμένες για την υποθήκη διατάξεις, μόνο όσες συμβιβάζονται με τη φύση της ως δικαιώματος προσδοκίας** (Λιβάνης, Ερμ.ΑΚ Γεωργιάδη-Σταθόπουλου, αρθρ. 1274, αριθμ. 5, Μπαλής, Γεν. Αρχ., έκδ. Η', παρ. 97, αριθμ. 4, ΑΠ 691/1990 ό.π., ΕφΑθ 3977/1990, ό.π.). Σε **αντίθεση με την υποθήκη, η προσημείωση έχει από τη φύση της προσωρινό χαρακτήρα**, αφού όσο εκκρεμεί η αίρεση υπάρχει αβεβαιότητα ως προς τα επί του ακινήτου εμπράγματα δικαιώματα, η οποία δεν πρέπει να παραταθεί για μακρό χρονικό διάστημα (αρθρ. 1323 αριθμ.

2 [AK](#)). Η αυστηρότητα αυτή του νομοθέτη δεν εκδηλώνεται στις λοιπές περιπτώσεις εμπραγμάτου δικαιωμάτων υπό αίρεση (Λιβάνης, ό.π., αρθρ. 1278, αριθ. 1, Σπυριδάκης, Τινά περί προσημ. υποθ., ΝοΒ 20.713 επ'). **Όπου ο νομοθέτης θέλησε να εξομοιώσει την προσημείωση με την υποθήκη το όρισε ρητά, όπως στο άρθρο 41 ΕισΝΚΠολΔ, που όμως περιορίζεται στο δικονομικό πεδίο και δεν ανατρέπει το νομικό χαρακτήρα και το περιεχόμενο του δικαιώματος του προσημειούχου δανειστή, ο οποίος δεν μπορεί να συγκαταλεχθεί μεταξύ των εμπραγμάτως ασφαλισμένων πιστωτών πριν γίνει η τροπή της προσημείωσής του σε υποθήκη (ΑΠ 691/1990 ό.π., ΕφΘεσ 2865/1992, αδημ), η οποία μάλιστα δεν συντελείται αυτοδικαίως με την τελεσιδικία της δικαστικής επιδίκασης της απαίτησης αλλά με σχετική καταχώριση στα βιβλία υποθηκών.** Ο δανειστής αυτός, όσο εκκρεμεί η αίρεση, μπορεί να ασκήσει όσα δικαιώματα του παρέχουν οι σχετικές ουσιαστικές δικονομικές διατάξεις και αποτελούν εκδήλωση του δικαιώματος προσδοκίας (όπως έγερση αναγνωριστικής αγωγής, αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, συμφωνία για σύσταση προσωπικής ή εμπράγματης ασφάλειας, αναγγελία προς κατάταξη στον πίνακα πλειστηριασμού ή προς επαλήθευση κατά τη διαδικασία της πτώχευσης κτλ., βλ. σχ. Μπαλή, ό.π'). Αντίθετα, **δεν δικαιούται να ασκήσει όσα δικαιώματα προϋποθέτουν την ύπαρξη υποθήκης, όπως είναι η άσκηση της εμπράγματης υποθηκικής αγωγής (αρθρ. 1292 [AK](#)), να αξιώσει για προνομιακή κατάταξη στο σχετικό πίνακα και άμεση ικανοποίηση από το πλειστηρίασμα κτλ., τα οποία δεν εξαντλούνται στην εξασφάλιση ή ενίσχυση της αξίωσης, όπως συμβαίνει στην προσημείωση, αλλά κατατείνουν στην άμεση και προνομιακή ικανοποίηση της ασφαλισμένης με την υποθήκη απαίτησης.**

{...} Σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην από 8.7.1993 αίτηση του ήδη πρώτου καθ' ού προς το Δικαστήριο τούτο, τα οποία έγιναν δεκτά από την τριτανακοπτόμενη απόφαση και δεν αμφισβητούνται από τους διαδίκους, μεταξύ αυτού ως πιστωτή και της ήδη δεύτερης καθ' ης ανώνυμης εταιρίας με έδρα τη Θεσσαλονίκη και επωνυμία "... ΑΕ" καταρτίστηκε η από 2.7.1993 έγγραφη συμφωνία ρύθμισης χρεών της τελευταίας, ότι η επιχείρηση αυτή έχει διακόψει τη λειτουργία της για οικονομικούς λόγους και βρίσκεται σε κατάσταση παύσης των πληρωμών της, ότι όλοι οι μέτοχοι της, στους οποίους ανήκει το σύνολο του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της, έχουν συναινέσει εγγράφως στην επικύρωση της συμφωνίας και ότι ο αιτών πιστωτής εκπροσωπεί πλέον το 60% του συνόλου των κατά της υπερχρεωμένης επιχείρησης απαιτήσεων, στο οποίο ποσοστό περιλαμβάνεται και το 40% των εμπραγμάτως ασφαλισμένων απαιτήσεων, όπως οι απαιτήσεις αυτές εμφανίζονται στα τηρούμενα από την οφειλέτρια επιχείρηση βιβλία και τον ισολογισμό της της 31.12.1992. Επιπλέον αναφέρεται ότι το σύνολο των χρεών της επιχείρησης ανέρχεται σε 7.210.990. 860 δρχ., από τα οποία 5.317.594.556 δρχ. οφείλονται στον αιτούντα, ότι το σύνολο των εμπραγμάτως ασφαλισμένων απαιτήσεων

ανέρχεται σε 2.685.172.914 δρχ., στις οποίες περιλαμβάνονται οι αναφερόμενες ενυπόθηκες απαιτήσεις των Τραπεζών (που ήδη ασκούν τις κρινόμενες τριτανακοπές) του Δημοσίου και Ασφαλιστικών Ταμείων συνολικού ύψους 1.285.166.914 δρχ., καθώς και απαίτηση του αιτούντος ύψους 1.400.000.000 δρχ., υπέρ της οποίας έχει εγγραφεί προσημείωση υποθήκης. Με την αίτηση αυτή ζήτησε να επικυρωθεί η καταρτισθείσα συμφωνία ρύθμισης χρεών και το αίτημα της έγινε δεκτό από την τριτανακοπόμενη απόφαση, όπως προαναφέρθηκε. Η αίτηση ωστόσο έπρεπε να είχε απορριφθεί ως νομω αβάσιμη, διότι δεν συντρέχουν όλες οι απαιτούμενες τυπικές προϋποθέσεις προς επικύρωση της συμφωνίας, κατά το σχετικό βάσιμο λόγω των τριτανακοπών, όπως άλλωστε έκρινε το Δικαστήριο τούτο με την 2865/1992 απόφαση του, με την οποία απέρριψε την 2476/1992 αίτηση του αυτού αιτούντος, με την οποία εξητείτο η επικύρωση της από 25/26.5. 1992 συμφωνίας μεταξύ αυτού και της επιχείρησης με το ίδιο αντικείμενο, δηλαδή τη ρύθμιση των χρεών της. Πράγματι ο αιτών, μόνος συμβεβλημένος πιστωτής, **δεν έχει απαίτηση ασφαλισμένη με εμπράγματα ασφάλεια**, δηλαδή απαίτηση ασφαλισμένη με υποθήκη ή ενέχυρο. **Η προσημείωση υποθήκης** ποσού 1.400.000.000 δρχ., την οποία έχει εγγράψει ο αιτών σε ένα μόνο ακίνητο της επιχείρησης, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι αμφισβητείται το κύρος αυτής (αφού έχει ήδη ζητηθεί από τις τριτανακοπτούσες η ανάκληση της 1585/1991 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης που επέτρεψε την εγγραφή της) και προσβάλλεται ως εικονική και συμπαικτική τόσο η συμφωνία ρύθμισης χρεών όσο και η απαίτηση του αιτούντος, **δεν αποτελεί εμπράγματα ασφάλεια κατά την έννοια του αρθρ. 44 παρ. 1 ν. 1892/1990**, όπως δέχθηκε το Δικαστήριο στην προηγούμενη σκέψη. Εφόσον επομένως κρίνεται βάσιμος ο σχετικός κοινός λόγος των τριτανακοπών, οπότε παρέλκει η εξέταση των λοιπών λόγων αυτών, πρέπει να γίνουν δεκτές οι τριτανακοπές αυτές ως νομικά και ουσιαστικά βάσιμες και να ακυρωθεί ως προς τις τριτανακοπτούσες η τριτανακοπόμενη 1425/ 1993 απόφαση του Εφετείου Θεσσαλονίκης, σύμφωνα με το άρθρο 590 ΚΠολΔ.

Εξασφαλιστική μεταβίβαση κινητού

ΑΠ 1307/1994.

...

2. Επειδή η από τον οφειλέτη μεταβίβαση της κυριότητας κινητού πράγματος, σύμφωνα με τα άρθρα 1034 και 977 του **A.K.** με την αντιφώνηση της νομής του για την

εξαφάλιση απαίτησης του δανειστή του, αποτελεί τρόπο εμπράγματος ασφάλειας που καλύπτει ανάγκη των συναλλαγών. Δεν ρυθμίζεται ειδικώς στο νόμο, αλλά δεν απαγορεύεται. Επομένως είναι ισχυρή και έγκυρη. Δεν ασκεί επιρροή σε σχέση με το κύρος της το γεγονός ότι η **εξασφάλιση του χρέους δεν αποτελεί νόμιμη αιτία** για την μεταβίβαση της κυριότητας, **διότι η μεταβιβαστική της κυριότητας του κινητού συμφωνία είναι σύμβαση αφηρημένη** και γι' αυτό ανεξάρτητη από την ύπαρξη και το κύρος της αιτίας για την οποία γίνεται η μεταβίβαση. Άκυρη, πάντως, είναι η συμφωνία που τυχόν γίνεται πριν από τη λήξη του χρέους και προβλέπει ότι η κυριότητα του κινητού που μεταβιβάστηκε περιέχεται στον δανειστή που δεν ικανοποιήθηκε εμπροθέσμως (**lex commissoria**) ή με την οποία ο δανειστής απαλλάσσεται, έστω και εν μέρει των διατυπώσεων, που προβλέπονται από την **αναλογικά εφαρμοζόμενη διάταξη του άρθρου 1237 A.K.** για την εκποίηση του ενεχύρου, που γίνεται με πλειστηριασμό. Αντίθετη συμφωνία, πριν από τη λήξη του χρέους, **απαγορεύεται, κατά το άρθρο 1239 του ίδιου κώδικα**, διότι ο νομοθέτης την θεωρεί ως **προϊόν πίεσης και ανάγκης**. Στην περίπτωση μη πληρωμής του χρέους κατά τη λήξη τους, η **εκποίηση του κινητού πράγματος**, που έχει με βάση τις διατάξεις του **αναγκαστικού πλειστηριασμού**, η εφαρμογή των οποίων είναι **ασυμβίβαστη με τη φύση της εμπράγματος αυτής εξασφάλισης** διότι **α)** ο επισπεύδων είναι και κύριος του πράγματος και δεν είναι νοητή, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 953, 982 και 992, σε συνδυασμό με τη διάταξη του άρθρου 951 **K.Πολ.Δ.** η αναγκαστική εκποίηση πράγματος της ιδιοκτησίας του επισπεύδοντος **β)** αν επιλεγόταν η διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης θα μπορούσε ο επισπεύδων δανειστής να υπερθεματίζει στον πλειστηριασμό παρόλον που είναι και κύριος του πράγματος κατά παράβαση της αρχής "ουδενί δύναται να μεταβιβασθεί ισχυρώς το ίδιον πράγμα" και **γ)** η όλη ωφέλεια από τη συνομολόγηση της ασφάλειας θα κινδύνευε τότε να εκμηδενιστεί, αφού θα ήταν δυνατή η συμμετοχή των υπολοίπων δανειστών του κοινού οφειλέτη τους στο προϊόν της πλειστηρίασης. Η διαδικασία, επομένως της εκποίησης που προσαρμόζεται περισσότερο είναι εκείνη του **εκούσιου πλειστηριασμού** ύστερα από έκδοση απόφασης του Ειρηνοδικείου, που χορηγεί τη σχετική άδεια με βάση το άρθρο 792 **K.Πολ.Δ.** το οποίο προνοεί για την αντίστοιχη περίπτωση του ενεχύρου, του οποίου η εφαρμογή είναι κατάλληλη στη συγκεκριμένη περίπτωση. Με τον όρο αυτό παρέχεται και η δυνατότητα στον οφειλέτη που θα κλητευθεί στην συζήτηση της αίτησης, να προβάλλει και τις αντιρρήσεις, που τυχόν έχει σε σχέση με την επιδιωκόμενη εκποίηση. Στον πλειστηριασμό που ακολουθεί, **δικαίωμα αναγγελίας από δανειστές εκείνου που σύστησε την ασφάλεια δεν παρέχεται**, αφού δεν εκποιείται περιουσία του, πολύ δε περισσότερο αφού η διάταξη του άρθρου 1021 **K.Πολ.Δ.** το αποκλείει με το να μη

παραπέμπει και στις σχετικές με τη συμμετοχή τρίτων στον πλειστηριασμό διατάξεις. Η **αντίθετη άποψη** ότι ο δανειστής κύριος του πράγματος πρέπει να κατατάσσεται σε τάξη ενεχυρούχου, κατ' αναλογία των διατάξεων που προνοούν για το προνόμιο του τελευταίου, δεν είναι βάσιμη, διότι οι διατάξεις αυτές (άρθρα 975 και 976 [Κ.Πολ.Δ.](#)) περιέχουν απαρίθμηση περιοριστική, συνιστούν εξαιρετικό δίκαιο **και οι συντάκτες του [Α.Κ.](#) συνειδητά παρέλειψαν την ρύθμιση της καταπιστευτικής μεταβίβασης της κυριότητας πράγματος**. Οι παραπάνω λύσεις δεν παραλλάσσουν στην περίπτωση της **πτώχευσης του οφειλέτη**, οπότε επέρχεται τέλειος **αποχωρισμός του πράγματος που μεταβιβάστηκε από τη πτωχευτική περιουσία**. Στη συγκεκριμένη περίπτωση το Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών, δικάζοντας ως Εφετείο, δέχτηκε ότι επί εκούσιου πλειστηριασμού που ενεργήθηκε με επίσπευση της αναιρεσίβλητης Τράπεζας της Ελλάδος επί κινητών πραγμάτων (μηχανημάτων), που της είχαν μεταβιβασθεί κατά κυριότητα από την αναιρεσείουσα εταιρεία προς εξασφάλιση απαίτησής της με αντιφώνηση της νομής και τα οποία της παραδόθηκαν από τον σύνδικο της τελευταίας για το σκοπό αυτό, ύστερα από τελεσίδικη απόφαση, που εκδόθηκε κατά το άρθρο 792 [Κ.Πολ.Δ.](#) η επί του πλειστηριασμού υπάλληλος συμβολαιογράφος Αθηνών Άννα Τσαφαρά συνέταξε τον 40436/1990 πίνακα κατάταξης, από τον οποίο προκύπτει ότι αφού αφαιρέθηκαν 840.000 δραχμές, ως Φ.Π.Α. υπέρ του τρίτου αναιρεσίβλητου Ελληνικού Δημοσίου, 34.125 δραχμές για δικαιώματα μεταβίβασης υπέρ του Τ.Μ. και 50.000 δραχμές ως αμοιβή της ίδιας συμβολαιογράφου κατατάχθηκαν α) η συμβολαιογράφος αυτή για τα έξοδα του πλειστηριασμού συνολικού ποσού 133.745 δραχμών β) η επισπεύδουσα Τράπεζα για τα έξοδα της εκτέλεσης ποσού 424.146 δραχμών και γ) η ίδια Τράπεζα στο υπόλοιπο ποσό των 3.817.984 δραχμών ως δανείστρια εμπραγμάτως ασφαλισμένη δυνάμει των συμβάσεων καταπιστευτικής μεταβίβασης των μηχανημάτων. Ακολούθως το Πολυμελές Πρωτοδικείο, εξαφανίζοντας την πρωτοβάθμια απόφαση του Ειρηνοδικείου που είχε αποφανθεί αντίθετα, έκρινε μη νόμιμη την ανακοπή κατά του πιο πάνω πίνακα κατάταξης του αναιρεσείοντος συνδίκου, με την οποία είχε διαπιστώσει το παράπονον ότι δεν είχαν καταταχθεί στον πίνακα διαφορές προνομιακές απαιτήσεις πιστωτών της πτώχευσης στον πλειστηριασμό με την αιτιολογία της πιο πάνω υπαλλήλου του πλειστηριασμού, ότι ο πλειστηριασμός αυτός ήταν εκούσιος. Κρίνοντας όμως έτσι το Πολυμελές Πρωτοδικείο, με σκέψεις όπως αυτές που αναφέρονται πιο πάνω, δεν παραβίασε τα άρθρα 1034, 977, 202, 1237 [ΑΚ](#), και 1021, 975 και 976 [Κ.Πολ.Δ.](#) λόγω της οποίας υποστηρίζεται το αντίθετο, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη, καταδικασθεί δε ο αναιρεσείων σύνδικος στα δικαστικά έξοδα ξεχωριστά της πρώτης αναιρεσίβλητης και του τρίτου αναιρεσιβλήτου που δεν κατέθεσε προτάσεις, μειωμένα σε σχέση με το

τελευταίο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 22 παρ. 1 του ν. 3698/1957 "περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των περί Νομικού Συμβουλίου του Κράτους διατάξεων (άρθρο 31 παρ. 1 του β.δ/τος της 7/20.6.1957 "περί κωδικοποιήσεως εις ενιαίον κείμενον των περί του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους διατάξεων) και της 1344213/1992 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης.

Για τους λόγους αυτούς.

Απορρίπτει την από 3.5.1993 αίτηση του συνδίκου της ένωσης των πιστωτών της ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία "....." για την αναίρεση της 4928/1992 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών και

Εφετείο Πειραιά 554/2008

Πρόεδρος: Ιωάννης Παζαρίδης Εισηγητής: Νικόλαος Δαύρος Δικηγόροι : Χρήστος Πετρόπουλος Γιάννης Γιανναράκος

IV. (α') Με τον πρώτο λόγο της υπό κρίση εφέσεως ο εκκαλών παραπονείται για εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου από το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο σε σχέση με την κρίση του περί απορρίψεως ως απαράδεκτου λόγω αοριστίας του πρώτου λόγου της ανακοπής, περί αποσβέσεως της ένδικης απαιτήσεως της εφεσίβλητης διά συμψηφισμού με ισόποση ανταπαίτηση της πρωτοφειλέτιδας, (που και ο ίδιος προβάλλει ως εγγυητής κατ' άρθρο 853 Α.Κ.), περί αποζημιώσεως για τη ζημία που υπέστη **συνεπεία της αμελούς συμπεριφοράς της, ως θεματοφύλακος, ως προς τη φύλαξη και την έγκαιρη εκποίηση μηχανημάτων της**, μετά τη λήξη του χρησιδανείου, δυνάμει του οποίου η παραπάνω πρωτοφειλέτιδα τα είχε στην κατοχή της. Ως προς το λόγο αυτό σημειώνονται τα εξής: **Η εκ μέρους του οφειλέτη μεταβίβαση της κυριότητας κινητού πράγματος σύμφωνα με τα άρθρα 1034 και 977 Α.Κ.**, με την αντιφώνηση της νομής του για την εξασφάλιση απαιτήσεως του δανειστή του, αποτελεί τρόπο εμπράγματης ασφάλειας του, που καλύπτει ανάγκη των συναλλαγών, δεν ρυθμίζεται ειδικά στο νόμο, αλλά και δεν απαγορεύεται. Επομένως, είναι ισχυρή και έγκυρη. Το γεγονός ότι η εξασφάλιση του χρέους δεν αποτελεί νόμιμη αιτία για τη μεταβίβαση της κυριότητας, δεν ασκεί επιρροή στο κύρος της, διότι η μεταβιβαστική της κυριότητας του κινητού συμφωνία είναι σύμβαση αφηρημένη και γι' αυτό ανεξάρτητη από την ύπαρξη και το κύρος της αιτίας, για την οποία γίνεται η μεταβίβαση. Σε περίπτωση δε **καταπιστευτικής μεταβίβασεως κινητού εφαρμόζεται απλώς και η διάταξη του άρθρου 1224 Α.Κ.**, σύμφωνα με την οποία ο δανειστής έχει υποχρέωση να φυλάσσει το πράγμα. Η υποχρέωση όμως αυτή υπάρχει, **εφ' όσον ο δανειστής ασκεί ο ίδιος την φυσική εξουσία (κατοχή) στο πράγμα**, συνίσταται

δε στην **επιμελή διατήρηση της υλικής του υποστάσεως μέχρι να αποδοθεί αυτό στον οφειλέτη** (Απ. Γεωργιάδη - Μιχ. Σταθόπουλου «Αστικός Κώδιξ» υπό το άρθρο 1224 αριθμ. 3). Αν ο οφειλέτης δεν πληρώσει το χρέος του κατά τη λήξη του, μπορεί ο δανειστής να επιδιώξει την εκποίηση του πράγματος με πλειστηριασμό, σύμφωνα με την αναλογικά επίσης εφαρμοζόμενη διάταξη του άρθρου 1237 Α.Κ., προκειμένου να ικανοποιηθεί από το πλειστηριασμό. Η διαδικασία της εκποίησης, η οποία αρμόζει περισσότερο στην προκειμένη περίπτωση, είναι εκείνη του εκούσιου πλειστηριασμού, ύστερα από την έκδοση αποφάσεως του Ειρηνοδικείου, το οποίο χορηγεί την άδεια σύμφωνα με το άρθρο 792 ΚΠολ.Δικ.

Κατά τον πλειστηριασμό ο δανειστής έχει υποχρέωση, με σκοπό την ικανοποίηση του, να επιδιώξει την περισσότερο επωφελή για τον οφειλέτη λύση (ΑΠ. 1307/1994 Ελλ.Δικ. 37 σελ. 609). Σε περίπτωση υπαίτιας παραβάσεως των ως άνω υποχρεώσεων του, ο δανειστής ευθύνεται σε **αποζημίωση** του οφειλέτη (Απ. Γεωργιάδη - Μιχ. Σταθόπουλου, ό.π. υπό το άρθρο 1225 αριθμ. 21-24).

Εξ άλλου, κατά τις διατάξεις των άρθρων 810 και 816 ΑΚ, στη σύμβαση χρησιδανείου ο χρήστης παραχωρεί τη χρήση του πράγματος χωρίς αντάλλαγμα στον χρησάμενο και ο τελευταίος έχει υποχρέωση να αποδώσει το πράγμα στον χρήστη μετά τη λήξη της συμβάσεως. Η λήξη δε της συμβάσεως καθορίζεται είτε με συμφωνία των συμβαλλομένων είτε από το σκοπό του χρησιδανείου, όπως αυτός συνομολογήθηκε. Αν το χρησιδάνειο ορίσθηκε για αόριστο χρόνο, η σύμβαση λύεται με καταγγελία οποιουδήποτε των συμβαλλομένων.

Από τις διατάξεις αυτές συνάγεται ότι, **στην περίπτωση καταπιστευτικής μεταβίβασης της κυριότητας κινητού, αν ο οφειλέτης, ο οποίος βρίσκεται στην κατοχή του λόγω παράλληλης συμβάσεως χρησιδανείου, καταγγείλει την τελευταία αυτή σύμβαση, οφείλει να αποδώσει την κατοχή του πράγματος στον δανειστή. Αυτός στη συνέχεια έχει την υποχρέωση να φυλάσσει το πράγμα από τότε, που παραδόθηκε στην κατοχή του και περαιτέρω να το εκποιήσει με εκούσιο πλειστηριασμό, προκειμένου να ικανοποιηθεί από το πλειστηρίασμα.-**

Κατ' έτος 1978 και ενώ το ύψος της πιστώσεως είχε ανέλθει στο ποσό των 67.000.000 δραχμών, η πιστούχος πρωτοφειλέτρια ανώνυμη εταιρία, με την από 15.3.1978 σύμβαση, μεταβίβασε στη δανείστρια τράπεζα καταπιστευτικά τα αναφερόμενα μηχανήματα, που αποτελούσαν τον κινητό εξοπλισμό του εργοστασίου της στα Οινόφυτα Βοιωτίας, υπό τη διαλυτική αίρεση της ολοσχερούς εξοφλήσεως της απαιτήσεως κατά κεφάλαιο, τόκους και έξοδα, ενώ συγχρόνως παραχωρήθηκε χωρίς αντάλλαγμα η χρήση τους στην πιστούχο (και πωλήτρια) εταιρία, στην κατοχή της οποίας παρέμειναν έκτοτε και έως τον Ιανουάριο του έτους 1982, οπότε έπαυσε η λειτουργία της, τεθείσα υπό εκκαθάριση, που δεν έχει περατωθεί. Αμέσως

μετά την παύση της λειτουργίας του εργοστασίου της η πιστούχος εταιρία έπαυσε να χρησιμοποιεί τα εν λόγω μηχανήματα, καθιστώντας ταυτόχρονα γνωστό το γεγονός αυτό στην καθής (τράπεζα), καταγγέλλοντας με αυτό τον τρόπο τη σύμβαση χρησιδανείου.

Η τελευταία, **μετά τη λήξη του χρησιδανείου**, αν και ήταν υποχρεωμένη αφ' ενός να φυλάσσει τα μηχανήματα και αφ' ετέρου να προβεί στην άμεση εκποίηση τους με πλειστηριασμό, προκειμένου να ικανοποιηθεί κατά το ισόποσο του πλειστηριάσματος, **τα άφησε από υπαιτιότητα της αφύλακτα** από τον Ιανουάριο του έτους 1982 μέχρι το τέλος του έτους 1986, με αποτέλεσμα να λεηλατηθούν από άγνωστους δράστες και η πιστούχος εταιρία να υποστεί ζημία ίση προς την αξία τους, που ανερχόταν κατά το χρόνο λήξεως του χρησιδανείου στο ποσό των 129.400.000 δραχμών.

Με βάση τα πραγματικά αυτά περιστατικά προβάλλεται **η ένσταση αποσβέσεως** της ένδικης οφειλής διά του συμψηφισμού της με την ισόποση της αξίας των μηχανημάτων ανταπαίτηση της οφειλέτιδας (πιστούχου) εταιρίας.- Υπ' αυτό το περιεχόμενο και εν όψει όσων εκτέθηκαν στην αμέσως προηγούμενη νομική σκέψη της παρούσας αποφάσεως, ο παραπάνω λόγος της ανακοπής ελέγχεται ως αόριστος και επομένως είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος, διότι δεν αναφέρεται ότι η οφειλέτιδα (πιστούχος) εταιρία παρέδωσε την κατοχή των μεταβιβασθέντων κινητών πραγμάτων (μηχανημάτων) του εργοστασίου της στην καθής (τράπεζα), ούτε επίσης ότι πρόσφερε τα εν λόγω μηχανήματα σ' αυτή και ότι η τελευταία αρνήθηκε να τα παραλάβει, ώστε, με τη συνδρομή μιας εξ αυτών των προϋποθέσεων (παραδόσεως ή προσφοράς και αντίστοιχης αρνήσεως παραλαβής) να θεμελιωθεί κατά νόμο η ευθύνη της ως θεματοφύλακος.- Επομένως, το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, το οποίο με την εκκαλουμένη απόφαση του έκρινε ομοίως και με τις αυτές, ως άνω, αιτιολογίες απέρριψε τον πρώτο λόγο της ανακοπής ως απαράδεκτο λόγω αοριστίας, αποφάνθηκε ορθά και ουδόλως έσφαλε ως προς την ερμηνεία και την εφαρμογή του νόμου, ο δε περί του αντιθέτου ερευνώμενος πρώτος λόγος της υπό κρίση εφέσεως είναι απορριπτέος κατ' ουσία.

(β') Με το δεύτερο λόγο της εφέσεως ο εκκαλών διατυπώνει την αιτίαση περί εσφαλμένης ερμηνείας και εφαρμογής του νόμου από το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, σε σχέση με την απόρριψη της ενστάσεως περί πενταετούς κατ' άρθρο 250 Α.Κ. παραγραφής της ένδικης απαιτήσεως, που προβλήθηκε με τον τρίτο λόγο της ανακοπής.- Ως προς το λόγο αυτό σημειώνονται τα εξής: Από τις διατάξεις των άρθρων 669 Εμπ.Ν., 361, 873, 874 ΑΚ. και 112 Εισ.Ν.ΑΚ., προκύπτει ότι, επί αλληλόχρεου λογαριασμού, οι καθ' έκαστον απαιτήσεις, με την είσοδο τους στο λογαριασμό, αποβάλλουν την αυτοτέλεια τους, μεταβαλλόμενες σε αριθμητικά κονδύλια, χωρίς να χάνουν το νομικό τους χαρακτήρα. Κατά τη διάρκεια της ισχύος του λογαριασμού δεν υπόκεινται σε παραγραφή, διότι δεν είναι δικαστικά επιδιώξιμες, αφού με τη

σύμβαση έχει συμφωνηθεί η εξόφληση τους με τον τελικό διακανονισμό κατά το κλείσιμο του λογαριασμού.

Για την απαίτηση του προκύπτοντος καταλοίπου παρέχεται αγωγή υποκείμενη στη συνήθη εικοσαετή παραγραφή του άρθρου 249 Α.Κ., αδιαφόρως της αναγνωρίσεως ή μη του καταλοίπου από τον οφειλέτη (Α.Π. 725/2000 στην Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών «Νόμος»). Εξ άλλου, οι αξιώσεις από την εγγύηση υπόκεινται επίσης στη γενική εικοσαετή παραγραφή του άρθρου 249 Α.Κ., ακόμη και αν η κύρια οφειλή υπόκειται σε βραχυπρόθεσμη παραγραφή (Εφ,ΑΘ. 6121/2006 στην Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών «Νόμος»). Υπ' αυτά τα δεδομένα η ένσταση παραγραφής, που προβλήθηκε εν προκειμένω ως τρίτος λόγος ανακοπής, ελέγχεται ως αβάσιμη κατά νόμο και είναι απορριπτέα, όπως ορθά, με τις αυτές αιτιολογίες, έκρινε και το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο με την εκκαλουμένη απόφαση του. Συνακόλουθα, ο ερευνώμενος δεύτερος λόγος της υπό κρίση εφέσεως, με τον οποίο επαναφέρεται η εν λόγω ένσταση ως μη νομίμως απορριφθείσα πρωτοδίκως, ελέγχεται ως αβάσιμος κατ' ουσία και πρέπει να απορριφθεί.

.....

Εξασφαλιστική εκχώρηση απαιτήσεων

ΕφΑΘ 1541/1985

Επειδή, εκ των συνδεδασμένων διατάξεων των άρθρ. 455 επ., 460, 462, 421 και 361 [ΑΚ](#), σαφώς συνάγεται ότι, εις περίπτωσιν εκχωρήσεως απαιτήσεως, καθ' ην η εκχώρησις γίνεται ουχί εις αντικακόλυνσιν της ικανοποιήσεως τούτου, η τοιαύτη σύμβασις είναι ισχυρά, περιέχουσα την λεγομένην καταπιστευτικήν εκχώρησιν εφ' όσον εν αυτή το αποτέλεσμα (η μεταβίβασις) δεν αντιστοιχεί εις τον επιδιωκόμενον υπό των μερών σκοπόν, βαίνον πέραν αυτού, ήτοι η υπό του οφειλέτου μεταβίβασις απαιτήσεως προς τον δανειστήν γίνεται *fiduciae casua*, δηλ. μόνον επί σκοπώ εξασφαλίσεώς του (ΑΠ 649/1968 ΝοΒ 17.412, Γ. Μπαλή, Ενοχικόν δίκαιον παρ. 151, ιδίου, Γενικά Αρχαί παρ. 41, Σούρλα εις ΕρμΑΚ, εισαγ. άρθρ. 455-470 αρ. 10, 11, 15, Larenz K., Lehrbuch des Schuldrechts, II Aufl, 1976 παρ. 34 Va. σελ. 465 επ.). Κατά την γνώμην ενός μέλους του Δικαστηρίου, εις την τοιαύτην καταπιστευτικήν εκχώρησιν προς εξασφάλισιν απαιτήσεως (*Sicherungsabtretung*) δικαιούται ο παρέχων την εξασφάλισιν (εκχωρητής) και μετά την αναγγελίαν ταύτης εις τον εκχωρούμενον οφειλέτην κατά κανόνα, εφ' όσον δεν συνεφωνήθη το εναντίον, παραλλήλως προς τον εκδοχέα να εισπράξη την εκχωρηθείσαν απαίτησιν και να εγείρη δι' αυτήν αγωγήν και να απαιτήση πληρωμήν του οφειλομένου ποσού εις τον ίδιον, καθ' όσον δεν θίγεται το δικαίωμά του προς έγερσιν αγωγής, ως

και να επιχειρήσει άλλας απαραίτητους νομικές ενεργείας, ενώ κατά την συνήθη εκχώρησιν στερείται ο εκχωρητής κατά κανόνα του δικαιώματος να εγείρη αγωγήν κατά του εκχωρουμένου οφειλέτου μετά την αναγγελίαν (πρβλ. BGH 32,71, in NJW 1978.698, RG 155,52, Palandt, BGB Kommentar, 39 Aufl, 1980, par. 398 Ic, 6b, Roth, Munchener Kommentar zum BGB, 1979, παρ. 398, 79, 80, πρβλ. ομοίως διά την περίπτωσιν της συνήθους εσχωρήσεως ΑΠ 477/1976 ΝοΒ 24.1053, ΑΠ 176/1974 ΝοΒ 22.1058). Αντιθέτως, κατά την παρά τω Δικαστηρίω κρατήσασαν άποψιν, και εις την περίπτωσιν της καταπιστευτικής εκχώρησεως, μετά την προς τον εκχωρούμενον οφειλέτην αναγγελίαν αυτής (εκχώρησεως), αποκόπτεται οριστικώς πας δεσμός μεταξύ εκχωρητού και οφειλέτου και η απαίτησις κτάται υπό του εκδοχέως, νόμου δικαιουμένου εφεξής να επιδιώξη την ικανοποίησιν της (Γ. Μπαλή, Ενοχικόν δίκαιον παρ. παρ. 153, 157, Π. Κορνηλάκη, Καταπιστευτική εκχώρησις κλπ., σελ. 64 επ. και αυτόθι παραπομπάι). Κατά πάσαν περίπτωσιν κρίνεται ομοφώνως υπό του Δικαστηρίου, ότι η σχετική ρύθμισις του νόμου είναι ενδοτικού δικαίου και, συνεπώς, δύναται να συμφωνηθή εγκύρως μεταξύ των μερών ότι, παρά την αναγγελίαν (ασχέτως δε της νομικής φύσεως ταύτης) αμφοτέροι οι εκχωρητής και εκδοχεύς ή ο έτερος τούτων θα δικαιούνται εις επιδιώξιν της απαιτήσεως, εξωδίκως ή δικαστικώς. Εάν δε το τοιούτον δικαίωμα επεφυλάχθη εις τον εκχωρητήν, δεν απαιτείται ούτος, ως ενάγων, να διαλάβη εις την αγωγήν του περί της εκχωρηθείσης απαιτήσεως ότι έλαβε μεν χώρα η εκχώρησις και η αναγγελία, πλήν, κατά συμβατικήν ρύθμισιν διετηρήθη παρ' αυτώ η εξουσία επιδιώξεως της απαιτήσεως, δυναμένου του τοιούτου ισχυρισμού να προταθή υπό του ενάγοντος κατ' αντέστασιν, εφ' όσον ήθελε τω αντιταχθή η γενομένη εκχώρησις. Εξ άλλου, κατά το άρθρον 1287 [AK](#), επί ασφαλίσεως του ενυποθήκου ακινήτου το δικαίωμα της υποθήκης ασκείται και επί της εκ ταύτης οφειλομένης αποζημιώσεως. Ο δανειστής υποχρεούται να καταθέση το ποσόν αυτής δημοσίως όπως γίνη η διαδικασία κατατάξεως. Αλλ' ο οφειλέτης, επί οικοδομής, δικαιούται εντός εξ μηνών από του συμβάντος κινδύνου να απαιτήση όπως το ποσόν διατεθεί εις αποκατάστασιν της οικοδομής. Εκ των διατάξεων τούτων, κατά την παρά των Δικαστηρίω κρατήσασαν άποψιν, σαφώς συνάγεται ότι εν περιπτώσει ασφαλίσεως ενυποθήκου ακινήτου, αν επέλθη ο απειλούμενος κίνδυνος, το δικαίωμα της υποθήκης ασκείται επί του ποσού της ασφαλίσεως (ασφαλισματος) και ο ενυπόθηκος δανειστής δικαιούται (επερχομένης μεταβιβάσεως εκ του νόμου) να απαιτήση το ποσόν τούτο, προκειμένου να κατατεθή τούτο δημοσίως (Γ. Μπαλή, Εμπράγματον δίκαιον παρ. 259), χωρίς να αποκλείεται το δικαίωμα του κυρίου του ενυποθήκου ακινήτου (ησφαλισμένου) να εγείρη αγωγήν περί καταβολής εις αυτόν του ασφαλισματος κατά της ασφαλιστικής εταιρίας, δεδομένου ότι σκοπός των διατάξεων τούτων είναι η προστασία των συμφερόντων του ενυποθήκου δανειστού, άνευ όμως απεμπολήσεως των τοιούτων του

κυρίου του ακινήτου - ησφαλισμένου, όπερ θα συμβή, εν παραδοχή της αντιθέτου απόψεως, αν ο ενυπόθηκος δανειστής, λόγω εξοφλήσεως ολοκλήρου ή μεγάλου μέρους του χρέους του ή δι' οιονδήποτε άλλον λόγον αδρανήση και δεν εγείρη την κατά του ασφαλιστικού αγωγίην περί καταβολής του ασφαλίματος (πρβλ. άρθρον 293 σχεδίου συντακτικής επιτροπής [AK](#), καθ' ην "η εκ του επελθόντος κινδύνου αποζημιώσεως οφείλεται εις τον ενυπόθηκον δανειστήν, αλλ' ο ενυπόθηκος οφειλέτης δύναται να αξιώση όπως διατεθή η αποζημίωσις προς αποκατάστασιν καταστρεφέντος", ήτις διατύπωσις αντικατεστάθη δι' άρθρου 1287 [AK](#), μη επιθυμούντος του νομοθέτου του [AK](#) να είναι μοναδικός δικαιούχος του ασφαλίματος ο ενυπόθηκος δανειστής, πρβλ. επίσης παρ. παρ. 1127, 1128 γερμανικού BGB, κατά τας οποίας διατάξεις επεκτείνεται η υποθήκη επί του ασφαλίματος, του ασφαλιστικού δυναμένου να πληρώση το ασφάλισμα εις τον ησφαλισμένον το πρώτον με ενέργειαν έναντι του ενυποθήκου δανειστού, εάν ανηγγέλθη η επέλευσις της ζημίας εις τον ενυπόθηκον δανειστήν και παρήλθε άπρακτος μην. Βλ. όμως αντιθέτως Ι. Σπυριδάκη, Το δίκαιον της εμπραγμάτου ασφαλείας. τ. Β' σελ. 25, και προσκομιζόμενας γνωμοδοτήσεις καθηγητών πανεπιστημίου). Αντιθέτως, κατά την γνώμην ενός μέλους του Δικαστηρίου, κατά την διάταξιν του άρθρου 1287 [AK](#) δικαιούχος του ασφαλίματος είναι μόνον ο ενυπόθηκος δανειστής μέχρι συμπληρώσεως του ποσού της ενυποθήκου ασφαλείας (Γ. Μπαλή, Εμπράγματον δίκαιον παρ. 259). Κατά πάσαν περίπτωσιν κρίνεται ομοφώνως υπό του Δικαστηρίου, ότι η διάταξις του άρθρου 1287 [AK](#) είναι ενδοτικού δικαίου και δεν αποκλείει αντιθέτον συμφωνίαν (βλ. Ι. Σπυριδάκη, ενθ' ανωτ., σελ 27). Εν προκειμένω προετάθησαν υπό των διαδίκων και εκ των προσκομιζόμενων και επικαλουμένων υπό των διαδίκων εγγράφων και εκ δικαστικής ομολογίας, περί ης κατωτέρω, των εναγομένων - εφεσιβλήτων, αποδεικνύονται τα ακόλουθα:

Η ενάγουσα και νυν εκκαλούσα τυγχάνει κυρία ενός βιομηχανικού συγκροτήματος παραγωγής χάλυβος, κειμένου εις θέσιν Ι. της περιοχής Α. Μαγνησίας. Δυνάμει του υπ' αριθ. 195699/2.12.1975 συμβολαίου του συμβ/φου Αθηνών Ι.Σ.Κ., παρεχώρησεν αυτή (ενάγουσα - εκκαλούσα) δικαίωμα εγγραφής πρώτης υποθήκης επί του ως άνω ακινήτου της, εις την εν Ν. Υόρκη εδρεύουσαν τραπεζικήν Α.Ε. υπό την επωνυμίαν "T.M.H.L.I. Inc", ήστινος καθολικός διάδοχος τυγχάνει η προσθέτως υπέρ της εναγούσης - εκκαλούσης παρεμβαίνουσα, προς εξασφάλισιν ληφθέντος παρ' αυτής τοκοχρεωλυτικού δανείου ύψους 18.000.000 δολλαρίων ΗΠΑ και μέχρι του ποσού των 21.600.000 δολαρίων ΗΠΑ υπό τους εν των συμβολαίω τούτω και τη συνημμένη από 16.9.1976 δανειακή συμβάσει συμπεφωνημένους όρους. Διά των συμβάσεων τούτων συνεφωνήθη ότι η ενάγουσα - εκκαλούσα υποχρεούται να ασφαλίξη δαπάναις της το ακίνητον έναντι απωλείας ή ζημίας, λόγω πυρκαϊάς, εκρήξεως ή ετέρου ατυχήματος, ότι αυτή (παραχωρούσα την υποθήκην) εκχωρεί εις την δανείστριαν εταιρίαν

τας απαιτήσεις της επί του ασφαλίματος προς εξασφάλισίν της, ότι τα συντασσόμενα ασφαλιστήρια συμβόλαια προς κάλυψιν των εν λόγω κινδύνων θα καθώριζαν την δανείστριαν και την εταιρίαν (ενάγουσαν - εκκαλούσαν) ως δικαιούχος της ασφαλιστικής αποζημιώσεως και ότι εάν επισυμβή ζημία τυχόν προϊόν της ασφαλιστικής αποζημιώσεως ληφθέν παρά της ενυποθήκου δανειστρίας θα καταβληθή άμα τη εισπράξει του εις την ενάγουσα, ίνα χρησιμεύση αποκλειστικώς εις την πληρωμήν κόστους επισκευής του χαλυβουργείου, εφ' όσον δεν υφίσταται οφειλόμενον απαιτητόν ποσόν. Δυνάμει του υπ' αριθ. 195700/2.12.1976 συμβολαίου του ιδίου συμβολαιογράφου παρεχώρησεν η ενάγουσα - εκκαλούσα δικαίωμα εγγραφής δευτέρας υποθήκης επί του ως άνω ακινήτου της εις την ΕΤΕ προς εξασφάλισιν ληφθέντος παρ' αυτής τοκοχρεωλυτικού δανείου ύψους 2.400.000 δολλαρίων ΗΠΑ υπό τους εν τω συμβολαίου τούτω συμφωνημένους όρους. Διά του συμβολαίου τούτου συνεφωνήθη ότι η παραχωρούσα την υποθήκη υποχρεούται να ασφαλίξη δαπάναις της το ακίνητον προς κάλυψιν του κινδύνου πυρός, ως και παντός ετέρου, η κατά του οποίου ασφάλις επιβάλλεται εκ των κανόνων της τακτικής διαχειρίσεως, ότι αυτή (ενάγουσα - εκκαλούσα) εκχωρεί εις την διανείστριαν εταιρίαν (ΕΤΕ) την απαίτησίν της επί του ασφαλίματος προς άμεσον είσπραξιν αυτού, ότι η παραχωρούσα την υποθήκην υποχρεούται να ενεργήση εις περίπτωσιν επελεύσεως της ασφαλιστικής περιπτώσεως τας απαιτούμενας διατυπώσεις διά την βεβαίωσιν και αναγνώρισιν του υπό της ασφαλιστικής εταιρίας οφειλομένου ασφαλίματος και ότι τας αυτάς διατυπώσεις δικαιούται να ενεργήση η δανείστρια τράπεζα, άνευ ευθύνης της λόγω παραλείψεως τινός. Εις την τοιαύτην δεν συμφωνηθείσαν υποχρέωσιν της παραχωρησάσης την υποθήκην προς ενέργειαν των αιτουμένων διατυπώσεων διά την βεβαίωσιν και αναγνώρισιν του υπό της ασφαλιστικής εταιρίας οφειλομένου ασφαλίματος ενυπάρχει και το δικαίωμα ταύτης προς έγερσιν αγωγής κατά της ασφαλιστικής εταιρίας περί του ασφαλίματος, καθ' όσον μόνον διά της ενασκήσεως του τοιούτου αγωγικού δικαιώματός της δύναται να εκπληρώσει την εν λόγω συμβατικήν υποχρέωσίν της. Υπό τους αυτούς όρους παρεχωρήθη δικαίωμα εγγραφής υποθήκης εις την ιδίαν δανείστριαν Τράπεζαν, διά του υπ' αριθ. 201106/23.2.1977 συμβολαιογράφου διά ποσόν 100.000 δραχμών. Επίσης διά του υπ' αριθ. 949612/30.6.1977 συμβολαίου του συμβολαιογράφου Δ.Θ. παρεχώρησεν η ενάγουσα - εκκαλούσα περαιτέρω δικαίωμα εγγραφής υποθήκης εις την Ι. και Λ. Τράπεζαν, διά ποσόν 1.000.000 δραχμών και υπό τους προαναφερθέντας όρους εξεχωρήθη η απαίτησίς της επί του ασφαλίματος, προς εξασφάλισίν της. Εις εκτέλεσιν των συμβολαίων τούτων ετάστασιν και απόσβεσιν του προς τον εκδοχέα χρέους, αλλά προς εξασφάλισιν του δανειστού και διευνεγράφησαν υποθήκαι επί του ακινήτου και δη εις το βιβλίον υποθηκών του αρμοδίου υποθηκοφυλακείου Α. Διά των υπ' αριθμ. 740575/6/31.12.1979, 2845391/31.12.1979 και 110-

02684/2.1.1980 ασφαλιστηρίων των εναγομένων-εφεσιβλήτων ασφαλιστικών εταιριών, τα οποία εξεδόθησαν υπ' αυτών προέβη η ενάγουσα- εκκαλούσα εις την ασφάλισιν του προαναφερθέντος χαλυβουργείου της, διά το από 31.12.1979 έως 31.12.1980 χρονικόν διάστημα, κατά του κινδύνου πυρός συνεπεία σεισμού ή κλονισμού εκ σεισμού, και διη διά ποσόν 3.288.990.000 δραχ., εξ ων 1.741.230.000 δραχ. διά ζημίας οικοδομικών εγκαταστάσεων και 1.547.760.000 δραχ. διά τοιαύτας μηχανημάτων και μηχανολογικών εγκαταστάσεων, αναγραφέντων εν τοις ασφαλιστηρίοις και των ονομάτων των ενυποθηκών δανειστών ως ενδιαφερομένων, αι δε εναγόμεναι-εφεσίβλητοι, ασφαλιστικάί εταιρία έλαβον γνώσιν των υποθηκικών συμβολαίων και της δανειακής συμβάσεως, ως και των εν αυτοίς συμφωνηθέντων υπό των συμβληθέντων και συνεπώς της γενομένης καταπιστευτικής εκχωρήσεως της απαιτήσεως προ της επελεύσεως του ασφαλιστικού κινδύνου.

Διά της από 23.12.1983 αγωγής ισχυρίζεται η ενάγουσα ότι συνεπεία ισχυράς σεισμικής δονήσεως, λαβούσης χώραν την 9.7.1980, υπέστη το ησφαλισμένον χαλυβουργείον της τας εν αυτή ζημίας, των οποίων αιτείται την αναγνώρισιν και επιδίκασιν αυτή εις βάρος των εναγομένων ασφαλιστικών εταιριών του ασφαλίσματος, άτε πραγματοποιηθέντος του ασφαλιστικού κινδύνου. Κατά της αγωγής ταύτης προέβαλον αι εναγόμεναι εταιρίαί "έλλειψιν ενεργητικής νομιμοποιήσεως της εναγούσης". Αι εναγόμεναι ασφαλιστικάί εταιρίαί επεκαλέσθησαν πρωτοδίκως, ειδικώτερον, ότι συνεφωνήθη εις τα προσκομιζόμενα υποθηκικά συμβόλαια ότι ο παραχωρών την υποθήκην εκχωρεί δι' αυτών εις τας τραπέζας την απαίτησίν του επί του ασφαλίσματος, ότι εν συνεχεία η ενάγουσα εγνωστοποίησεν εις αυτάς την συμφωνίαν αυτήν, ότι αύται εδεσμεύθησαν εξ αυτών και συνωμολόγησαν τας επιδίκους ασφαλιστικάς συμβάσεις, ότι διακαιούχοι, εν περιπτώσει επελεύσεως του κινδύνου, είναι αι τράπεζαι (ενυπόθηκοι δανείστριαι) και ότι, καθ' α προκύπτει σαφώς εκ των υποθηκικών τούτων συμβάσεων, η ενάγουσα δεν είναι δικαιούχος και δεν νομιμοποιείται ενεργητικώς διά την άσκησιν της εν λόγω αγωγής της. Κατά παραδοχήν των ισχυρισμών τούτων των εναγομένων η εκκαλουμένη απόφασις απέρριψε την ένδικον αγωγήν δι' έλλειψιν ενεργητικής νομιμοποιήσεως της εναγούσης. Η τοιαύτη κρίσις της εκκαλουμένης αποφάσεως πλήττεται ίδια διά των πρώτου και πέμπτου λόγων του εφετηρίου της εκκαλούσεως, ως οι λόγοι ούτοι παραδεκτώς διεσαφηνίσθησαν διά των κατατεθεισών ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου εγγράφων προτάσεών της, υποστηριζούσης ταύτης αντιθέτως και ότι διά των επικαλουμένων υπό των εναγομένων υποθηκικών συμβολαίων προς θεμελίωσιν της ενστάσεώς των δεν στερείται αύτη του δικαιώματος δικαστικής επιδιώξεως του ασφαλίσματος παρά των εναγομένων και ήδη εφεσιβλήτων ασφαλιστικών εταιριών. Πράγματι, εκ των προαναφερθέντων όρων των υποθηκικών συμβολαίων και των δανειακών συμβάσεων σαφώς προκύπτει ότι μεταξύ της εναγούσης-εκκαλούσης και

των ενυποθήκων δανειστών ρητώς συνεφωνήθη ότι, εν περιπτώσει πραγματοποιήσεως του κινδύνου, διά το οποίον υφίστατο υποχρέωσις ασφαλίσεως του ενυποθήκου ακινήτου, και συμφώνως προς την όλην ρύθμισιν της καταπιστευτικής εκχωρήσεως της κατά του ασφαλιστικού απαιτήσεως προς καταβολήν του ασφαλίματος, προς περαιτέρω δε διευκόλυνσιν της ικανοποιήσεως των ενυποθηκών δανειστών, το δικαίωμα δικαστικής επιδιώξεως του ασφαλίματος παρά του ασφαλιστού (εκχωρουμένου οφειλέτου) ανήκει εις αμφοτέρους, ήτοι εις την ενάγουσαν εταιρίαν και εις τας ενυποθήκους δανειστρίας τραπέζης. Κατ' ακολουθίαν τούτων, η ενάγουσα δικαιούται να εγείρη την ως άνω αγωγήν της κατά των ασφαλιστικών εταιριών και ανεξαρτήτως της βασιμότητος των παραδεκτώς κατ' άρθρον 527 ΚΠολΔ προβαλλομένων το πρώτον ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου ισχυρισμών της, εφ' όσον αποδεικνύονται εγγράφως, κατά τους οποίους δεν υφίστατο υποχρέωσις έναντι των ενυποθήκων δανειστών, συμφώνως προς τα υποθηκικά συμβόλαια, περί ασφαλίσεως κατά του κινδύνου σεισμού και ότι αι ενυπόθηκοι δανείστριαι εξωφλήθησαν (βλ. έγγραφα εξοφλήσεως ενυποθήκων απαιτήσεων και σχετικήν δήλωσιν εις τας προτάσεις της, περί εξοφλήσεως της προσθέτως παρεμβαινούσης πρώτης ενυποθήκου δανειστρίας), του "περί ελλείψεως ενεργητικής νομιμοποιήσεως" της εναγούσης ισχυρισμού των εναγομένων ασφαλιστικών εταιριών όντος απορριπτέου, ως ουσία αβασίμου. Συνεπώς, δεχθείσα η εκκαλουμένη απόφασις τον περί "ελλείψεως ενεργητικής νομιμοποιήσεως" της εναγούσης ισχυρισμόν των εναγομένων και απορρίψασα διά τον λόγον τούτον την ένδικον αγωγήν, ουχί ορθώς έκρινεν εν τη εκτιμήσει του περιεχομένου των συμβάσεων και εσφαλμένως εφήρμοσε τας προαναφερθείσας διατάξεις, δέον δε όπως κατά παραδοχήν των σχετικών λόγων της υπό κρίσιν εφέσεως ως και κατ' ουσίαν βασίμων, ως και της υπέρ της εκκαλούσης ασκηθείσης προσθέτου παρεμβάσεως, γίνη δεκτή η έφεσις, εξαφανιστή η εκκαλουμένη απόφασις και διακρατηθή, κατ' άρθρον 535 παρ. 1 ΚΠλοΔ, η αγωγή παρά τω Δικαστηρίω τούτω και ερευνηθή αύτη περαιτέρω. Προσθετέον, επί τούτοις, ότι η εκκαλουμένη απόφασις, πέραν της πλημμελείας περί την εκτίμησιν του περιεχομένου των ως άνω συμφωνιών, εδέχθη, ως εξής αυτής δείκνυται, ότι αι εφεσίβλητοι απλώς "έλαβον γνώσιν" των γενομένων εκχωρήσεων, τας οποίας αναφέρουν εις τα υπ' αυτών μόνον (όχι και παρά της εκκαλούσης) υπογραφέντα ασφαλιστήρια, έκρινε δε, μετά ταύτα, ότι ασχέτως εάν εχώρησεν αναγγελία των εκχωρήσεων προς τας οφειλετρίας (περί ης δεν αναφέρει ότι προκύπτει απόδειξις εξ οιουδήποτε αποδεικτικού στοιχείου) η εκκαλούσα δεν εδικαιούτο να εγείρη την ένδικον αγωγήν και ότι, πάντως, αι εφεσίβλητοι, προβάλλουσαι την μη αναγγελθείσαν εκχώρησιν ηδύναντο (και ώφειλον) να αποκρούσουν την αγωγήν, προς απαλλαγήν των από της ευθύνης των έναντι των εκδοχέων. Πλην όμως, η άποψις ότι προ της αναγγελίας ο εκχωρητής δεν δικαιούται να επιδιώξη την απαίτησιν δεν είναι ορθή, ούτε παρ'

ημίν κρατεί (Μπαλή, Ενοχ. Δικ., παρ. 154, 157/Α, Ι 3, Γεωργιάδη - Σταθοπούλου, Αστ. Κώδ. υπ' αριθρ. 460 αριθ. 7 επ., ΑΠ 658/74 ΝοΒ 23.273, ολ.ΑΠ 158/69 ΝοΒ 17.563), καθ' όσον η μεταβίβασις της απαιτήσεως δεν ολοκληρούται προ της αναγγελίας, είναι δε διάφορον το ζήτημα ότι εκ του μεταξύ εκχωρητού και εκδοχέως υφισταμένου και προ της αναγγελίας ενοχικού δεσμού υποχρεούτο ο πρώτος να απόσχη πάσης ενεργείας ματαιούσης την εκ της απαιτήσεως ικανοποίησιν του δευτέρου. Έσφαλεν, επομένως, και κατά τούτο η εκκαλουμένη, δεχθείσα ότι και προ της αναγγελίας εστερείτο η εκκαλούσα του δικαιώματος να ενάγη διά τας επιδίκους απαιτήσεις, της εκχωρήσεως των οποίων απλώς έλαβον γνώσιν (και προέβαλον ταύτην) αι εφεσίβλητοι, χωρίς μάλιστα να εκτίθενται εν αυτή οι όροι, υφ' ους επιτρέπεται να προταθή ο τοιούτος ισχυρισμός, κατ' άρθρ. 288, 281 ή 919 [ΑΚ](#) (βλ. τας ως άνω παραπομπάς), τοσούτω μάλλον καθόσον η εκκαλούσα εις τον εν λόγω ισχυρισμόν αντέταξε (κατ' αντένστασιν) περιστάσεις (εξόφλησιν των ασφαλιζομένων απαιτήσεων, παραγραφήν της απαιτήσεως διά το ασφάλισμα ως προς τας εκδοχείς Τραπέζας κλπ.) καθιστώσας την προβολήν της ενστάσεως αντίθετον προς την καλήν πίστιν, αίτινες δεν ελήφθησαν υπ' όψιν και δεν ετάχθη σχετική απόδειξις. Βασίμως, συνεπώς, και περί των σφαλμάτων τούτων παραπονεΐται η εκκαλούσα διά της εφέσεως, άλλως διά της προβολής επιτρεπτώς του τελευταίου ισχυρισμού, κατ' άρθρον 527 ΚΠολΔ, ζητεί την εξαφάνισιν της εκκαλουμένης. Επειδή, διά της υπό κρίσιν αγωγής, ως αύτη παραδεκτώς εβελτιώθη και περιωρίσθη διά των προτάσεων, ισχυρίζεται η ενάγουσα ότι αι εναγόμεναι ασφαλιστικά εταιρίαί ησφάλισαν το εν αυτή αναφερόμενον βιομηχανικόν συγκρότημά της παραγωγής χάλυβος κατά του κινδύνου προκλήσεως ζημιών εκ σεισμού ή κλονισμού εκ σεισμού, διά το από 31.12.1979 έως 31.12.1980 χρονικόν διάστημα, έναντι καταβολής ασφαλίστρων, ότι η πραγματική αξία του ασφαλισθέντος προσδιωρίσθη εις το ποσόν των 3.288.990.000 δραχ., ότι, ως ωρίσθη, αι εναγόμεναι ασφαλιστικά εταιρίαί, εν περιπτώσει επελεύσεως του κινδύνου, θα υποχρεούνται να καταβάλουν εις αυτήν το ποσό των 2.321.640.000 δραχ., εφ' όσον αι προκληθησόμεναι ζημίαί θα ανήρχοντο εις το ποσόν τούτο, ήτοι ολόληρον την αποζημίωσιν βάσει της γενομένης συμφωνίας περί ασφαλίσεως εις πρώτον κίνδυνον (ασφαλίσεως εις πρώτην ζημίαν), ότι συνεπεία ισχυράς σεισμικής δονήσεως, λαβούσης χώραν την 9.7.1980, προεκλήθησαν σημαντικά ζημίαί εις το βιομηχανικόν συγκρότημά της, προς αποκατάστασιν των οποίων και δη των αμέσων και εμμέσων τοιούτων απαιτείται εκτός του αναφερομένου ποσού των 850.119.000 δραχ. αιτηθέντος εις προγενεστέραν αγωγήν διά την κάλυψιν των εν αυτή εκτεθειμένων ζημιών εισέτι το ποσόν των 1.442.144.000 δραχ., προς κάλυψιν των εν αυτή (υπό κρίσιν αγωγή) εκτιθεμένων ζημιών, και αιτείται όπως, δι' αποφάσεως ως κηρυσσομένης προσωρινώς εκτελεστής, υποχρεωθούν αι εναγόμεναι, ίνα τη καταβάλουν το ποσόν των 442.144.000 δραχμών, αι δύο πρώται ανά

ποσοστόν 25% και η τρίτη 50% του ποσού τούτου, εντόκως νομίμως από της επιδόσεως της αγωγής, αναγνωριζομένου άμα ότι αι εναγόμεναι αύται τυγχάνουν υπόχρεοι εις καταβολήν προς αυτήν κατά την ιδίαν αναλογίαν επιβαρύνσεως του υπολοίπου ποσού των 1.000.000.000 δραχμών. Ούτως έχουσα η αγωγή αύτη νόμω βάσιμος παρίσταται, ερειδομένη επί των διατάξεων των άρθρων 189 επ., 192, 196, 197, 208, 213 επ., 216 ΕμπΝ, 361, 293, 346 [ΑΚ](#), 907, 908, 70 ΚΠολΔ (πρβλ. ΑΠ 191/60 ΕΕΝ 27.429, ΑΠ 418/1960 ΕΕΝ 27.855, Ι. Ρόκα, Ιδιωτικόν ασφαλιστικόν δίκαιον, σελ. 94, ιδίου, Η αποκατάστασις ζημιών κατά το αστικόν και ασφαλιστικόν δίκαιον εις ΕΕμπΔ ΚΣΤ` 3 επ (ΙΙ), Σταθόπουλον εις Γεωργιάδη-Σταθοπούλου, Ενοχικόν δίκαιον, υπ` άρθρα 297-298, αριθ. 26, 27, 33, 34, Σταυροπούλου Σ., Ερμηνεία εμπορικού και ναυτικού δικαίου, 1980, υπ` άρθρ. 216, σελ. 284). Ειρήσθω ότι αι εκτιθέμεναι εις την αγωγήν ζημίαι συνιστούν τοιαύτας καλυπτομένας εκ των ασφαλιστικών συμβάσεων, ήτοι αμέσους θετικής ζημίας εκ του προβλεφθέντος κινδύνου (σεισμού) και εμμέσους τοιαύτας, προερχομένας εκ των πρώτων (και όχι διαφυγόν κέρδος). Καταβληθέντος δε διά το αντικείμενον ταύτης του προσήκοντος δικαστικού ενσήμου (βλ. υπ` αριθ. 1627590/83 διπλ. ΤΔΕΑ, 58367/1984 γραμ. ΤΝ, 35091/83 γραμ. ΤΠΔΑ), δέον όπως ερευνηθεί αύτη περαιτέρω κατ` ουσίαν.

Επειδή, διά της υπό κρίσιν προσθέτου υπέρ της εναγούσης παρεμβάσεως της εν αυτή τραπεζικής εταιρίας ισχυρίζεται η τελευταία αύτη ότι η ενάγουσα, δικαιούχος της επιδίκου απαιτήσεως κατά των εναγομένων, ενεχύρασε την απαίτησιν ταύτην εις αυτήν προς ασφάλειάν της διά χορηγηθέν υπ` αυτής προς την ενάγουσαν δάνειον 12.000.000 δολαρίων ΗΠΑ και, προδήλου όντος του εννόμου συμφέροντός της, λόγω της παραχωρήσεως του ενεχύρου, παρεμβαίνει προσθέτως υπέρ αυτής. Τοιούτον περιεχόμενον και αίτημα έχουσα η πρόσθετος παρέμβασις αύτη, νόμιμος παρίσταται, κατ` άρθρα 1247, 1253 [ΑΚ](#), 80 επ. ΚΠολΔ και δέον όπως ερευνηθή περαιτέρω κατ` ουσίαν.

Επειδή, εκ της διατάξεως του άρθρου 209 ΕμπΝ, καθ` ην ο ησφαλισμένος οφείλει εντός τριών ημερών, αφ` ης επήλθε το δυστύχημα η αφ` ης έλαβε γνώσιν να ειδοποιήση τον ασφαλιστήν, ουδόλως προκύπτει ότι η υπό του ασφαλισμένου παράλειψις της συμβατικής του ταύτης υποχρεώσεω απαλλάσσει τον ασφαλιστήν, μη προβλεπομένης άλλωστε τοιαύτης κυρώσεως εις την περίπτωσιν ταύτην, αλλά γεννάται μόνον υποχρέωσις του ησφαλισμένου προς αποζημίωσιν του ασφαλιστού διά την ζημίαν, ην υπέστη εκ της μη εγκαίρου ειδοποιήσεώς του (πρβλ. ΕφΑθ 2601/1980 ΝοΒ 28.1548, Ι. Ρόκα, Ιδιωτ. ασφαλ. δίκ., ενθ` ανωτ., σελ. 20 επ. (23), βλ. όμως και ΕφΑθ 1720/1979 ΕΕμπΔ ΛΑ` 271 με παρατ., ΕφΑθ 7566/78 ΝοΒ 28.76). Κατά συνέπειαν ο ισχυρισμός των εναγομένων περί απαλλαγής των εκ της υποχρεώσεως καταβολής του ασφαλίσματος εις την ενάγουσαν λόγω μη εμπροσθέτου ειδοποιήσεως των υπ`

αυτής περί της επελεύσεως του κινδύνου τυγχάνει κατ' εφαρμογήν της διατάξεως του άρθρου 209 ΕμπΝ απορριπτέος ως μη νόμιμος.

Επειδή, εκ του συνδυασμού των διατάξεων των άρθρων 189, 192 ΕμπΝ, σαφώς συνάγεται ότι οι εις το ασφαλιστήριο έγγραφον αναγραφόμενοι χειρόγραφοι και έντυποι όροι, διαλαμβανόμενοι εις τας μετά την την πρώτην σελίδα του ασφαλιστηρίου και αν δεν καλύπτονται διά της υπογραφής των συμβληθέντων είναι υποχρεωτικοί διά τον υπογράφοντα εις την πρώτην σελίδα συμβληθέντα ασφαλιζόμενον, εφ' όσον εν αυτή εγένετο μνεία, ότι η ασφάλις συμφωνείται και υπό τους εντύπους όρους των εν συνεχεία σελίδων και εάν έτι δεν έλαβεν ούτος γνώσιν αυτών (ΑΠ 849/77 ΝοΒ 26.681, ΑΠ 449/64 ΝοΒ 12.1047, ΕφΑθ 5010/83 ΕΕμπΔ ΛΔ' 293, ΕφΑθ 10840/78 ΝοΒ 28.288). Οι εν λόγω όροι του ασφαλιστηρίου υποχρεούν τον ασφαλιζόμενον και εις ην περίπτωσιν δεν υπέγραψεν ούτος το ασφαλιστήριο, εφ' όσον, στηρίζων επ' αυτού ούτος ίδιας αξιώσεις, επικαλείται και προσκομίζει τούτο εις το Δικαστήριο, διότι η ουτωσί γενομένη επίκλησις του ασφαλιστηρίου εμφανίζει αποδοχήν πάντων των εν αυτώ όρων (ΑΠ 247/1929 Δνη 1930.104, ΕφΑθ 5010/1983 ΕΕμπΔ ΛΔ' 293, ΕφΑθ 1720/79 ΕΕμπΔ ΛΑ' 271, πρβλ. όμως και ΕφΑθ 7110/79 ΝοΒ 27.1650, ΕφΑθ 7180/78 ΝοΒ 27.234). Εν προκειμένω, αι εναγόμεναι ισχυρίζονται, μετ' επίκλησιν των προαναφερθέντων ασφαλιστηρίων εκδοθέντων υπ' αυτών, ότι η ενάγουσα εξέπεσε των δικαιωμάτων της επί του ασφαλίματος, συνεπεία επελεύσεως του ασφαλιστικού κινδύνου, λόγω μη τηρήσεως υπ' αυτής των εν τοις ασφαλιστηρίοις ειδικών όρων και δη περί παραχρήμα ειδοποιήσεως των ασφαλιστικών διά τον επισυμβάντα κίνδυνον, περί εγγράφου γνωστοποιήσεως της απαιτήσεως εκ των προσγενομένων ζημιών, περί διατηρήσεως των διασωθέντων ασφαλισμένων πραγμάτων εις οίαν κατάστασιν ευρέθησαν μετά τον σεισμόν κλπ. Εν τούτοις τα προσκομιζόμενα υπό των εναγομένων ασφαλιστήρια δεν φέρουν υπογραφάς της εναγούσης, ήτις άλλωστε δεν επεκαλέσθη, ούτε προσεκόμισε ταύτα εις το Δικαστήριο προς στήριξιν των επ' αυτών αξιώσεών της (επικαλεσθείσα τας υπό των εναγομένων συνομολογουμένας συμβάσεις ασφαλίσεως). Κατ' ακολουθίαν τούτων και κατ' εφαρμογήν των προαναφερθεισών διατάξεων, οι επικαλούμενοι όροι δεν δεσμεύουν την ενάγουσαν, της περί εκπτώσεως της εναγούσης εκ των ενδίκων αξιώσεων της ενστάσεως των εναγομένων, εκ της μη τηρήσεως των συμβατικών όρων των ασφαλιστηρίων, ούσης απορριπτέας ως αβασίμου.

Επειδή ο ισχυρισμός των εναγομένων ασφαλιστικών εταιριών, περί μεταγενεστέρας συμφωνίας μειώσεως του ποσού του ασφαλίματος από 1.5.1980 κατά 773.880.000 δραχ. συνιστά ένστασιν, καταλυτικήν εν μέρει της αγωγής, ερειδομένην επί των άρθρων 361 [ΑΚ](#), 189 επ., 192, 196 ΕμπΝ και δέον όπως ερευνηθή αύτη περαιτέρω κατ' ουσίαν. Δεδομένου δε ότι η ενάγουσα αρνείται την συμφωνίαν ταύτην, τροποποιητικήν της περί ασφαλίσεως αρχικής

συμβάσεως, υπόχρεοι καθίστανται αι εναγόμεναι ασφαλιστικά εταιρία εις απόδεικιν των αμφισβητουμένων πραγματικών περιστατικών της ιστορικής βάσεως της ενστάσεως ταύτης διά παντός νομίμου αποδεικτικού μέσου, πλην μαρτύρων.

Επειδή, εκ των προσκομιζομένων και επικαλουμένων υπό των εναγομένων ασφαλιστηρίων, τα οποία κατέστησαν ούτω κοινόν μέσον αποδείξεως και εκ δικαστικής ομολογίας των εναγομένων, αποδεικνύονται αι από 31.12.1979 και 2.1.1980 ασφαλιστικά συμβάσεις, καλύπτουσαι τον εκ σεισμού κίνδυνον, κατά το εν τη ενδίκω αγωγή αναφερόμενον χρονικόν διάστημα, ως και η συμφωνία περί ασφαλίσεως εις πρώτον κίνδυνον, ως συνάγεται εκ της εν τοις ασφαλιστηρίοις ενδείξεως "ασφάλις εις πρώτην ζημίαν". Απομένει να αποδείξη η ενάγουσα, κατά τα λοιπά, τα αμφισβητούμενα πραγματικά περιστατικά της ιστορικής βάσεως της αγωγής της, διά παντός νομίμου αποδεικτικού μέσου και μαρτύρων, ως εκ της φύσεως των αποδεικτέων. Οι μάρτυρες εξετασθήσονται εκτός του ακροατηρίου ενώπιον διοριζομένων ως εισηγητών ή εντεταλμένων δικαστών αντιστοίχως, κατά τα εν τω διατακτικώ.

Επειδή, διά τα θέματα της προσκλήσεως των ενδίκων ζημιών εκ σεισμών ή συνεπεία σεισμών, βάσει του ασφαλισθέντος κινδύνου και του μεγέθους των προκληθεισών ζημιών απαιτούνται ειδικά τεχνικά γνώσεις, δέον όπως διαταχθή η διενέργεια πραγματογνωμοσύνης, διοριζομένων δύο (2) πραγματογνωμόνων εκ του κατ' άρθρον 371 ΚΠολΔ τηρουμένου καταλόγου εκ του κατ' άρθρον 371 ΚΠολΔ τηρουμένου καταλόγου, κατά τα εν των διατακτικώ.

Ενεχύραση απαίτησης βάσει του ΝΔ/τος 17-07/13-08-1923

222/2019 ΕΦ ΝΑΥΠΑ

[... Όπως συνάγεται από τις διατάξεις των άρθρων 455,460, 461 και 462 [ΑΚ](#) η σύμβαση εκχώρησης έχει ως αποτέλεσμα τη μεταβίβαση της απαίτησης από τον εκχωρητή στον εκδοχέα, ο οποίος μετά από την αναγγελία καθίσταται ο μόνος δικαιούχος αυτής. Εξάλλου, η εξουσία διεξαγωγής της δίκης ανήκει καταρχήν στον εμφανιζόμενο κατά το Ουσιαστικό Δίκαιο ως φορέα του δικαιώματος (δικαιούχο), ο οποίος είναι και ο μόνος που νομιμοποιείται ενεργητικώς στην άσκηση της οικείας αγωγής (άρθρο 68 ΚΠολΔ). Επομένως, αν η απαίτηση έχει εκχωρηθεί, νομιμοποιείται πλέον ενεργητικώς να ασκήσει αγωγή κατά του οφειλέτη ο εκδοχέας και όχι ο εκχωρητής, ο οποίος έχει ήδη αποξενωθεί από την απαίτηση. Το ίδιο ισχύει και επί της εκχώρησης που γίνεται με σκοπό την εξασφάλιση του εκδοχέα (**καταπιστευτική και ειδικότερα εξασφαλιστική εκχώρηση**). Και στη μορφή αυτή της εκχώρησης **αποκόπτεται κάθε δεσμός του εκχωρητή με την απαίτηση, την οποία αποκτά πλήρως ο εκδοχέας**, που καθίσταται πλέον το μόνο πρόσωπο που νομιμοποιείται ενεργητικώς να επιδιώξει δικαστικά την αναγνώριση ή την επιδίκασή της σε αυτό (ΑΠ 114/2008 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΕφΘεσ

2505/2009, ΕπισκΕμπΔ 2010/174, ΕφΠειρ 436/2008, ΔΕΕ 2009/1104). Περαιτέρω, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 39 παρ. 1 του ΝΔ/τος 17-07/13-08-1923, εάν αντικείμενο της ενεχυρίασης είναι **απαίτηση ονομαστική** του οφειλέτη κατά τρίτου, η ενεχυρίαση συνεπάγεται εκχώρηση της απαίτησης από τον οφειλέτη προς την πιστώτρια. Κατά την παρ. 2 του ίδιου άρθρου αντίγραφο της σύμβασης ενεχυρίασης επιδίδεται στον τρίτο, ενώ κατά την παρ. 3 από την επίδοση θεωρείται η πιστώτρια ως νεμόμενη την απαίτηση. Σύμφωνα δε με τη διάταξη του άρθρου **44 ίδιου ΝΔ/τος, εάν αντικείμενο της ενεχυρίασης είναι απαίτηση, η πιστώτρια δικαιούται να εισπράξει την απαίτηση ως εκδοχέας**, το δε μετά την εξόφληση υπόλοιπο αποδίδει στον οφειλέτη (**αντίθετα στο γενικό ενέχυρο** επί απαιτήσεως ο ενεχυρούχος δανειστής εισπράττει μόνος του την ενεχυρασμένη χρηματική απαίτηση μόνον κατά το ποσό που απαιτείται για την ικανοποίηση του κατά **το άρθρο 1254 εδ. β' ΑΚ** και αφού πληρωθούν οι προϋποθέσεις του [αφού λήξει το ασφαλιζόμενο χρέος]). Σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις των άρθρων 39 και 44 του ΝΔ/τος 17- 07/13-08-1923, συνδυαζόμενες και προς τις διατάξεις των άρθρων 1, 35, 36 του ΝΔ/τος 17-07/13- 08-1923, που διατηρήθηκαν σε ισχύ και μετά την εισαγωγή του **ΑΚ** κατά το άρθρο 41 παρ. 1 ΕισΝΑΚ, αλλά και μετά την εισαγωγή του ΚΠολΔ κατά το άρθρο 52 αριθ. 3 ΕισΝΚΠολΔ, σε συνδυασμό με το άρθρο 1254 εδ. α' **ΑΚ**, σε περίπτωση σύστασης υπέρ Τράπεζας ή άλλης ανώνυμης εταιρείας ενεχύρου σε απαίτηση ονομαστική του ενεχυραστή κατά τρίτου άλλης φύσης, χρηματική ή μη, προς εξασφάλιση είτε απαίτησης της τράπεζας από δάνειο ή από χορήγηση πίστωσης με ανοικτό λογαριασμό, είτε απαίτησης οποιουδήποτε είδους του ίδιου Πιστωτικού Οργανισμού, προγενέστερης όμως βάσει του χρόνου γέννησης της από τη σύσταση του ενεχύρου, απαιτείται σύμβαση ενεχύρασης, καταρτιζόμενη με συμβολαιογραφικό έγγραφο ή με ιδιωτικό έγγραφο, ανεξάρτητα αν αυτό έχει ή όχι βέβαιη χρονολογία (αντίθετα για τη σύσταση γενικώς ενεχύρου επί απαιτήσεως απαιτείται κατ' άρθρο 1247 εδ. γ' **ΑΚ** συμβολαιογραφικό έγγραφο ή ιδιωτικό έγγραφο με βέβαιη χρονολογία). Α) Κατά την κρατούσα στη νομολογία άποψη, στην περίπτωση αυτή η ενεχύραση συνεπάγεται εκ του νόμου εκχώρηση αυτής της απαίτησης από τον ενεχυραστή προς την Τράπεζα. Από την επίδοση αντιγράφου της σύμβασης ενεχύρασης στον τρίτο, η Τράπεζα θεωρείται νομέας αυτής της απαίτησης, η οποία και της μεταβιβάζεται από τον ενεχυραστή (Ολ. ΑΠ 38/1988) και δικαιούται να εισπράξει μόνη της όλη την ενεχυρασμένη απαίτηση, το δε μετά την εξόφληση της τυχόν υφιστάμενο υπόλοιπο αυτή οφείλει να το αποδώσει στον ενεχυραστή (ΑΠ 174/2010, ΔΕΕ 2010/919, ΑΠ 480/2006, ΧρΙΔ 2006/612, ΑΠ 661/2004, ΧρΙΔ 2004/797, ΕφΛαμ 10/2010 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΕφΘεσ 1445/2009, ΕπισκΕμπΔ 2010/137, ΕφΘρακ 317/2008, ΕπισκΕμπΔ 2008/1077), ενώ έκτοτε (από την επίδοση αντιγράφου της σύμβασης στον τρίτο) αποκόπτεται κάθε δεσμός του ενεχυραστή με την

ενεχυρασθείσα απαίτηση, την οποία, στην έκταση που εκχωρήθηκε δεν μπορεί ούτε να εισπράξει (αν καταστεί ληξιπρόθεσμη πριν από την ασφαλισμένη απαίτηση) ούτε να τη μεταβιβάσει περαιτέρω (ΑΧΤ 1991/2007, ΧρΙΔ 2008/800, ΕφΘεσ 2505/2009, ΕπισκΕμπΔ 2010/174, ΕφΠατρ 1202/2005, ΑρχΝομ 2006/5091, ΕφΑθ 1112/2004, ΔΕΕ 2004/1165). Το δικαίωμα αυτό του εκδοχέα προς είσπραξη της απαίτησης δεν επηρεάζεται καθόλου από την τυχόν καταβολή της εκχωρηθείσας απαίτησης από τον οφειλέτη στον εκχωρητή ή τρίτο δανειστή αυτού, καθόσον μετά την τελείωση της εκχώρησης με την αναγγελία δεν υφίσταται πλέον απαίτηση του εκχωρητή και αντίστοιχη οφειλή προς αυτόν του οφειλέτη (ΕφΑθ 5250/2004, ΕΕμπΔ 2004/545). Κατά την άποψη αυτή, εάν αποσβεστεί το ασφαλιζόμενο χρέος, **ο ενεχυραστής έχει δικαίωμα να απαιτήσει την επανεκχώρηση της απαιτήσεως κατ' αναλογική εφαρμογή του άρθρου 1232 ΑΚ.** Β) Κατά την άποψη του Μπαλή (Ενεχύρασις απαιτήσεως και εκχώρησις *ripignoris causa*, Τιμητικός Τόμος Ζηλήμονος, σελ. 199) η ενεχύραση απαιτήσεως κατά το ως άνω ΝΔ/τος έχει καταρχήν ενέργεια εκχώρησεως με αποτέλεσμα να αποκόπτεται - και κατά την άποψη αυτή - κάθε ενοχικός δεσμός μεταξύ ενεχυραστή και οφειλέτη της απαιτήσεως. Ο ενεχυραστής δεν έχει πλέον δικαίωμα διαθέσεως (εκχώρησεως, μετενεχυράσεως, εισπράξεως) της απαιτήσεως, τρίτοι δανειστές του δεν μπορούν να κατάσχουν την ενεχυρασμένη απαίτηση. Επειδή όμως η εκχώρηση αυτή γίνεται και λειτουργεί λόγω ενεχύρου, αν αποσβεστεί το ασφαλιζόμενο χρέος, αποσβήνεται κατ' άρθρο 1243 αριθ. 1 [ΑΚ](#) το ενέχυρο και η ενεχυρασμένη απαίτηση **επανερχεται αυτοδικαίως στον ενεχυραστή.** Γ) Κατά **τρίτη και ορθότερη γνώμη** τα αποτελέσματα της ενεχυράσεως σύμφωνα με το άρθρο 39 του ΝΔ/τος 17-07/13-08-1923 ταυτίζονται βασικά με εκείνα που επιφέρει η ενεχύραση απαιτήσεως κατά τον ΑΚ. **Διαφορές ανακύπτουν με βάση την ειδική διάταξη του άρθρου 44** του ΝΔ/τος 17-07/13-08-1923 στον τρόπο πραγματώσεως του ενεχύρου και συγκεκριμένα στην εξουσία προς είσπραξη της απαιτήσεως. Επομένως τα αποτελέσματα κατά το άρθρ. 39 ρυθμίζονται πρώτα από το ειδικό και Γενικό Δίκαιο του ενεχύρου και μόνον επικουρικά, εφόσον δεν αντίκεινται στη φύση του ενεχυρικού δικαιώματος από τις διατάξεις για την εκχώρηση (ΑΠ 649/1968, ΝοΒ 17, 412, ΕφΘεσ 378/1968, Αρμεν. 23, 48, οι οποίες αντιδιαστέλλουν την εξασφαλιστική εκχώρηση από την ενεχύραση απαιτήσεως κατά το ΝΔ). Σωστά επισημαίνεται ότι ο όρος «εκχώρηση» στο άρθρ. 39 χρησιμοποιήθηκε από το νομοθέτη του ΝΔ/τος για να είναι αναμφίβολο ότι η ενεχυρούχος δανειστριά έχει, μόνη αυτή, το αποκλειστικό δικαίωμα εισπράξεως (ολόκληρης) της ενεχυρασμένης απαιτήσεως, μετά ή και πριν από τη λήξη του ασφαλιζόμενου χρέους, δεδομένου ότι το θέμα αυτό αμφισβητείτο τότε λόγω των ατελειών του προϊσχύσαντος νόμου περί ενεχύρου (αντίθετα στο γενικό ενέχυρο επί απαιτήσεως ο ενεχυρούχος δανειστής μπορεί κατ' άρθρο 1254 εδ. β' [ΑΚ](#) να

εισπράξει μόνος του την ενεχυρασμένη χρηματική απαίτηση [μόνο μέχρι του ποσού που απαιτείται για την ικανοποίηση του], μόνον μετά από τη λήξη του ασφαλιζόμενου χρέους, ενώ πριν από τη λήξη αυτού, την είσπραξη της ενεχυρασμένης χρηματικής απαίτησης έχουν δικαίωμα και υποχρέωση να κάνουν από κοινού ο ενεχυρούχος δανειστής και ο ενεχυραστής κατ' άρθρο 1253 εδ. α' συνδ. 1252 [ΑΚ](#)). **Αντίθετα, ο Νομοθέτης του ως άνω ΝΔ/τος δεν είχε σκοπό να καταστήσει προνομιακή τη θέση της πιστώτριας ανώνυμης εταιρείας απέναντι στους υπόλοιπους δανειστές του ενεχυραστή,** οι οποίοι έχουν το δικαίωμα να κατάρχουν την ενεχυρασμένη απαίτηση στα χέρια του οφειλέτη και να ικανοποιηθούν από αυτήν μετά την προνομιακή ικανοποίηση της ενεχυρούχου δανείστριας κατά τα άρθρα 988 παρ. 1 εδ. γ' συνδ. 976 αρ. 2 ΚΠολΔ (Δημάκου-Κιάου, στον [ΑΚ](#) Γεωργιάδη-Σταθόπουλου, τ. VI, 1985, υπό τα άρθρα 1247- 1248, αριθ. 81, Μαριδάκης, Γνωμοδότηση EEN 3, 1011). Από τα ανωτέρω προκύπτει εναργώς ότι και κατά τις τρεις (Α', Β' και Γ') απόψεις την αποκλειστική ενεργητική νομιμοποίηση κατ' άρθρο 68 ΚΠολΔ για την άσκηση αγωγής αναγνώρισης ή επιδίκασης της ενεχυρασμένης κατά τα άρθρα 39 και 44 του ΝΔ/τος 17-07/13-08-1923 απαίτησης την έχει μόνη η ενεχυρούχος δανείστρια Τράπεζα ή άλλη Ανώνυμη Εταιρεία και όχι ο ενεχυραστής, είτε μετά είτε και πριν από τη λήξη του ασφαλιζόμενου χρέους.

Στην προκειμένη περίπτωση, η με το παραπάνω περιεχόμενο ένδικη υπ' αριθ. εκθ. καταθ. [...]/2014] πρώτη (Α) κύρια αγωγή, ασκηθείσα από την παραπάνω κυρίως ενάγουσα αυτής [...] Τράπεζα [...] ήταν ενεργητικά νομιμοποιημένη, γιατί, όπως η ως άνω κυρίως ενάγουσα ισχυρίσθηκε στην Α κύρια αγωγή αυτήν, η [...] Α.Ε. ενεχύρασε σε αυτήν (κυρίως ενάγουσα [...] Τράπεζα [...]) την απορρέουσα από το από 28-04-1995 Κοινοπρακτικό χρηματική απαίτηση της για τα ελάχιστα ετήσια εγγυημένα κέρδη, την οποία διατηρούσε κατά της κυρίως εναγόμενης της Α κύριας αγωγής Κοινοπραξίας δυνάμει της από [...]/2008 σύμβασης ενεχύρασης απαίτησης, η οποία συνήφθη μεταξύ της κυρίως ενάγουσας της Α' κύριας αγωγής ως ενεχυρούχου δανείστριας και της [...] Α.Ε. ως ενεχυράστριας και η οποία επιδόθηκε νόμιμα στην κυρίως εναγόμενη της Α' κύριας αγωγής Κοινοπραξία με την [...]/2008] έκθεση επίδοσης της δικαστικής επιμελήτριας στο Πρωτοδικείο Κορίνθου Κατόπιν αυτών και σε συνδυασμό με τις νομικές σκέψεις που προεκτέθηκαν στη μείζονα πρόταση η ως άνω κυρίως ενάγουσα [...] Τράπεζα [...] είχε, μόνη αυτή, το αποκλειστικό δικαίωμα εισπράξεως (ολόκληρης) της ως άνω ενεχυρασμένης απαιτήσεως, μετά ή και πριν από τη λήξη του ασφαλιζόμενου χρέους, και άρα και την αποκλειστική ενεργητική νομιμοποίηση να ασκήσει την ως άνω ένδικη υπ' αριθ. εκθ. καταθ. [...]/2014] πρώτη (Α) κύρια καταψηφιστική αγωγή, με την οποία ζήτησε την επιδίκαση της ως άνω ενεχυρασμένης απαίτησης. Αντιθέτως, η ενεχυράστρια δεν είχε, μετά την ως άνω ενεχύραση, ούτε την εξουσία είσπραξης της ενεχυρασμένης αυτής

απαίτησης ούτε και την ενεργητική νομιμοποίηση να ασκήσει την ως άνω ένδικη υπό στ. Α' κύρια αγωγή.

Εξάλλου, **κατά την έννοια των άρθρων 35, 36, 39 και 44 ΝΔ/τος 17-7/13-8-1923** "περί ειδικών διατάξεων Ανωνύμων Εταιρειών", που διατηρήθηκαν σε ισχύ με το άρθρο 41 ΕισΝΑΚ, η ενεχύραση απαίτησης του οφειλέτη της πιστώτριας εταιρείας κατά τρίτου προς εξασφάλιση προγενέστερης απαίτησης αυτής λόγω δανείου, απλού ή υπό ανοικτό λογαριασμό, **συνεπάγεται την εκ του νόμου εκχώρηση της απαίτησης από τον οφειλέτη προς την πιστώτρια (άρθρα 455 επ. ΑΚ), η οποία δικαιούται να την εισπράξει ως εκδοχέας, το δε μετά την εξόφληση τυχόν υπόλοιπο οφείλει να το αποδώσει στον ενεχυραστή** (ΑΠ 480/2006, ΑΠ 857/2004, ΑΠ 1048/1998). Με τις διατάξεις αυτές, εισήχθη ως προς την ενεχύραση ονομαστικών απαιτήσεων προς εξασφάλιση απαιτήσεων ανωνύμων εταιριών από δάνειο, απλό ή με ανοικτό λογαριασμό, ή προγενέστερων απαιτήσεών τους, εξαιρετικό δίκαιο και ως εκ τούτου οι γενικές διατάξεις των άρθρων 1247 - 1256 **ΑΚ** εφαρμόζονται μόνο συμπληρωματικά για θέματα μη ρυθμιζόμενα από τις ειδικές διατάξεις του εν λόγω νομοθετικού διατάγματος. Με την πρώτη από αυτές καθιερώνεται **είδος καταπιστευτικής και δη εξασφαλιστικής εκχώρησης με αποτέλεσμα η μεν ενεχυρούχος δανειστριά να γίνεται πραγματικός και μοναδικός δικαιούχος της ενεχυρασμένης απαίτησεως, ο δε ενεχυραστής να έχει δικαίωμα, αν αποσβεσθεί το χρέος, να απαιτήσει την επανεκχώρηση της απαίτησεως σ' αυτόν, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 1232 ΑΚ** (ΑΠ 1883/2014, ΑΠ 108/1997). Επομένως, με τη σύσταση ενός τέτοιου ενεχύρου σε συνδυασμό με την εκ του νόμου εκχώρηση της ενεχυρασμένης απαίτησεως προς τον ενεχυρούχο δανειστή, **ο τελευταίος καθίσταται ειδικός διάδοχος του οφειλέτη**. Ωστόσο, αν οι δηλώσεις των μερών καταλείπουν αμφιβολίες σχετικά με την έκταση και το είδος της προς τον ενεχυρούχο δανειστή διαθέσεως, δηλαδή αν πρόκειται για την κατά κανόνα πλήρη αποξένωση ή για μία περιορισμένη εκχώρηση, εφαρμόζονται οι **ερμηνευτικοί κανόνες των άρθρων 173 και 200 ΑΚ**, κατά τους οποίους ο Δικαστής αναζητεί την αληθινή βούληση των συμβαλλομένων χωρίς προσήλωση στις λέξεις και ερμηνεύει τη σύμβαση όπως απαιτεί η καλή πίστη αφού ληφθούν υπόψη και τα συναλλακτικά ήθη (ΑΠ 1564/2017, ΑΠ 208/2016, ΕφΑΘ 168/2017).

Από την εκτίμηση της κατάθεσης του μάρτυρος της ενάγουσας, που εξετάστηκε ενόρκως ενώπιον του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου και περιέχεται στα ταυτάριθμα με την εκκαλουμένη πρακτικά δημόσιας συνεδρίασης του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου και των εγγράφων που επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι, είτε προς άμεση απόδειξη, είτε για τη συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Η

ενάγουσα ανώνυμη εταιρεία, η οποία εδρεύει στο Αττικής, έχει σκοπό, την κατασκευή και εκμετάλλευση έργων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (φωτοβολταϊκά συστήματα, αιολικά πάρκα και συστήματα), διατηρεί δε και εκμεταλλεύεται έναν φωτοβολταϊκό σταθμό στη θέση «.....» της Δημοτικής κοινότητας του Δήμου της περιφερειακής ενότητας Η εναγομένη ανώνυμη εταιρεία τυγχάνει καθολική διάδοχος της εταιρείας με την επωνυμία «ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΕ» με τον διακριτικό τίτλο «ΔΕΣΜΗ ΑΕ» που συστάθηκε με το ΠΔ 328/2000, η οποία είχε ως σκοπό τη λειτουργία, εκμετάλλευση, διασφάλιση της συντήρησης και τη μέριμνα για την ανάπτυξη του Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν. [2773/1999](#), σε ολόκληρη τη χώρα και στην οποία είχε ανατεθεί, μεταξύ άλλων και η αρμοδιότητα σύναψης συμβάσεων πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ). Ειδικότερα, με την παρ. 1 του άρθρου 99 του Ν. [4001/2011](#) ορίστηκε ότι « 1. Εντός προθεσμίας τριών μηνών από τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου, η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Διαχειριστής του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας ΑΕ», που συστάθηκε με το πδ 328/2000, κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης του άρθρου 14 του Ν. [2773/1999](#), μεταφέρει στην ΑΔΜΗ ΑΕ τις οργανωτικές μονάδες και δραστηριότητες που αφορούν τη διαχείριση, λειτουργία, ανάπτυξη και συντήρηση του συστήματος μεταφοράς...», ενώ με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 117 του ίδιου νόμου ορίστηκε ότι «1. Με την ολοκλήρωση της μεταφοράς των δραστηριοτήτων της ΔΕΣΜΗ ΑΕ στην ΑΔΜΗ ΑΕ, η ΔΕΣΜΗ ΑΕ μετονομάζεται σε «ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ ΑΓΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ και με διακριτικό τίτλο «ΛΑΓΗ ΑΕ», η οποία θα λειτουργεί σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας και θα διέπεται από τις διατάξεις του κν 2190/1920 και τις διατάξεις του παρόντος νόμου, προσαρμόζοντας αντίστοιχα το καταστατικό της». Σύμφωνα δε με όσα ορίζονται στα άρθρα 118 και 119, η ΛΑΓΗ ΑΕ ασκεί τις δραστηριότητες που ασκούσαν από τη ΔΕΣΜΗ ΑΕ, πλην εκείνων που κατά το άρθρο 99 μεταφέρονται στην ΑΔΜΗ ΑΕ (.....)», ενώ σύμφωνα με το άρθρο 118 του ίδιου ως άνω νόμου «1. Ο Λειτουργός της Αγοράς εφαρμόζει τους κανόνες για τη λειτουργία της Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδιδόμενων πράξεων και ιδίως τον Ημερήσιο Ενεργειακό Προγραμματισμό όπως αυτός καθορίζεται στην παράγραφο 2. Στο πλαίσιο του παραπάνω σκοπού του, ο Λειτουργός της Αγοράς ασκεί ιδίως τις ακόλουθες αρμοδιότητες: (...) (θ) Συνάπτει συμβάσεις πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 12 του ν. [3468/2006](#) που παράγονται από εγκαταστάσεις ΑΠΕ ή ΣΗΘΥΑ. Περαιτέρω, η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «.....», συνήψε με τον Διαχειριστή Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς

Ηλεκτρικής Ενέργειας ΑΕ» με τον διακριτικό τίτλο «ΔΕΣΜΗΕ ΑΕ» την υπ' αριθ./14.1.2011 σύμβαση με την οποία η άνω ετερόρρυθμη εταιρεία ανέλαβε να πωλεί στη ΔΕΣΜΗΕ ΑΕ της οποίας καθολική διάδοχος είναι η εναγόμενη ΛΑΓΗΕ ΑΕ, η οποία μετονομάστηκε σε «Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε.» κατ' άρθρο 98 παρ.5 του Ν. 4512/2018, ηλεκτρική ενέργεια, η οποία θα παράγεται από τον ως άνω Φωτοβολταϊκό Σταθμό, σύμφωνα με τις διατάξεις των Νόμων [2773/1999](#), [3426/2005](#), [3468/2006](#), [3734/2009](#), [3851/2010](#) και τον Κώδικα Διαχείρισης του Συστήματος Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας. Ο υπολογισμός του τιμήματος ορίστηκε να γίνεται από τη ΔΕΣΜΗΕ, με την αποστολή σχετικού σημειώματος στον ανεξάρτητο παραγωγό (ενάγουσα). Βάσει του σημειώματος αυτού ο παραγωγός θα εκδίδει τιμολόγιο, θα το αποστέλλει στη ΔΕΣΜΗΕ για εξόφληση, και θα είναι πληρωτέο μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την κατάθεσή του στην τελευταία. Σε περίπτωση δε, καθυστέρησης της εξόφλησης του τιμολογίου, πέραν της ως άνω εικοσαήμερης προθεσμίας, ο ΔΕΣΜΗΕ οφείλει να πληρώσει στον παραγωγό και τόκο υπερημερίας επί του οφειλόμενου ποσού, από την επομένη της λήξης της προθεσμίας εξόφλησης, και χωρίς άλλη ειδοποίηση (όρος 12 παρ.1 και 3). Περαιτέρω, με την υπ' αριθ./23.9.2011 συμβολαιογραφική πράξη του συμβολαιογράφου Αθηνών σε συνδυασμό με την υπ' αριθ./11.10.2011 διορθωτική πράξη του ίδιου συμβολαιογράφου, και δυνάμει της υπ' αριθ./18.10.2011 απόφασης του Αντιπεριφερειάρχη Αττικής συστάθηκε η ενάγουσα εταιρεία με μετατροπή της ανωτέρω ετερόρρυθμης εταιρείας «.....» σε ανώνυμη, περίληψη του καταστατικού της οποίας δημοσιεύθηκε στο υπ' αριθ./25.10.2011 ΦΕΚ. Δυνάμει του από 1.11.2012 συμπληρώματος ... της ανωτέρω σύμβασης πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας, η ενάγουσα εταιρεία υπεισήλθε από τον χρόνο συστάσεώς της στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της μετατραπείσης ανωτέρω ετερόρρυθμης εταιρείας.

Αποδεικνύεται περαιτέρω ότι στα πλαίσια λειτουργίας της ένδικης σύμβασης για την παραγωγή και πώληση ηλεκτρικής ενέργειας κατά το χρονικό διάστημα από Ιούλιο 2013 μέχρι Ιανουάριο 2014 η ενάγουσα εξέδωσε και κατέθεσε στην εναγομένη, κατόπιν έκδοσης των αντίστοιχων ενημερωτικών σημειωμάτων από την τελευταία, τα ακόλουθα τιμολόγια πώλησης ηλεκτρικής:...

Η εναγομένη αρνείται την υποχρέωσή της να καταβάλει τα ποσά των άνω τιμολογίων για το λόγο ότι η ενάγουσα έχει εκχωρήσει όλες τις απαιτήσεις της από την ένδικη σύμβαση πώλησης στην τράπεζα ΑΕ. Όσον αφορά τον ισχυρισμό αυτό, λεκτέα τα εξής: Με το άρθρο 18 της επίδικης σύμβασης προβλέφθηκαν τα ακόλουθα: «1. Με την επιφύλαξη της παρ. 2 δεν επιτρέπεται η από τον παραγωγό οποιαδήποτε εκχώρηση και μεταβίβαση δικαιωμάτων εν όλω ή εν μέρει, χωρίς την προηγούμενη έγγραφη συναίνεση του ΔΕΣΜΗΕ και τη σχετική

ενημέρωση του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και της ΡΑΕ. Η παράβαση του παρόντος άρθρου θεμελιώνει δικαίωμα καταγγελίας της παρούσας σύμβασης και διακοπή της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας από το ΔΕΣΜΗΕ. 2. Επιτρέπεται η εκχώρηση και μεταβίβαση χρηματικών απαιτήσεων του παραγωγού που απορρέουν από την παρούσα σύμβαση: α) προς μία ή περισσότερες τράπεζες πρώτης τάξεως ελληνικές ή της αλλοδαπής νομίμως εγκατεστημένες και λειτουργούσες σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και προς μία ή περισσότερες εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης που θα χρηματοδοτήσουν την κατασκευή και λειτουργία του σταθμού. Στην περίπτωση αυτή η πράξη εκχώρησης και μεταβίβασης κοινοποιείται στο ΔΕΣΜΗΕ, την Αρχή έκδοσης της άδειας εγκατάστασης (ή επέκτασης) και την ΡΑΕ, β).....πράξη εκχώρησης και μεταβίβασης που διενεργείται κατά τρόπο διάφορο που προβλέπεται ανωτέρω, είναι απολύτως άκυρη και δεν παράγει έννομα αποτελέσματα έναντι του ΔΕΣΜΗΕ, του υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, της Αρχής έκδοσης της άδειας εγκατάστασης (ή επέκτασης) και της ΡΑΕ». Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η μη κοινοποίηση της εκχώρησης στο ΔΕΣΜΗΕ, την Αρχή έκδοσης της άδειας εγκατάστασης (ή επέκτασης) και την ΡΑΕ, δημιουργεί κατ' άρθρο 180 [ΑΚ](#) σχετική υπέρ αυτών ακυρότητα. Περαιτέρω αποδείχθηκε ότι η ενάγουσα είχε καταρτίσει με την τράπεζα ΑΕ την υπ' αριθ. /16.5.2012 σύμβαση δανείου τακτής λήξης, με την οποία έλαβε έντοκο δάνειο ύψους 1.300.000 ευρώ προκειμένου να το χρησιμοποιήσει για την κατασκευή του ανωτέρω φωτοβολταϊκού σταθμού. Δυνάμει δε της υπό ίδια ημερομηνία σύμβασης εκχώρησης - ενεχύρασης απαιτήσεων που κατήρτισε η ενάγουσα με την άνω τράπεζα, η πρώτη εκχώρησε στη δεύτερη τις απορρέουσες από την υπ' αριθ. /14.1.2011 σύμβαση πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας έναντι της εναγομένης απαιτήσεις της προκειμένου να εξασφαλιστούν οι απαιτήσεις της τράπεζας από το ανωτέρω δάνειο. Ειδικότερα στη σύμβαση εκχώρησης προβλέφθηκαν μεταξύ άλλων τα εξής: «2. Για την εξασφάλιση κάθε απαιτήσης της τράπεζας από την πιο πάνω αιτία σε στενή και ευρεία έννοια, αφού περιλαμβάνονται και όλες οι παρεπόμενες, συναφείς και σχετικές με αυτή απαιτήσεις, και από τυχόν μελλοντική αύξηση του ποσού αυτής για κεφάλαιο, τόκους πάσης φύσης, τέλη, φόρους, εισφορές, έξοδα, πάσης φύσης, ο Εκχωρητής ενεχυράζει και εκχωρεί τις απαιτήσεις του κατά της εταιρείας με την επωνυμία «ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ ΑΓΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΕ» και με διακριτικό τίτλο «ΛΑΓΗΕ ΑΕ», (πρώην ΔΕΣΜΗΕ ΑΕ) που απορρέουν από τη μεταξύ τους υπ' αριθ. /14.1.2011 Σύμβαση Πώλησης Ηλεκτρικής Ενέργειας, η οποία θα παράγεται από Φωτοβολταϊκό Σταθμό του Παραγωγού/Εκχωρητή που είναι εγκατεστημένος στη θέση «....» Δ.Δ του Δήμου..... του Νομού 3. Ο Εκχωρητής στερείται του δικαιώματος να διεκδικεί ή /και να διαθέτει καθ' οιονδήποτε τρόπο τις ως άνω αναφερόμενες απαιτήσεις.

Η Τράπεζα μόνη έχει το δικαίωμα να διεκδικεί, εισπράττει και διαθέτει τις απαιτήσεις αυτές και να συμψηφίζει με το προϊόν τους οφειλές του Εκχωρητή σ' αυτήν κατά την απόλυτη κρίση της, και ο Εκχωρητής εξουσιοδοτεί, με ανέκκλητη εντολή, η οποία ισχύει και στις περιπτώσεις των άρθρων 223 και 726 του Αστικού Κώδικα, την Τράπεζα να εισπράττει την ανωτέρω απαίτησή του. Κάθε δεσμός μεταξύ Εκχωρητή και των οφειλετών του που αφορά τις πιο πάνω αναφερόμενες απαιτήσεις αποκόπτεται. Εν προκειμένω οι πληρωμές που θα αφορούν στην εκτέλεση της ανωτέρω αναφερόμενης σύμβασης, θα γίνονται πλέον είτε με επιταγή σε διαταγή της ΤράπεζαςΑΕ Κατάστημα (.....) είτε με απευθείας κατάθεση χρημάτων στον λογαριασμό που τηρείται γι' αυτό τον λόγο στο εν λόγω κατάστημα της τράπεζας.....4. Η εκχώρηση/ενεχύραση των στη συνημμένη κατάσταση αναφερομένων απαιτήσεων του Εκχωρητού, περιλαμβάνει και όλους τους τόκους, καρπούς, ωφελήματα και όλα τα πάσης φύσεως δικαιώματα που απορρέουν από τις απαιτήσεις αυτές. Επίσης θεωρούνται από σήμερα και μέχρι την ολοσχερή εξόφληση κάθε οφειλής του Πιστούχου προς την Τράπεζα, ότι ανήκουν σ' αυτήν, η οποία και μόνη έχει δικαίωμα σ' αυτές και από αυτές. 9. Η Τράπεζα μπορεί να ασκήσει τα δικαιώματά της όποτε και όταν αυτή το κρίνει σκόπιμο. Συνεπώς σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να αποδοθεί στην Τράπεζα αμέλεια για την τυχόν μη είσπραξη των εκχωρούμενων απαιτήσεων. Η δε τυχόν μη άσκηση των εκ των εκχωρούμενων απαιτήσεων δικαιωμάτων της, δεν θεωρείται παραίτηση ή μεταβολή αυτών». Η σύμβαση εκχώρησης κοινοποιήθηκε νόμιμα στην εναγομένη. **Εν προκειμένω δεν καταλείπονται αμφιβολίες σχετικά με την έκταση και το είδος της προς την ενεχυρούχο δανείστρια διάθεσης και δη καταρτίστηκε καταπιστευτική και δη εξασφαλιστική εκχώρηση της απαίτησης της ενάγουσας συνεπεία του ενεχύρου με βάση τις διατάξεις των άρθρων 35, 36, 39, 44 και 47 του ν.δ. 17-7/13-8-1923, με αποτέλεσμα η μεν ενεχυρούχος δανείστρια - τράπεζα να έχει γίνει πραγματικός και μοναδικός δικαιούχος της ενεχυρασμένης απαίτησεως, η δε ενεχυράστρια - ενάγουσα να έχει δικαίωμα, αν αποσβεσθεί το χρέος, να απαιτήσει την επανεκχώρηση της απαίτησεως σ' αυτήν, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 1232 ΑΚ. Πρέπει δε να σημειωθεί ότι η ενάγουσα δεν επικαλείται ότι της έχει επανεκχωρηθεί η απαίτηση. Κατόπιν λοιπόν, της ανωτέρω εκχώρησης της συνολικής απαίτησης από την ένδικη σύμβαση πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας από την ενάγουσα στην τράπεζα και ήδη Τράπεζα της Ελλάδος, η ενάγουσα δεν έχει δικαίωμα να αιτείται με την αγωγή την αξία των εκτιθέμενων τιμολογίων και τόκους υπερημερίας επ' αυτών.**

Κατ' ακολουθία πρέπει η αγωγή ν' απορριφθεί ως ουσία αβάσιμη.

Τραπεζική ενέγγυα πίστωση

ΑΠ Αριθμός 394/2006

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Α' Πολιτικό Τμήμα

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από τους Δικαστές : Δημήτριο Σουλτανιά, Αντιπρόεδρο Αρείου Πάγου, Ιωάννη Βερέτσο, Χρήστο Γεωργαντόπουλο, Βασίλειο Ρήγα και Δημήτριο Κανελλόπουλο, Α-ρεοπαγίτες.

ΣΥΝΗΛΘΕ σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του στις 23 Ιανουαρίου 2006, με την παρουσία και της Γραμματέως Ελένης Γιαννέλη, για να δικάσει μεταξύ :

Ι.- Ως **τραπεζική ενέγγυα πίστωση, νοείται** η συμφωνία με βάση την οποία ορισμένη τράπεζα, συνήθως του τόπου προορισμού των εμπορευμάτων, (εκδότρια τράπεζα), ύστερα από εντολή του πελάτη της αγοραστή των εμπορευμάτων (εντολέα), αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλει ορισμένο χρηματικό ποσό σε τρίτο πρόσωπο, τον πωλητή των εμπορευμάτων, (δικαιούχο), ανοίγοντας πίστωση υπέρ αυτού, έναντι της εμφάνισης εκ μέρους του τελευταίου ορισμένων εκ των προτέρων καθορισμένων εγγράφων, όπως έγκυρης φορτωτικής, τιμολογίων κλπ, ή να εξουσιοδοτήσει άλλη τράπεζα, συνήθως του τόπου κατοικίας του δικαιούχου, να προβεί στην εν λόγω πληρωμή. Η σύμβαση αυτή, ρυθμίζεται, στην Ελλάδα από τις διατάξεις των άρθρων **25 επ. του ν.δ. της 17ης Ιουλίου – 13ης Αυγούστου 1923** «περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιριών». Τα, από την ανοίγείσα τραπεζική πίστωση, δικαιώματα του τρίτου εξαρτώνται από τη μορφή αυτής, δηλαδή αν είναι **ανακλητή ή αμετάκλητη πίστωση**. Στην **πρώτη περίπτωση** η προς τον τρίτο ειδοποίηση της τράπεζας περιέχει απλώς τη δήλωση, ότι ο τρίτος μπορεί να προσκομίσει τα φορτωτικά έγγραφα και να εισπράξει το ποσό της πιστώσεως, εφόσον μέχρι τότε η πίστωση δεν έχει ανακληθεί. Στην **αμετάκλητη πίστωση**, αντίθετα, στην οποία δημιουργείται ευθεία και αμετάκλητη υποχρέωση της τράπεζας, έναντι του δικαιούχου τρίτου, για την πληρωμή, βάσει **αφηρημένης υποσχέσεως χρέους κατά το άρθρο 873 ΑΚ**, η προς τον τρίτο ειδοποίηση για το άνοιγμα της πιστώσεως περιέχει την έννοια της ανέκκλητης προτάσεως της τράπεζας, η οποία, γινόμενη δεκτή από τον τρίτο, ρητώς ή σιωπηρώς, επιφέρει το αμετάκλητο της τραπεζικής ενέγγυας πίστωσης (ΑΠ 1150/98).

Περαιτέρω, η αμετάκλητη τραπεζική ενέγγυα πίστωση μπορεί να είναι «βεβαιωμένη» ή «μη βεβαιωμένη». Η διάκριση αυτή προϋποθέτει **μεσολάβηση μιας δεύτερης τράπεζας**, που συνήθως βρίσκεται στον τόπο της κατοικίας του δικαιούχου της πίστωσης. Αν η δεύτερη τράπεζα **αναλαμβάνει απλώς την υποχρέωση, απέναντι στην πρώτη, να ειδοποιήσει το δικαιούχο για το ότι ανοίχτηκε η πίστωση ή και να πραγματοποιήσει την πληρωμή, χωρίς ανάληψη παράλληλης προσωπικής ευθύνης** έναντι του δικαιούχου, τότε πρόκειται για αβεβαίωτη τραπεζική ενέγγυα πίστωση. Αν όμως η δεύτερη τράπεζα **αναλαμβάνει προσωπικώς απέναντι στο δικαιούχο της πίστωσης αυτοτελή υποχρέωση και ευθύνη για την εκτέλεση της πληρωμής**, με τους ίδιους όρους όπως η πρώτη τράπεζα, τότε πρόκειται για βεβαιωμένη τραπεζική ενέγγυα πίστωση. Στην περίπτωση αυτήν, ο δικαιούχος της πιστώσεως, εκτός από την αξίωση κατά της εκδότριας πρώτης τράπεζας έχει και **δεύτερη αξίωση κατά της «βεβαιούσας τράπεζας»**, νομιμοποιείται δε παθητικά ως εναγομένη, για την εκτέλεση της πληρωμής, τόσο η εκδότρια όσο και η «βεβαιούσα» τράπεζα οι οποίες **ευθύνονται εις ολόκληρον**. Η τραπεζική ενέγγυα πίστωση, **αποτελεί έκταξη υπό ευρεία έννοια (AK 876)**, δεδομένου ότι στην προκείμενη περίπτωση δεν συντρέχει ο για την ύπαρξη της εκτάξεως όρος της εγχειρήσεως εγγράφου από τον εκτάσσοντα στον υπερού η έκταξη (λήπτη). Επί της μορφής αυτής της εκτάξεως εφαρμόζονται αναλόγως οι περί εκτάξεως διατάξεις του **AK**, όταν εμφανίζεται κενό στην υπάρχουσα ειδική νομοθετική ρύθμιση (ΑΠ 1150/98, ΑΠ 81/57). Όμως, ενόψει του ότι η τραπεζική ενέγγυα πίστωση προϋποθέτει λειτουργικά τη **σύμπραξη τριών τουλάχιστον, προσώπων, δηλαδή του οφειλέτη, της πιστώτριας τράπεζας και του δικαιούχου, αλλά κατά κανόνα και τέταρτου προσώπου**, δηλαδή της δεύτερης τράπεζας που μεσολαβεί, δημιουργούνται εκτός άλλων, και τα εξής **αυτόνομα μεταξύ τους, ζεύγη έννομων σχέσεων**: 1) Η έννομη σχέση καλύψεως, δηλαδή η σχέση μεταξύ της εκδότριας τράπεζας και του αγοραστή, η οποία είναι σχέση εντολής, βάσει της οποίας η πρώτη υποχρεούται να κοινοποιήσει στον τρίτο το άνοιγμα υπέρ αυτού της πιστώσεως, να παραλάβει τα αποδεικτικά έγγραφα του τρίτου δικαιούχου και να προκαταβάλει το ποσό της πιστώσεως. 2) Η έννομη σχέση μεταξύ της εκδότριας τράπεζας και του δικαιούχου της πίστωσης, αξίας ονομαζόμενη, η οποία χαρακτηρίζεται ως ανάληψη αφηρημένης υποχρέωσης εκ μέρους της εκδότριας τράπεζας, κατά την έννοια του άρθρου 873 **AK** (ΑΠ 1121/2005) και καταρτίζεται με σχετική πρόταση που απευθύνει η εκδότρια τράπεζα στον τρίτο, για τη σύναψη της σύμβασης, 3) η έννομη σχέση της δεύτερης τράπεζας (βεβαιούσας) και του δικαιούχου της πίστωσης, η οποία είναι όμοια προς τη σχέση που δημιουργείται ανάμεσα στην εκδότρια και το δικαιούχο και συνεπώς χαρακτηρίζεται και αυτή ως αφηρημένη υπόσχεση χρέους (**AK 873**), 4) Η βασική εμπορική σχέση, δηλαδή η σχέση μεταξύ του εντολέα και του δικαιούχου της πιστώσεως, η οποία όμως δεν πηγάζει από την τραπεζική

ενέγγυα πίστωση, αλλά από άλλη ανεξάρτητη σύμβαση, την οποία εξυπηρετεί η εν λόγω τραπεζική σύμβαση και η οποία συνήθως είναι σύμβαση αγοραπωλησίας.

Ενόψει όλων των πιο πάνω, η αγωγή του δικαιούχου κατά της βεβαιούσας (μεσολαβούσας) Τράπεζας, με την οποία ζητείται να υποχρεωθεί η τελευταία να καταβάλει στο δικαιούχο το ποσό της πίστωσης, για να είναι ορισμένη, πρέπει να διαλαμβάνει, μεταξύ άλλων και τα εξής: α)ότι η εναγόμενη-βεβαιούσα τράπεζα παρέσχε τη βεβαίωσή της στην ανοιγείσα πίστωση, με σκοπό την ανάληψη αυτόνομης, έναντι του δικαιούχου, υποχρέωσης που έγινε δεκτή από το δικαιούχο, β)ότι ο δικαιούχος μέσα στην οριζόμενη στη σύμβαση προθεσμία υπέβαλε στην τράπεζα τα προβλεπόμενα στη σύμβαση έγγραφα και γ)τα έγγραφα αυτά, από άποψη αριθμού και περιεχομένου, ανταποκρίνονται πλήρως και ευχερώς στα έγγραφα που ορίζονται στην ενέγγυα τραπεζική πίστωση. Επομένως, οι ισχυρισμοί της εναγόμενης τράπεζας ότι ο ενάγων δικαιούχος παρέλειψε να προσκομίσει πλήρη και κανονικά όλα τα κατά τους όρους της πίστωσης απαιτούμενα έγγραφα, αποτελούν άρνηση της ιστορικής βάσης της αγωγής.

Β) Επί της από 14-3-2004 αιτήσεως της εταιρίας «.....».

1.- Η τραπεζική ενέγγυα πίστωση, για την οποία έγινε λόγος σε προηγούμενη σκέψη, εκτός από τα εθνικά δίκαια των διάφορων χωρών, **διέπεται και από τους θεσπισθέντες κατά το έτος 1933 Ομοιόμορφους Κανόνες και Συνθήκες του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου**, όπως έχουν αναθεωρηθεί και ισχύουν σύμφωνα με την έκδοση 500/1993 από 1-1-1994, οι οποίοι έχουν γίνει δεκτοί από το έτος 1951 και από την Ένωση Ελληνικών Τραπεζών. Όμως, οι ομοιόμορφοι αυτοί Κανόνες και Συνθήκες δεν **έχουν ισχύ εξ αντικειμένου κανόνων δικαίου**, αφού προέρχονται από όργανο που δεν έχει νομοθετική εξουσία, **αλλ' ούτε και εθίμου**, **αλλ' απλώς αποτελούν γενικώς επαγγελματικούς όρους ή όρους συναλλαγών**. Η συμβατική δε ρήτρα, ότι η συγκεκριμένη σύμβαση ενέγγυας πίστωσης διέπεται από τους Κανόνες αυτούς, τους καθιστά συμβατικούς όρους της σύμβασης αυτής, οι οποίοι, συνακόλουθα, ερμηνεύονται και εκτελούνται, σύμφωνα με τα άρθρα 200 και 288 [ΑΚ](#), όπως απαιτεί η καλή πίστη, αφού ληφθούν υπόψη και τα συναλλακτικά ήθη.

Επομένως, η παραβίασή τους δεν ιδρύει τον από το άρθρο 559 αριθ. 1 Κ.Πολ.Δ λόγο αναίρεσης. Συνεπώς, ο από τον αριθμό 1 του άρθρου αυτού, πρώτος λόγος αναίρεσης, με τον οποίο η αναιρεσείουσα εταιρία προβάλλει παραβίαση των προαναφερόμενων Κανόνων και Συνθηκών, είναι προεχόντως απαράδεκτος.

Εφετείο Αθηνών 6217/2005

[...Οι διατάξεις των άρθρων 25-34 του ν.δ. της 17-7/13-8- 1923 "περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιρειών", οι οποίες εξυπηρετούν τις ανάγκες κυρίως του διεθνούς εμπορίου, ρυθμίζουν τη σύμβαση της τραπεζικής ενέγγυας πίστωσης. Η εν λόγω σύμβαση συνίσταται στο ότι η Τράπεζα συνομολογεί με άλλον (οφειλέτη) να ανοίξει πίστωση υπέρ τρίτου (δικαιούχου), αναλαμβάνοντας την υποχρέωση να καταβάλει το ποσό της πιστώσεως στον τρίτο, αφού αυτός της παραδώσει έγκυρη φορτωτική. Με βάση τις ως άνω διατάξεις, αλλά και όσες αφορούν την έκταξη (άρθρα 876 επ. [ΑΚ](#)), αναλόγως εφαρμοζόμενες, ενόψει της ομοιότητας που οι δυο αυτές έννομες σχέσεις εμφανίζουν σε πλείστα όσα σημεία, η σύμβαση της τραπεζικής ενέγγυας πίστωσης έχει αυτόνομο χαρακτήρα, ήτοι είναι ανεξάρτητη από τις βασικές σχέσεις, που προορίζεται να εξυπηρετήσει, όπως είναι και η πώληση (ΑΠ 402/95 ΕΕΝ 1996, 334). Περαιτέρω, με την ειδοποίηση, από μέρους της τράπεζας, του δικαιούχου της πίστωσης για το άνοιγμα αυτής και τους όρους της, ενεργοποιείται η έναντι τούτου υποχρέωσή της. Η έκταση δε των δικαιωμάτων του δικαιούχου εξαρτάται από τον χαρακτήρα που φέρει η πίστωση, αν δηλαδή είναι ανακλητή ή ανέκκλητη. Όταν η ενέγγυα πίστωση είναι ανακλητή, η προς τρίτο ειδοποίηση της τράπεζας περιέχει απλά την δήλωση, ότι ο τρίτος δικαιούται να προσκομίσει τα φορτωτικά έγγραφα και να εισπράξει το ποσό της πίστωσης, εφόσον μέχρι το συγκεκριμένο σημείο η πίστωση δεν έχει ανακληθεί. Αντίθετα, στην περίπτωση που συντρέχει αμετάκλητη πίστωση, με την έννοια ότι δημιουργείται ευθεία και αμετάκλητη υποχρέωση της τράπεζας έναντι του δικαιούχου τρίτου για την πληρωμή, με βάση αφηρημένη υπόσχεση χρέους, η προς τον τρίτο ειδοποίηση για το άνοιγμα της πίστωσης περιέχει την έννοια της ανέκκλητης πρότασης της τράπεζας, η οποία στην περίπτωση που γίνει δεκτή από τον τρίτο επιφέρει το αμετάκλητο της τραπεζικής ενέγγυας πίστωσης. Η εκτασσομένη πιστώτρια τράπεζα, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 877 [ΑΚ](#), δεν δικαιούται να αντιτάξει κατά του υπερού η έκταξη δικαιούχου τυχόν ενστάσεις, οι οποίες αναφέρονται στην υποκειμενική σχέση μεταξύ αυτού και του εκτάσσοντος οφειλέτη. Επίσης, οποιαδήποτε συμφωνία μεταξύ δικαιούχου και οφειλέτη δεν δεσμεύει την τράπεζα, η οποία είναι εντελώς ξένη προς την έννομη σχέση, που τους συνδέει. Η τράπεζα οφείλει, να ελέγξει, αν τα φορτωτικά έγγραφα εκδόθηκαν νόμιμα, ευθυνόμενη για δόλο και αμέλεια, σε αποκατάσταση τυχόν ζημίας του οφειλέτη. Ομως, ως συνέπεια της αρχής της αυτονομίας, **ο έλεγχος των εγγράφων, προς πληρωμή της πίστωσης γίνεται όχι με βάση τους όρους της σύμβασης πώλησης, αλλά με βάση τους όρους της πίστωσης, στην όψη τους, δηλαδή ελέγχεται η εξωτερική κανονικότητα των εγγράφων και η τυχόν αντιφατικότητά τους με τους όρους της πίστωσης ή μεταξύ τους, ώστε τυχόν**

αταξίες των εγγράφων παρέχουν το δικαίωμα στην Τράπεζα να αρνηθεί την εκτέλεση (ΑΠ 1150/98 αδημ., ΕφΑθ 2134/01 ΕλλΔ 43,510, ΕφΘεσ 2453/97 ΔΕΕ 1997,995). Τέλος, η ενέγγυα πίστωση διακρίνεται σε βεβαιωμένη και αβεβαίωτη, η οποία προϋποθέτει αμετάκλητη πίστωση και τη μεσολάβηση και άλλης, δεύτερης Τράπεζας. Αν η δεύτερη τράπεζα αναλαμβάνει μόνο να κοινοποιήσει το άνοιγμα της πιστώσεως προς το δικαιούχο ή και να πραγματοποιήσει την πληρωμή, χωρίς όμως να αναλαμβάνει προσωπικά την ευθύνη απέναντι στο δικαιούχο, τότε έχουμε αβεβαίωτη πίστωση και η δεύτερη τράπεζα είναι απλώς βοηθός εκπληρώσεως της πρώτης τράπεζας. Η εκδότρια Τράπεζα έχει στη διάθεσή της ένα λογικό χρόνο για να εξετάσει τα έγγραφα, να κρίνει, αν ανταποκρίνονται, ως προς την εξωτερική τους εμφάνιση, στο περιεχόμενο της σύμβασης (ΕφΘεσ 2396/89 ΕλλΔ31, 874).

Στην ένδικη περίπτωση οι εκκαλούντες, με την παραπάνω αγωγή τους, κατά το ουσιώδες περιεχόμενό της, ισχυρίστηκαν, ότι με την 1329/5.10.92 σύμβαση πιστώσεως, με ανοιχτό αλληλόχρεο λογαριασμό, που καταρτίστηκε μεταξύ της πρώτης εκκαλούσας και της πρώτης εφεσίβλητης, η τελευταία χορήγησε στην πρώτη πίστωση μέχρι το ποσό των 60.000.000 δραχμών, προς εξυπηρέτηση της οποίας τηρήθηκε από εκείνη ο 1428 αλληλόχρεος λογαριασμός, ενώ ο δεύτερος εκκαλών, νόμιμος εκπρόσωπος και διαχειριστής της πρώτης εγγυήθηκε την τήρηση όλων των όρων της εν λόγω σύμβασης και την ολοσχερή εξόφληση του υπολοίπου κατά το κλείσιμο του λογαριασμού. Οτι κατά την ίδια χρονική περίοδο η πρώτη εκκαλούσα αγόρασε από την αλλοδαπή εταιρεία "Α.Ρ. LTO", που εδρεύει στο Χονγκ-Κονγκ, 3.435 ανδρικά κουστούμια, έναντι συνολικού τιμήματος 230.145 δολαρίων ΗΠΑ, το οποίο συμφωνήθηκε να καταβληθεί στην πωλήτρια με σύμβαση ανεπιβεβαίωτης και ανέκκλητης ενέγγυας πίστωσης, που με εντολή της πρώτης εκκαλούσας άνοιξε η πρώτη εφεσίβλητη υπέρ της πωλήτριας, για το παραπάνω ποσό του τιμήματος, εξυπηρετούμενης από τον πιο πάνω αλληλόχρεο λογαριασμό και το οποίο, σύμφωνα με τους όρους της εν λόγω σύμβασης, ήταν πληρωτέο στην πωλήτρια μέσω της δεύτερης εφεσίβλητης, που ενεργούσε κατ' εντολή και ως ανταποκρίτρια της πρώτης, με την προσκόμιση από την πωλήτρια ορισμένων εγγράφων (πλήρους σειράς φορτωτικών, αποδείξεων αναγνωρισμένου οίκου μεταφορών, πιστοποιητικού προελεύσεως κλπ). Οτι τα εμπορεύματα, τα οποία απέστειλε η πωλήτρια και παρέλαβε η πρώτη εκκαλούσα, στις 3/2/93, σε εκτέλεση της επίμαχης σύμβασης πωλήσεως, είχαν πραγματικά ελαττώματα, που αναιρούσαν ουσιωδώς την αξία και χρησιμότητά τους για μεταπώληση και δεν έφεραν τις συμφωνημένες ιδιότητες, με αποτέλεσμα εκείνη, με την από 20/7/93 αγωγή της, να ζητήσει την αναστροφή της πωλήσεως, ενώ η πωλήτρια, αναγνωρίζοντας την ύπαρξη τέτοιων ελαττωμάτων, προσφέρθηκε αυτοβούλως στη μείωση του τιμήματος κατά 90.000 δολάρια ΗΠΑ, κάτι που δεν έγινε δεκτό από την αγοράστρια, πρώτη εκκαλούσα και ζήτησε να

παραταθεί ο χρόνος πληρωμής της πίστωσης από τις 2/7/93 για τις 22/10/93, παράταση στην οποία συμφώνησε η δεύτερη εφεσίβλητη, ενεργώντας κατ' εντολή, για λογαριασμό και ως ανταποκρίτρια της πρώτης. Οτι οι εφεσίβλητες, ενώ γνώριζαν όλα τα παραπάνω πραγματικά περιστατικά και ενώ με την 21.158/2.11.93 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, που εκδόθηκε κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, κατόπιν αιτήσεως της πρώτης εκκαλούσας, διατάχτηκε η παράταση της προθεσμίας πληρωμής της επίμαχης τραπεζικής ενέγγυας πίστωσης μέχρι να εκδοθεί απόφαση επί της πιο πάνω από 20/7/93 αγωγής της πρώτης εκκαλούσας, προχώρησαν δολίως, άλλως από βαρύτατη αμέλεια των εντεταλμένων οργάνων τους, στις 22/10/93, κατά δήλωση τους, μέσω της δεύτερης εφεσίβλητης, ανταποκρίτριας, στην πληρωμή της ενέγγυας πίστωσης, ενώ η έκδοση του σχετικού εντάλματος πληρωμής από την πρώτη εφεσίβλητη και η χρέωση του πιο πάνω αλληλόχρεου λογαριασμού με το καταβληθέν ποσό της ενέγγυας πίστωσης έλαβαν χώρα, στις 9/11/93, δηλαδή μετά την έκδοση της απόφασης των ασφαλιστικών μέτρων. Οτι οι εφεσίβλητες, επιδεικνύοντας αντισυμβατική συμπεριφορά, παράνομα και υπαίτια, με σκοπό να τους προξενήσουν ζημία, άλλως από βαρύτατη αμέλεια των εντεταλμένων οργάνων τους, προέβησαν στην κατά τα παραπάνω πληρωμή του ποσού της ενέγγυας πίστωσης, με αποτέλεσμα να τους προκαλέσουν, κατ' αιτιώδη συνάφεια, ζημία, στο δε δεύτερο τούτων και ηθική βλάβη. Οτι ειδικότερα η ζημία της πρώτης εκκαλούσας ανήλθε στο ποσό των 55.699.621 δραχμών, που αντιστοιχεί στα διαφυγόντα κέρδη της, καθόσον εάν η ανοιγείσα πίστωση των 55.699.621 δραχμών είχε πληρωθεί για την αγορά εμπορευμάτων, που θα έφεραν τις συνομολογημένες ιδιότητες, τότε το κέρδος της, από τη μεταπώλησή τους, κατά τη συνηθισμένη πορεία των πραγμάτων, θα ανερχόταν σε ποσοστό 100% επί της ανοιγείσας πίστωσης και το οποίο εκείνη, για την παραπάνω αιτία, στερήθηκε. Οτι η από την ίδια αιτία δικαιούμενη χρηματική ικανοποίηση του δεύτερου εκκαλούντος για την αποκατάσταση της ηθικής του βλάβης, που υπέστη από την παραπάνω παράνομη, αντισυμβατική και υπαίτια συμπεριφορά των εφεσίβλητων, εξαιτίας της οποίας επλήγη σοβαρά και η φήμη του ως φερέγγυου εμπόρου, ανέρχεται σε 50.000.000 δραχμές, ενώ η θετική ζημία του ανήλθε στο συνολικό ποσό των 411.147.061 δραχμών και αντιστοιχεί στα ποσά των: 1) 5.627.165 δραχμών, που εκείνος κατέβαλε, ως εγγυητής, στην πρώτη εφεσίβλητη, έναντι του ποσού της ενέγγυας πίστωσης, με το οποίο χρεώθηκε ο πιο πάνω αλληλόχρεος λογαριασμός, 2) 176.092.095 δραχμών, που εκείνος κατέβαλε σε εξόφληση της οφειλής από τον αλληλόχρεο λογαριασμό, τον οποίο η πρώτη εφεσίβλητη έκλεισε, στις 13/1/94 και ακολούθως προέβη σε έκδοση διαταγής πληρωμής και σε μέτρα αναγκαστικής εκτελέσεως, τόσον εναντίον του, ως εγγυητή, όσο και εναντίον της οφειλέτιδας πρώτης εκκαλούσας, 3) 14.427.801 δραχμών, που εκείνος αναγκάστηκε να καταβάλει, ως δικαστικές δαπάνες, για

δίκες στα πλαίσια της όλης διαφοράς που ανέκυψε και 4) 215.000.000 δραχμών, που αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ του τιμήματος, το οποίο εισέπραξε από την πώληση ενός ακινήτου του και ανήλθε σε 165.000.000 δραχμές και της μεγαλύτερης πραγματικής του αξίας, που ανερχόταν σε 380.000.000 δραχμές και στην οποία πώληση αναγκάστηκε να προβεί για να αποφύγει αναγκαστικό πλειστηριασμό, που επέσπευδε σε βάρος του η πρώτη εκκαλούσα, στις 28/6/2000, προκειμένου να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις της από την ως άνω πίστωση. Ζήτησαν, ακολούθως, μετά τον παραδεκτό περιορισμό του αγωγικού αιτήματος από καταψηφιστικό σε αναγνωριστικό, να αναγνωρισθεί, ότι οι εφεσίβλητες οφείλουν να τους καταβάλουν, εις ολόκληρο η κάθε μία, τα ως άνω ποσά, με το νόμιμο τόκο από την επίδοση της αγωγής. Ομως, η ένδικη αγωγή, με το παραπάνω περιεχόμενο και αιτήματα, ήταν απορριπτέα, ως μη νόμιμη. Ειδικότερα, κατά το εκτιμώμενο περιεχόμενο της αγωγής, η πληρωμή της πωλήτριας από την ανταποκρίτρια τράπεζα φέρεται ότι έγινε, στις 22/10/93, χρονολογία λήξεως της προθεσμίας της πιστώσεως, όπως αρχικά ισχυρίζονται οι εκκαλούντες (οι οποίοι στη συνέχεια αναφέρονται σε "τυχόν καταβολή" εκ μέρους της ανταποκρίτριας μετά τη συζήτηση της αίτησης των ασφαλιστικών μέτρων για παράταση της προθεσμίας), εφόσον, μάλιστα, δεν γίνεται επίκληση νέας συμβατικής παρατάσεως της, ενώ δεν μπορεί να μεταθέσει το χρόνο της πληρωμής, στις 9/11/93, η επικαλούμενη, μεταγενέστερη έκδοση του σχετικού χρηματικού εντάλματος σε βάρος της πρώτης εκκαλούσας και η χρέωσή της τότε με το ποσό της ενέγγυας πίστωσης στον επίμαχο αλληλόχρεο λογαριασμό, ώστε η δε δημοσίευση της 21.158/2.11.93 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, ως προς την οποία δεν γίνεται επίκληση σχετικά με το αν και πότε επιδόθηκε στις εφεσίβλητες, φέρεται να ήταν πλέον χωρίς αντικείμενο. Ετσι, ενόψει του επικαλούμενου χαρακτήρα της εν λόγω πίστωσης, ως ανέκκλητης και ανεπιβεβαίωτης ενέγγυας πίστωσης, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη, οι εφεσίβλητες δεν είχαν το δικαίωμα, κατά το νόμο και τη σύμβαση, να αρνηθούν στην πωλήτρια την πληρωμή της πίστωσης, με την επίκληση της τυχόν γνωστής σ' αυτές ελαττωματικότητας των παραδοθέντων εμπορευμάτων, καθώς και της υπάρξεως υπαναχωρήσεως της πρώτης εκκαλούσας από τη σύμβαση πωλήσεως, περιστατικά αναγόμενα αποκλειστικά και μόνο στην ξένη προς αυτές έννομη υποκειμενική σχέση μεταξύ της δικαιούχου της πιστώσεως και της πρώτης εκκαλούσας και μη ενεργούντα ανατρεπτικά, ως προς την υποχρέωση καταβολής εκ μέρους τους της πιστώσεως μέσα στη συμφωνημένη προθεσμία. Εξάλλου, έδαφος εκδήλωσης δόλιας ή αμελούς συμπεριφοράς εκ μέρους των εφεσίβλητων υπήρχε αποκλειστικά και μόνο ως προς την υποχρέωσή τους, να ελέγξουν την εγκυρότητα των φορτωτικών και λοιπών εγγράφων, που κατά τη σύμβαση της ενέγγυας πίστωσης έπρεπε να προσκομίσει η πωλήτρια για να πληρωθεί (και όχι την τυχόν ελαττωματικότητα των εμπορευμάτων), τέτοιων δε

περιστατικών δεν γίνεται επίκληση στην αγωγή. Πρέπει δε να επισημανθεί, ότι κατά το περιεχόμενο της αγωγής η πρώτη εκκαλούσα δεν συναίνεσε στην πρόταση της πωλήτριας για μείωση του τιμήματος, αλλά άσκησε δικαίωμα υπαναχώρησης από τη σύμβαση πώλησεως. Εντεύθεν, με βάση τα επικαλούμενα στην αγωγή περιστατικά, ακόμη κι αν υποτεθούν, ως αληθινά, δεν στοιχειοθετείται αντισυμβατική, ούτε παράνομη συμπεριφορά των εφεσίβλητων, ανεξάρτητα και από το ότι, αναφορικά με την πρώτη εφεσίβλητη, η αποδιδόμενη σ' αυτήν υπαίτια συμπεριφορά, ως προς την πληρωμή της ενέγγυας πίστωσης, μόνο στα πλαίσια της συμβατικής σχέσης μεταξύ αυτής και της πρώτης εκκαλούσας θα μπορούσε νοηθεί. Συνεπώς, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, το οποίο με την προσβαλλόμενη απόφασή του, απέρριψε την αγωγή, ως μη νόμιμη, κατά τις επιχειρηθείσες πιο πάνω νομικές θεμελιώσεις της, αν και με μερικές διαφορετικές αιτιολογίες, οι οποίες πάντως συμπληρώνονται και αντικαθίστανται με τις σχετικές αιτιολογίες της παρούσας (άρθρο 534 ΚΠολΔ), ορθώς εφάρμοσε το νόμο και δεν έσφαλε. Κατόπιν τούτου, πρέπει, ν' απορριφθούν, ως ουσιαστικά αβάσιμοι, οι περί του αντιθέτου ισχυρισμοί των εκκαλούντων, που διαλαμβάνονται στους 1ο και 2ο λόγους της έφεσης τους. Σύμφωνα με το άρθρο 112 παρ. 2 του [ΕισΝΑΚ](#), καθένα από τα μέρη αλληλόχρεου λογαριασμού μπορεί οποτεδήποτε με καταγγελία του να θεωρήσει, ότι ο λογαριασμός έκλεισε οριστικά, οπότε ο δικαιούχος του καταλοίπου μπορεί να το απαιτήσει αμέσως. Επίσης, κατά το άρθρο **281 του ΑΚ**, η άσκηση του δικαιώματος απαγορεύεται, αν υπερβαίνει προφανώς τα όρια που επιβάλλουν η καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη ή ο κοινωνικός ή οικονομικός σκοπός του δικαιώματος. Προφανής υπέρβαση των ορίων που επιβάλλει η καλή πίστη και ο οικονομικός και κοινωνικός σκοπός του δικαιώματος, κατά την έννοια της ως άνω διατάξεως, **υπάρχει και στην περίπτωση κατά την οποία η πιστοδότρια τράπεζα, ασκεί το συμβατικό της δικαίωμα να κλείσει οποτεδήποτε τον ανοιγέντα αλληλόχρεο λογαριασμό, κατά την κρίση της, όταν χωρίς ίδιον αυτής συμφέρον επιχειρεί τούτο, ενώ, η συνεπεία του κλεισίματος του λογαριασμού επερχόμενη ζημία στον πιστούχο είναι ιδιαιτέρως σημαντική** (ΑΠ 644/97 ΕΕΝ 1998, 693). Μια τέτοια συμπεριφορά από την πιστώτρια τράπεζα μπορεί να θεμελιώσει αξίωση αποζημιώσεως του πιστούχου, κατά τις διατάξεις των άρθρων 914 και 919 του ΑΚ. Ομως, για την κατά το άρθρο 216 [ΑΚ](#) αξιούμενη ορισμένη θεμελίωση της σχετικής αγωγής, δεν αρκεί η απλή επανάληψη των εκφράσεων του νόμου, αλλά θα πρέπει να αναφέρονται με σαφήνεια όλα τα περιστατικά που συνιστούν την κατάχρηση του δικαιώματος εκ μέρους της τράπεζας (πρβλ. ΑΠ 849/02 ΕΕΝ 2003, 523). Εξάλλου, ο ενάγων μπορεί, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 224 εδ. β' σε συνδυασμό και με εκείνη του άρθρου 236 του ΚΠολΔ, να διευκρινίσει, συμπληρώσει και διορθώσει με τις προτάσεις του, κατά την πρώτη συζήτηση της υπόθεσης, τους ισχυρισμούς που περιέχονται στην αγωγή του,

θεραπεύοντας έτσι την ποσοτική ή ποιοτική αοριστία της, με την εξειδίκευση των θεμελιωτικών της αγωγής γεγονότων, αλλά δεν μπορεί να αναπληρώσει περιστατικά, τα οποία παρόλο του ότι είναι αναγκαία για τη νομική της θεμελίωση, την παραγωγή δηλαδή του αγωγικού δικαιώματος, δεν περιλαμβάνονται στην αγωγή, δεν μπορεί δηλαδή να αναπληρώσει τη νομική αοριστία της (ΑΠ 989/02 ΕλλΔ44, 1348, ΑΠ 1374/94 ΕλλΔ37, 683).

Στην ένδικη περίπτωση, σύμφωνα με την αγωγή, η πρόκληση των επικαλούμενων ζημιών και της ηθικής βλάβης των εκκαλούντων, κατά τις πιο πάνω διακρίσεις, φέρεται να υπήρξε, κατ' αιτιώδη συνάφεια, απότοκος της συμπεριφοράς των εφεσίβλητων, σχετικά με την πληρωμή της ενέγγυας πίστωσης και η οποία φέρεται να αποτέλεσε το ζημιογόνο γεγονός, το δημιουργικό του επικαλούμενου ζημιογόνου αποτελέσματος. Οι εκκαλούντες, στην ως άνω αγωγή τους, ανέφεραν διηγηματικά και ως γεγονός, επίσης απότοκο της παράνομης και αντισυμβατικής, κατά τους ισχυρισμούς τους, πληρωμής της ενέγγυας πίστωσης, το ότι η πρώτη εφεσίβλητη, μετά τη χρέωση του πιο πάνω αλληλόχρεου λογαριασμού με το ποσό της ενέγγυας πίστωσης, που κατέβαλε στην τρίτη πωλήτρια των εμπορευμάτων, προχώρησε αναιτιολόγητα, καταχρηστικά, κατά παράβαση των αρχών της καλής πίστης και των συναλλακτικών ηθών, αλλά και των ειδικών περιστάσεων της συγκεκριμένης συναλλαγής, στο οριστικό κλείσιμο του αλληλόχρεου λογαριασμού, με την αναληθή αιτιολογία, ότι δεν εξυπηρετείται ο αλληλόχρεος λογαριασμός της σύμβασης. Η εν λόγω διηγηματική επίκληση, ακόμη κι αν ήθελε θεωρηθεί, ότι αποσκοπούσε στη θεμελίωση των αξιώσεων των εκκαλούντων, περί αποζημιώσεως, επιπρόσθετα και στο κλείσιμο του επίμαχου λογαριασμού, κατά κατάχρηση δικαιώματος εκ μέρους της πρώτης εφεσίβλητης (ανεξάρτητα από το ότι κατά την αγωγή φέρεται, ότι αυτές υπήρξαν απότοκες της φερόμενης, ως αντισυμβατικής και παράνομης πληρωμής της ενέγγυας πίστωσης), ήταν ανεπίδεκτη δικαστικής εκτιμήσεως, λόγω αοριστίας, καθόσον δεν διελάμβανε με επάρκεια σαφή έκθεση των περιστατικών, που απαιτούνται για την ορισμένη θεμελίωση της αγωγής στις εν λόγω διατάξεις. Ειδικότερα, δεν προσδιορίζεται, τι είχε συμφωνηθεί μεταξύ των μερών για την εξυπηρέτηση του επίμαχου λογαριασμού, πώς είχε ο λογαριασμός αυτός εξυπηρετηθεί μέχρι το κλείσιμό του, σε ποιες τυχόν καταβολές είχε προβεί η πιστούχος, εκτός από τη μοναδική επικαλούμενη καταβολή των 5.627.165 δραχμών από το δεύτερο εκκαλούντα-εγγυητή, ούτε γίνεται επίκληση περιστατικών, σχετικών με την ύπαρξη ή όχι συμφέροντος της τράπεζας από το κλείσιμο του λογαριασμού, ώστε να γίνει δυνατή η συναγωγή κρίσεως, αναφορικά με την τυχόν έλλειψη εύλογης αιτίας, για το κλείσιμό του, αλλά αρκέστηκαν απλώς στην απλή επανάληψη των εκφράσεων των σχετικών νομικών διατάξεων. Οι εκκαλούντες, για πρώτη φορά με τις έγγραφες προτάσεις τους ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου, ισχυρίστηκαν, ότι η πρώτη εφεσίβλητη, με πρόδηλο σκοπό την

πρόκληση ανεπανόρθωτης ζημίας τους, τουλάχιστον από ενδεχόμενο δόλο κινούμενη, προέβη, αιφνιδίως, στο κλείσιμο του επίμαχου αλληλόχρεου λογαριασμού, ο οποίος ουσιαστικά είχε αρχίσει να λειτουργεί με την έκδοση του 9016/9.11.93 χρηματικού εντάλματος για το ποσό της ενέγγυας πίστωσης των 55.699.621 δραχμών, παρά το ότι κατά την πάγια τακτική των τραπεζικών συναλλαγών, επί συμβάσεων πιστώσεων, που ανοίγονται για την εισαγωγή εμπορευμάτων από το εξωτερικό, ο σχετικός λογαριασμός διατηρείται ενεργός για όσο χρονικό διάστημα, κατά τις συναλλακτικές συνήθειες, απαιτείται προς μεταπώληση μέρους του εισαγόμενου εμπορεύματος, που να καλύπτει τουλάχιστον μέρος από την αξία της αγοράς του, δηλαδή τουλάχιστον 8-10 μήνες και ενώ εκείνοι μέσα σε ενάμιση μήνα είχαν προβεί σε καταβολές 4.650.000 δραχμών περίπου, καθώς και ότι η σε βάρος τους υπαίτια, παράνομη και ζημιογόνος συμπεριφορά συνίσταται και στην εκ μέρους της πρώτης εφεσίβλητης καταγγελία του αλληλόχρεου λογαριασμού σε συντομότατο χρονικό διάστημα από την έναρξη της λειτουργίας του. Ομως, η με τις έγγραφες προτάσεις συμπλήρωση της αγωγής, ως προς τα παραπάνω περιστατικά, ακόμη κι αν ήθελε θεωρηθεί, ότι αρκούσαν για τη νόμιμη θεμελίωση της αγωγής, ήταν αποκρουστέα, ως απαράδεκτη, διότι αφορά περιστατικά, τα οποία έπρεπε να έχουν αποτελέσει αναγκαίο περιεχόμενο της αγωγής, σύμφωνα με όσα εκτίθενται στη μείζονα σκέψη. Συνεπώς, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, το οποίο με την προσβαλλόμενη απόφαση του δέχτηκε τα ίδια, ορθώς εφάρμοσε το νόμο και δεν έσφαλε και πρέπει, ν' απορριφθούν, ως ουσιαστικά αβάσιμοι, οι περί του αντιθέτου ισχυρισμοί των εκκαλούντων, που διαλαμβάνονται στον 3ο και τελευταίο λόγο της εφέσεως τους...]

ΑΠ 38 / 2006

I. Οι διατάξεις των άρθρων 25 έως 34 του ν.δ/τος 17.7./13.8.1923 "περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιριών" ρυθμίζουν τη σύμβαση της τραπεζικής ενέγγυας πίστωσης κατά την οποία, η τράπεζα (πιστώτρια) συμφωνεί με άλλον (οφειλέτη) να ανοίξει πίστωση υπέρ τρίτου (δικαιούχου), αναλαμβάνοντας την υποχρέωση να καταβάλει το ποσό της πίστωσης στον τρίτο, αφού αυτός της παραδώσει έγκυρα φορτωτικά έγγραφα. Η εν λόγω νομοθετική ρύθμιση, που έχει το νομικό χαρακτήρα της έκταξης (ΑΚ 876 επ.), εξυπηρετεί ιδίως τις ανάγκες του διεθνούς εμπορίου και **δεν έχει λάβει τη μορφή αναγκαστικού δικαίου χαρακτήρα**, αφού ρυθμίζονται θέματα που δεν έχουν εξαιρεθεί από την ιδιωτική πρωτοβουλία. Μεταξύ της πιστώτριας τράπεζας και του δικαιούχου (πωλητή των εμπορευμάτων) καταρτίζεται σύμβαση αφηρημένης υπόσχεσης χρέους (ΑΚ 873), **αφής στιγμής ο δικαιούχος αποδεχθεί έστω και σιωπηρώς (ΑΚ 193) την ειδοποίηση που του αποστέλλει η τράπεζα αυτή σε εκπλήρωση της σχετικής υποχρέωσής της έναντι του οφειλέτη** (αγοραστή των

εμπορευμάτων). Εξ άλλου, το Διεθνές Εμπορικό Επιμελητήριο προς διευκόλυνση της τραπεζικής διαμεσολάβησης στο διεθνές εμπόριο, δημοσίευσε το έτος 1933 τους "Ομοιόμορφους Κανόνες και Συνθήκειες", οι οποίοι διαρκώς αναθεωρούνται (1951, 1962, 1974, 1983 και τελευταία 1993), ο οποίοι δεν αποτελούν μεν νομικούς κανόνες, αλλά σε περίπτωση που τα μέρη παραπέμπουν συμβατικά σ' αυτούς, λαμβάνονται υπόψη ως **"τραπεζικές συνθήκειες"**, κατά την ερμηνεία της σύμβασης, **για τη συμπλήρωση των κενών της (ΑΚ 200), καθώς και για τον καθορισμό του τρόπου εκπλήρωσης της παροχής (ΑΚ 288)**. Το Εφετείο με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφασή του δέχθηκε τα ακόλουθα: Η αναιρεσίβλητη ΑΕ το έτος 1987 πώλησε προς αλλοδαπή εταιρία που εδρεύει στον ... διάφορα υφάσματα παραγωγής της. Το τίμημα θα καταβαλόταν στην Αθήνα σε 90 ημέρες από την παράδοση προς μεταφορά των εμπορευμάτων. Η διασφάλιση της πληρωμής συμφωνήθηκε να γίνει με τραπεζική ανέκκλητη ενέγγυα πίστωση. Ετσι, η ημεδαπή (μεσολαβούσα) ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ γνωστοποίησε προς την αναιρεσίβλητη ότι η αναιρεσεύουσα ιταλική τράπεζα "BANCA DI ROMA Spa" (πιστώτρια) προέβη σε άνοιγμα της σχετικής ενέγγυας πίστωσης, που ισχύει μέχρι 30-10-1987 και μετά παράταση μέχρι 31-3-1988, πληρωτέα σε 90 ημέρες από την έκδοση της φορτωτικής (CMR), με την εμφάνιση των φορτωτικών εγγράφων στην μεσολαβούσα τράπεζα. Μεταξύ αυτών των εγγράφων περιλαμβάνονταν τα τιμολόγια πωλήσεως, αντίγραφο της CMR, αντίγραφο του πιστοποιητικού ελληνικής προέλευσης και αντίγραφο του εγγράφου T2. Τα μέρη, με ειδικό όρο της σύμβασής τους, υπήγαγαν τη σχέση τους στους "Ομοιόμορφους Κανόνες και Συνθήκειες" του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου. Στη συνέχεια, στις 11-2-1988 η αναιρεσίβλητη παρέδωσε προς μεταφορά εμπορεύματα αξίας 80.722.000 λιρεττών και παρέδωσε στην τράπεζα και τα σχετικά φορτωτικά έγγραφα. Η αναιρεσεύουσα ιταλική τράπεζα αρνήθηκε να πληρώσει το ποσό του τιμήματος όπως είχε εγγυηθεί, διότι όπως γνωστοποίησε με το σχετικό από 22-3-1988 ΤΕΛΕΞ της προς την ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (μεσολαβούσα), "μετά από έλεγχο των εγγράφων επισημαίνουμε τις εξής διαφορές: Το τέλεξ της δικαιούχου (αναιρεσίβλητης) δεν συμφωνεί με τους όρους της πιστώσεως. T2 δεν συμφωνεί με τους όρους της πιστώσεως. Σημεία και αριθμοί διαφέρουν". Το έγγραφο αυτό, συνεχίζει το Εφετείο, δεν είναι σύμφωνο με το άρθρο 16 εδ. δ των τους "Ομοιόμορφων Κανόνων" του ΔΕΕ, διότι δεν αναφέρει, όπως όφειλε, ποιές συγκεκριμένες ασυμφωνίες υπήρχαν στα έγγραφα και συνεπώς με τη συμπεριφορά της αυτή η τράπεζα παραβίασε τη σύμβαση. Τέλος, δέχεται το Εφετείο ότι η αναιρεσίβλητη προέβη σε διαπραγματεύσεις με την αγοράστρια των εμπορευμάτων εταιρία για επιστροφή (επανεισαγωγή στην Ελλάδα) μέρους των πωληθέντων με σκοπό απαλλαγής από μέρους του τιμήματος, οι οποίες όμως διαπραγματεύσεις δεν ευοδώθηκαν. Με τον πρώτο λόγο της αναιρέσεως αποδίδεται στην απόφαση του Εφετείου η

πλημμέλεια από το άρθρο 559 παρ. 1 ΚΠολΔ, για παραβίαση των κανόνων ουσιαστικού δικαίου των άρθρων 288 και 200 ΑΚ, διότι ενώ το Εφετείο δέχθηκε με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφασή ότι η σύμβαση διέπεται από τους "Ομοιόμορφους Κανόνες" του ΔΕΕ, οι οποίοι από τη φύση τους είναι "τυπικοί", εν τούτοις δέχθηκε επίσης ότι μετά την μη πληρωμή εκ μέρους της αγοράστριας του τιμήματος των εμπορευμάτων η αναιρεσίβλητη "διεξήγαγε διαπραγματεύσεις". Ο παρών λόγος πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, αφού οι εν λόγω διαπραγματεύσεις, κατά τις παραδοχές του Εφετείου, έλαβαν χώρα μετά την επέλευση των θεμελιωτικών της ευθύνης της αναιρεσείουσας περιστατικών και υπήρξαν ατελέσφορες και κατά συνέπειαν ουδόλως επηρέασαν την έκταση της ευθύνης της αναιρεσείουσας τράπεζας.

II. Ο λόγος του άρθρου 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ για παράβαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου, ιδρύεται και όταν το δικαστήριο απέρριψε κατ' ουσίαν αυτοτελή ισχυρισμό και η σχετική παραβίαση προκύπτει από τις παραδοχές της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης. Αν ο αναιρεσειών είχε επικαλεστεί για τη θεμελίωση του σχετικού ισχυρισμού και άλλα περιστατικά, τα οποία δεν έλαβε υπόψη του το δικαστήριο, ιδρύεται όχι ο παρών, αλλά ο λόγος του αριθ. 8. Εξ άλλου, κατά το **άρθρο 281 ΑΚ** "η άσκηση του δικαιώματος απαγορεύεται αν υπερβαίνει προφανώς τα όρια που επιβάλλουν η καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη ή ο κοινωνικός ή οικονομικός σκοπός του δικαιώματος". Το Εφετείο εν προκειμένω, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφασή του, δέχθηκε, πέραν των αναφερόμενων στην προηγούμενη σκέψη, και τα ακόλουθα: "Περαιτέρω, οι εναγόμενες (τράπεζες, μεταξύ των οποίων και η αναιρεσειούσα) ισχυρίζονται ότι η άσκηση της αγωγής είναι καταχρηστική για το λόγο ότι η ενάγουσα (ήδη αναιρεσίβλητη) προχώρησε σε συμβιβαστικές διαπραγματεύσεις με την αγοράστρια εταιρία TITANUS. Ο ισχυρισμός αυτός πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, καθόσον αποδεικνύεται ότι οι διαπραγματεύσεις αυτές που δεν ευοδώθηκαν, έγιναν με πρόταση της αγοράστριας εταιρίας προς την ενάγουσα για επιστροφή (επανεισαγωγή στην Ελλάδα) μέρους των πωληθέντων εμπορευμάτων με σκοπό να απαλλαγεί από αντίστοιχο μέρος του οφειλόμενου τιμήματος". Με τις παραδοχές αυτές του Εφετείου δεν παραβιάζεται ο κανόνας ουσιαστικού δικαίου του άρθρου 281, όπως εντελώς αβασίμως υποστηρίζεται από την αναιρεσειούσα με το δεύτερο λόγο της αναιρέσεως. Τα λοιπά αναφερόμενα στο αναιρετήριο περιστατικά, που κατά την αναιρεσειούσα υπέβαλε αυτή ενώπιον του Εφετείου με την έφεση και τις προτάσεις της, δεν μπορούν, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα να θεμελιώσουν τον παρόντα λόγο αναιρέσεως. Μετά ταύτα, πρέπει η αναιρεσειούσα, ως ηττώμενη, να καταδικασθεί στη δικαστική δαπάνη της αναιρεσίβλητης (άρθρ. 176, 183 ΚΠολΔ).

Εφαθ 2134/2001

Εισηγητής: Αθανάσιος Πολυζωγόπουλος

Η ρυθμιζόμενη από τα άρθρα 25 έως 34 του Ν.Δ της 17.7/13.8.1923 "περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιρειών" τραπεζική ενέγγυα πίστωση αποτελεί ιδιαίτερη μορφή συμβάσεως μεταξύ μιας Τράπεζας και ενός πελάτη της, που είναι παραλήπτης εμπορευμάτων υπό αποστολή ή παράδοση, δυνάμει της οποίας η Τράπεζα αναλαμβάνει την υποχρέωση να ανοίξει πίστωση υπέρ τρίτου προσώπου, συνήθως του πωλητή των υπό παράδοση εμπορευμάτων. Στην ανωτέρω σύμβαση, υπεισέρχεται η **έννοια της πίστης, ως εμπιστοσύνης**, εφόσον η Τράπεζα **μεσολαβεί και αίρει την έλλειψη εμπιστοσύνης ανάμεσα στους συμβαλλόμενους σε διάφορους τόπους, και η πίστη ως εμπιστοσύνη της Τράπεζας προς τον πελάτη της (οφειλέτη) αποτελεί προϋπόθεση κατάρτισης αυτής ως σύμβασης, εφόσον η Τράπεζα υπόσχεται να πληρώσει και στη συνέχεια πληρώνει το χρηματικό ποσό που πρόκειται να εισπράξει σε μεταγενέστερο χρονικό σημείο**. Η πιο πάνω σύμβαση είναι δυνατόν να περιέχει και **παροχή πίστωσης**, όπως συμβαίνει όταν η Τράπεζα, παραδίδοντας προς στον πελάτη της τα υπόλοιπα έγγραφα που παρέλαβε, **δεν εισπράττει από αυτόν αμέσως το ποσό που καταβλήθηκε στον τρίτο, αλλά το πιστώνει**. Στην περίπτωση αυτή, η παροχή πίστωσης συνδυάζεται απλά προς Τραπεζική ενέγγυα πίστωση, με βάση ειδική συμφωνία ανάμεσα στην Τράπεζα και τον πελάτη της, που, στην ουσία δεν αποτελεί τίποτε άλλο παρά πρόσθετη σύμβαση για παροχή πίστωσης (βλ. Γ. Βελέντζα "Δίκαιο Τραπεζικών Συμβάσεων εκδ. 1996 σελ. 387 επ). Η τραπεζική ενέγγυα πίστωση αποτελεί, κατά την κρατούσα άποψη, έκταξη υπό ευρεία έννοια (άρθρα 876 [ΑΚ](#)), δεδομένου ότι στην προκειμένη περίπτωση δεν συντρέχει ο για την ύπαρξη της εκτάξεως όρος της εγχειρίσεως εγγράφου από τον εκτάσσοντα στον υπερού η έκταξη (λήπτη). Επί της μορφής αυτής της εκτάξεως εφαρμόζονται αναλόγως οι περί εκτάξεως διατάξεις του [ΑΚ](#), όταν εμφανίζεται κενό στην υπάρχουσα ειδική νομοθετική ρύθμιση (Βελέντζας ο.π. σελ. 404, Βουζίκας ΕρμΑΚ Εισαγ. άρθ. 806 809 αριθ. 97 επ., Ευρυνένης ΕρμΑΚ Εισ. άρθ. 876-878 αριθ. 45, ΑΠ 1150/98 Ε.Τρ. Αξ.Χρ.Δ. 1999 σελ. 380, ΑΠ 81/1957 ΑρχΝ 1957 σελ. 309). Παράλληλα, η εν λόγω σύμβαση διέπεται και από τους με πρωτοβουλία του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου συνταχθέντες "ομοιόμορφους κανόνες και συνθήκες επί πιστώσεων φορτωτικών εγγράφων" που τους υιοθέτησαν από το έτος 1951 και οι Ελληνικές Τράπεζες, πλην όμως δεν αποτελούν κανόνες εξ αντικειμένου δικαίου, αλλά γενικούς όρους συναλλαγών, οι οποίοι εφαρμόζονται για την ερμηνεία της σχετικής συμβάσεως, ιδίως

όταν ρητά παραπέμπουν σ' αυτούς τα μέρη (βλ. Λουκόπουλου "Μελέτες Εμπορικού Δικαίου" σελ. 246, ιδίου εις Εράνιον προς Γ. Μαριδάκην τομ. Γ σελ. 209 επ., Μπρίνια Αναγκ. Εκτ. εκδ. Β' σελ. 1267 σημ. 138, ΕΑ 9188/84 Δνη 27.107, ΕΠειρ 1323/95 ΔΕΕ 1996 σελ. 284). **Με την ειδοποίηση από μέρους της Τράπεζας του δικαιούχου της πιστώσεως για το άνοιγμα αυτής και τους όρους της ενεργοποιείται η έναντι τούτου υποχρέωσή της. Η έκταση των δικαιωμάτων του δικαιούχου** εξαρτάται από το χαρακτήρα της πιστώσεως ως **ανακλητής ή αμετάκλητης, άλλως ανέκκλητης**. Στην πρώτη περίπτωση η προς τον τρίτο ειδοποίηση της Τράπεζας περιέχει απλώς τη δήλωση, ότι ο τρίτος μπορεί να προσκομίσει τα φορτωτικά έγγραφα και να εισπράξει το ποσό της πίστωσης, εφόσον μέχρι τότε η πίστωση δεν έχει ανακληθεί. Στην αμετάκλητη πίστωση αντίθετα, στην οποία δημιουργείται ευθεία και αμετάκλητη υποχρέωση της Τράπεζας έναντι του δικαιούχου τρίτου για την πληρωμή βάσει αφηρημένης υποσχέσεως χρέους κατά την [ΑΚ](#) 873, η προς τον τρίτο ειδοποίηση για το άνοιγμα της πίστωσης περιέχει την έννοια της ανέκκλητης προτάσεως της Τράπεζας, η οποία γενόμενη δεκτή από τον τρίτο επιφέρει το αμετάκλητο της τραπεζικής ενέγγυας πίστωσης. **Η εκτασσομένη πιστώτρια Τράπεζα δεν δικαιούται, κατ' ανάλογη εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 877 [ΑΚ](#), να αντιτάξει κατά του υπερού η έκταξη δικαιούχου ενστάσεις που αφορούν την υποκειμένη σχέση, συνήθως πώληση, μεταξύ αυτού και του εκτάσσοντος οφειλέτη. Επίσης, οποιαδήποτε συμφωνία μεταξύ δικαιούχου και οφειλέτη δεν δεσμεύει την τράπεζα που είναι εντελώς ξένη προς την έννομη σχέση που συνδέει αυτούς, οφείλει δε η τράπεζα να ελέγξει, πριν καταβάλει στο δικαιούχο το ποσό της πίστωσης, αν τα φορτωτικά έγγραφα επιδόθηκαν νομίμως και αν τα αναγραφόμενα εμπορεύματα είναι σύμφωνα προς τις οδηγίες του οφειλέτη, ευθυνόμενη για δόλο και αμέλεια σε αποκατάσταση τυχόν ζημίας του οφειλέτη** (Βελέντζας ο.π. σελ. 399, ΑΠ 1150/98 ο.π.). Η πιστώτρια Τράπεζα προς εξασφάλισή της για το ποσό που καταβάλει στο δικαιούχο και τους τόκους του, **έχει δικαίωμα ενεχύρου στα πράγματα που αναφέρονται στα έγγραφα, δηλαδή σ' αυτά που απεστάλησαν από το δικαιούχο στον οφειλέτη (άρθ. 25 παρ. 3 ΝΔ της 17.7/13.8.1923)**. Αν ο οφειλέτης παρείχε στην πιστώτρια προς εξασφάλισή της για το άνοιγμα της πίστωσης "περιθώρια" δηλαδή χρήματα ή χρεόγραφα, η πιστώτρια, από την παραλαβή, αποκτά δικαίωμα ενεχύρου σ' αυτά και χωρίς την τήρηση των διατυπώσεων για τη σύσταση ενεχύρου (άρθ. 29 παρ. 1 ΝΔ της 17.7/13.8.1923) και μάλιστα ανεξάρτητα αν το περιθώριο δόθηκε κατά τον τύπο της σύστασης ενεχύρου των άρθρων 1211 επ. [ΑΚ](#) (Βελέντζας ο.π. σελ. 416). Περαιτέρω, από τις προαναφερθείσες διατάξεις του ΝΔ 17.7/13.8 1923, σε συνδυασμό με εκείνες των ομοιόμορφων Κανόνων του Δ.Ε.Ε προκύπτει, ότι **η ανέκκλητη πίστωση μπορεί να κοινοποιηθεί προς το δικαιούχο μέσω μιας άλλης Τράπεζας**, του τόπου της κατοικίας ή της έδρας του, που

καλείται **μεσολαβούσα ή ανταποκρίτρια** και η οποία περιορίζεται συνήθως στο να ανακοινώσει απλώς στο δικαιούχο το άνοιγμα της πίστωσης από την πιστώτρια Τράπεζα, της οποίας αποτελεί βοηθό εκπληρώσεως εκτός αν βεβαιώσει την ανοιγείσα πίστωση, οπότε υπέχει και η ίδια αυτοτελή υποχρέωση έναντι του δικαιούχου της πίστωσης (Λουκόπουλος ΕΕμπΔ ΙΑ σελ. 370-371, Βελέντζας ο.π. σελ. 395 επ., ΕΑ 9188/84 ΕΕμπΔ ΛΖ σελ. 470). Πάντως, **μέχρι να ολοκληρωθεί η τραπεζική ενέγγυα πίστωση με την αποδοχή από το δικαιούχο** και στη συνέχεια, να εκτελεσθεί πλήρως, **είναι δυνατόν να λάβουν χώρα κατά το στάδιο της αναμονής γεγονότα που επάγονται τη λύση της**. Τέτοια γεγονότα είναι λ.χ. η συμφωνία των μερών, η ανάκληση της πίστωσης του πελάτη ή της πιστώτριας, ο θάνατος ή η πτώχευση του οφειλέτη και η πάροδος της προθεσμίας που τάχθηκε από τον οφειλέτη και περιλήφθηκε στην ειδοποίηση της πιστώτριας προς το δικαιούχο. Πιο συγκεκριμένα, **μέχρι την αποδοχή της πίστωσης εκ μέρους του δικαιούχου, η πίστωση μπορεί ν' ανακληθεί ελεύθερα από τον οφειλέτη, ανεξάρτητα από το αν έχει χαρακτηριστεί ως ανακλητή ή ανέκκλητη**. Ομως, **μετά την αποδοχή της πίστωσης εκ μέρους του δικαιούχου στην ανέκκλητη πίστωση δεν χωρεί ανάκληση εκ μέρους του οφειλέτη ή της πιστώτριας, ούτε λύση της σχέσης με το θάνατο, την απαγόρευση ή την πτώχευση του οφειλέτη**. Σ' αυτήν την περίπτωση κατάργηση της σχέσης είναι δυνατή μόνο με συμφωνία όλων των ενδιαφερομένων (Βελέντζας Ο.π. σελ. 423 επ). Πρέπει να σημειωθεί εδώ ότι η σχέση ανάμεσα στην πιστώτρια τράπεζα και στον οφειλέτη (**σχέση καλύψεως**) αποτελεί, κατά την ορθότερη άποψη, μικτή σύμβαση δηλαδή σύμβαση ανοίγματος πίστωσης όπου έχουν άμεση εφαρμογή οι διατάξεις περί δανείου και η οποία συνδυάζεται με μίσθωση έργου αν η τράπεζα δικαιούται προμήθεια και με εντολή αν δεν υφίσταται δικαίωμα της τράπεζας για τη λήψη αμοιβής (Βελέντζας Ο.π. σελ. 410, Βουζίκας ο.π. αριθ 83, 97 και 105, Καποδίστριας ΕρμΑΚ Εισαγ. άρθ. 713-729 αριθ. 39 ΕΑ 5704/94 Ε.Τρ.Αξ.Χρ.Δ. 1995 σελ. 54). Περαιτέρω, όπως προκύπτει από το άρθρο 179 περ. α' **ΑΚ**, μεταξύ των δικαιοπραξιών που αντιβαίνουν στα χρηστά ήθη εντάσσονται και εκείνες που δεσμεύουν υπέρμετρα την ελευθερία του προσώπου, όπως κατοχυρώνεται από την εν γένει έννομη τάξη και ιδίως από τις διατάξεις του Συντάγματος για τα ατομικά δικαιώματα. Από το συνδυασμό δε των άρθρων 174, 178, 179 και 180 **ΑΚ** προκύπτει, ότι για το χαρακτηρισμό της δικαιοπραξίας ως αισχροκερδούς και κατά συνέπεια ως άκυρης, λόγω αντίθεσής της προς τα χρηστά ήθη, απαιτείται η συνδρομή των ακόλουθων προϋποθέσεων: 1) φανερή δυσαναλογία παροχών, 2) κουφότητα απειρία ή ανάγκη του αντισυμβαλλόμενου και 3) εκμετάλλευση αυτής από τον αντισυμβαλλόμενο. Αν λείπει η μία από τις ανωτέρω προϋποθέσεις η δικαιοπραξία δεν είναι άκυρη κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 179 **ΑΚ** (ΑΠ 1520/92 Δνη 35. 389, ΑΠ 307/93 Δνη 35.1295, ΑΠ 1091/80 ΝοΒ 29.496). Δεν αποκλείεται

πάντως και χωρίς τη συνδρομή των όρων του άρθρου 179 [AK](#) να συντρέχουν περιστάσεις και συνθήκες που να προσδίδουν σε οποιαδήποτε δικαιοπραξία ανήθικο χαρακτήρα, ο οποίος συνεπάγεται ακυρότητα αυτής κατά τη γενική διάταξη του άρθρου 178 [AK](#) (ΑΠ 1493/82 Δνη 24. 783, ΕΑ 3394/1995 Αρμ. 49.1412). Εξάλλου, κατά το άρθρο 147 εδ. α' [AK](#) όποιος παρσύρθηκε με απάτη σε δήλωση βουλήσεως έχει το δικαίωμα να ζητήσει την ακύρωση της δικαιοπραξίας. Κατά την αληθή έννοια της διάταξης αυτής απάτη υφίσταται, όταν ο ένας των συμβαλλομένων εκ προθέσεως προκαλεί με κάθε δόλιο μέσο ή τέχνασμα τη δήλωση της βουλήσεως του αντισυμβαλλομένου προς κατάρτιση της δικαιοπραξίας, δηλαδή το δόλιο μέσο ή τέχνασμα που προκάλεσε τη δήλωση της βουλήσεως του αντισυμβαλλομένου, πρέπει να υπήρξε το αποφασιστικό αίτιο το οποίο οδήγησε τον αντισυμβαλλόμενο στην κατάρτιση της δικαιοπραξίας (ΑΠ 342/95 Δνη 37.323). Κατά συνέπεια, όποιος επικαλείται την ακύρωση δικαιοπραξίας, διότι αυτή είναι προϊόν απάτης, απαιτείται να αναφέρει σαφώς και λεπτομερώς τα προς κατάρτιση δόλια μέσα ή τεχνάσματα και γενικά να εξειδικεύει την αποτελούσα την απάτη συμπεριφορά (ΑΠ 230/95 ΕΕΝ 1996/504).

Το αίτημα της αγωγής ν' αναγνωρισθεί η απόσβεση των ενεχύρων λόγω παραγραφής της απαίτησης για την οποία έχουν συσταθεί είναι μη νόμιμο, διότι, όπως προεκτέθηκε, η σχέση που δημιουργήθηκε με το άνοιγμα της ανέκκλη της ενέγγυας πίστωσης ανάμεσα στην εναγομένη (πιστώτρια Τράπεζα) και τον ενάγοντα (οφειλέτη) αποτελεί μικτή σύμβαση, δηλαδή σύμβαση ανοίγματος πίστωσης που συνδυάζεται με μίσθωση έργου ή εντολή και, ως εκ τούτου οι απαιτήσεις της εναγομένης που πηγάζουν από την προαναφερθείσα σχέση υπάγονται στην προβλεπόμενη από το άρθρο 249 του [AK](#) εικοσαετή παραγραφή, δοθέντος ότι οι σχετικές αξιώσεις δεν είναι απ' αυτές που αναφέρονται στο άρθρο 250 [AK](#), οι οποίες παραγράφονται σε πέντε χρόνια, ούτε ορίζεται από άλλη διάταξη του [AK](#) ή άλλου νόμου συντομότερη παραγραφή για τις αξιώσεις που προβάλλει η εναγομένη (σχετ. ΑΠ 617/76 και 853/76 ΝοΒ 25 σελ. 8 και 202).

ΕφΠειρ 1223/1995

Από τις διατάξεις των άρθρων 25-33 του ΝΑ της 17.7-13.8.1923 "περί ειδικών διατάξεων περί ανωνύμων εταιριών", σε συνδυασμό και προς αυτές των άρθρων 913, 516, 374, 330, 335, 340, 380 και 382 [AK](#), συνάγεται ότι σε περίπτωση αγοραπωλησίας εμπορευμάτων, που κατά τη συμφωνία πρόκειται να αποσταλούν από τον πωλητή εις παραλαβήν του αγοραστή σε άλλο τόπο και κατά τους όρους της οποίας το τίμημα προκαταβάλλεται μετά από άνοιγμα αμετάκλητης τραπεζικής ενέγγυας πιστώσεως κατ' εντολήν του αγοραστή υπέρ του δικαιούχου πωλητή και αποστολέα των εμπορευμάτων **η πώληση έχει καταρτισθεί** υπό τις ειδικές και

απαραίτητες προϋποθέσεις που προβλέπονται από το νόμο και οι οποίες συνίστανται στο άνοιγμα της πιστώσεως και των όρων αυτής η οποία συντελείται με την ειδοποίηση του πωλητή για όλα αυτά και την εκ μέρους του τελευταίου δήλωση προς την πιστοδότρια τράπεζα ότι αποδέχεται την υπέρ αυτού ανοιγείσα πίστωση και τους γνωστοποιηθέντες όρους του ανοίγματος αυτής. **Με τη συνδρομή αυτών των προϋποθέσεων θεωρείται ότι έχει συντελεσθεί η αγοραπωλησία εμπορευμάτων και η πιστοδότρια τράπεζα καθίσταται άμεσος οφειλέτης του πωλητή**, στον οποίο το τίμημα (το ποσό της πιστώσεως) καταβάλλεται μόλις αυτός παραδώσει στην πιστοδότρια τράπεζα ή άλλη τυχόν που αυτή χρησιμοποιεί ως βοηθό εκπληρώσεως τα φορτωτικά έγγραφα ή και άλλα στοιχεία που στη σύμβαση καθορίζονται (βλ. ΑΠ 116/1965 ΕΕμπΔ ΙΣΓ 462, ΑΠ 805/1958 ΝοΒ 7, 433, ΕφΑθ 10148/1987 ΕλΔ 29, 353, ΕφΠειρ 186/1978 ΕΕμπΔ ΔΛ` 233).

Συνεπώς, με την ενέγγυα τραπεζική πίστωση, η οποία διέπεται και από τους με πρωτοβουλία του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου συνταχθέντες "ομοιόμορφους κανόνες και συνήθειες επί πιστώσεων φορτωτικών εγγράφων", που τους υιοθέτησαν από το έτος 1951 και οι Ελληνικές Τράπεζες, πλην όμως δεν αποτελούν κανόνες εξ αντικειμένου δικαίου, αλλά γενικούς όρους των συναλλαγών, οι οποίοι εφαρμόζονται για την ερμηνεία της σχετικής συμβάσεως ιδίως όταν ρητώς παραπέμπουν σ' αυτούς τα μέρη (βλ. Λουκόπουλου, Μελέται Εμπορικού Δικαίου, σελ. 246, του ίδιου εις Εράνιον προς Γ. Μαριδάκη, τόμ. Γ` σελ. 212, επ. Μπρίνια, Αναγκ. Εκτέλεση, τομ. Γ` έκδ. Β, σελ. 1267 και σημ. 138, ΕφΑθ 9188/1984 ΕλΔ 27.107), **τίθεται, με εντολή του αγοραστή προς την πιστοδότρια τράπεζα, σε λειτουργία ο μηχανισμός του ανοίγματος της πιστώσεως και η τράπεζα από την ανακοίνωση προς τον τρίτο, υπέρ του οποίου έχει ανοίγει η πίστωση του ανοίγματος και των όρων αυτής, αναλαμβάνει ευθεία έναντι αυτού υποχρέωση για την καταβολή ποσού της πιστώσεως, χωρίς όμως να έχει ανάμιξη στην εκτέλεση της βασικής σχέσης**, δηλαδή συνηθέστατα της αγοραπωλησίας ως προς την οποία η σύμβαση ανοίγματος ανέκκλητης τραπεζικής πιστώσεως οικονομικώς έχει χαρακτήρα βοηθητικό. Αν η πιστοδότρια τράπεζα δώσει εντολή σε ανταποκρίτρια της τράπεζα της χώρας του πωλητή να βεβαιώσει την ήδη ανοιγείσα ανέκκλητη ενέγγυα πίστωση, η δεύτερη αυτή τράπεζα αναλαμβάνει αυτοτελή και οριστική υποχρέωση καταβολής στον τρίτο (πωλητή) του ποσού της πιστώσεως, ενώ αν η δεύτερη αυτή τράπεζα απλώς επιφορτισθεί από την πρώτη να γνωστοποιήσει στο δικαιούχο το άνοιγμα της πιστώσεως και τους όρους αυτής, η δεύτερη τράπεζα δεν αναλαμβάνει καμία υποχρέωση έναντι του δικαιούχου, απλώς περιορίζεται στα καθήκοντα του αγγέλου (βλ. Λουκοπούλου, Μελέται Εμπορικού Δικαίου, σελ. 282 επ. και 310-312, ΕφΑθ 9188/1984 ο.π.).

Επίσης, από όλα αυτά προκύπτει ότι η ανέκκλητη ενέγγυα τραπεζική πίστωση περιλαμβάνει **περισσότερες από μία έννομες σχέσεις** και ειδικότερα **τις σχέσεις μεταξύ τράπεζας και καθενός από τους λοιπούς συμβαλλομένους** που διέπονται από τις περί εκτάξεως διατάξεις (βλ. ΑΠ 81/1957 ΝοΒ Ε` 546, Λουκοπούλου, Αμετάκλητος Αποσβεστική Πίστωση, σελ. 100, του ίδιου, Μελέται, σελ. 293, Μπρίνια, ό.π. σελ. 1272), **τις σχέσεις της πιστοδότριας και του τρίτου (πωλητή)** που διέπονται από τις διατάξεις περί αφηρημένης υπόσχεσης χρέους (αρθρ. 873 επ. [ΑΚ](#), βλ. Λουκοπούλου, Μελέται σελ. 293 επ., του ίδιου, Αμετάκλητος Αποσβεστική Πίστωση, σελ. 49 επ. ΕφΘεσ 2541/1983 ΕΕμπΔ ΛΣΤ` 630), **τη σχέση μεταξύ πιστούχου και δικαιούχου**, που συνήθως είναι η σύμβαση της πώλησεως (Μπεντερμάχερ-Γερούσης, εις ΕΕμπΔ Γ` 51) και, **τέλος τις εσωτερικές σχέσεις μεταξύ πιστούχου και πιστοδότριας τράπεζας**, που, κατά την άποψη την οποία το Δικαστήριο τούτο δέχεται, ως ορθότερη, διέπονται από τις περί **εντολής** διατάξεις (βλ. Πέρδικα, Εγχειρίδιον Εμπορικού Δικαίου, Τομ. Α, έκδ. Γ` παρ. 190, σελ. 200, Τσιριντάνη, Στοιχεία Εμπορικού Δικαίου, έκδ. Ε` παρ. 19 ΙΙ, Διαφορετικά: Λουκοπούλου, Μελέται, σελ. 292 και Αμετάκλητος Αποσβεστική Πίστωση, σελ. 40 επ. Βουζίκας στην Ερμ. [ΑΚ](#) εισαγ. αρθρ. 806-809, αριθ.98, Καποδίστριας στην Ερμ. [ΑΚ](#) Εισαγ. αρθρ. 713-719, αριθμ. 39, ότι πρόκειται για μικτή σύμβαση ανοίγματος πιστώσεως και μισθώσεως έργου ή μόνο για μίσθωση έργου με εφαρμογή σε ορισμένες περιπτώσεις και των διατάξεων περί εντολής), δεδομένου μάλιστα ότι η εντολή, λόγω του ότι η διάταξη του άρθρου 713 του [ΑΚ](#) δεν έχει χαρακτήρα κανόνα δημόσιας τάξης, μπορεί να συμφωνηθεί και έμμισθη (βλ. ΑΠ 570/1984 ΝοΒ 33, 183, ΑΠ 1169/1975 ΝοΒ 24, 432, Καυκά, Ενοχ. Λικ. τομ. Α` έκδ. Ε` άρθρο 713, παρ. 2, σελ. 881, βλ. και γενικότερα για το ζήτημα Φ. Χριστοδούλου, Προσφορά στο Γ. Μιχαηλίδη-Νουάρο, τομ. Β`, σελ. 539 επ.).

Περαιτέρω, κατά το άρθρο 714 [ΑΚ](#), ο εντολοδόχος ευθύνεται για κάθε πταίσμα, κατά δε το άρθρο 719 του ίδιου Κώδικα, ο εντολοδόχος έχει υποχρέωση να αποδώσει στον εντολέα καθετί που έλαβε για την εκτέλεση της εντολής ή απέκτησε από την εκτέλεση της. Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι ο εντολοδόχος, λόγω του εμπιστευτικού χαρακτήρα της σχέσης, ευθύνεται για κάθε πταίσμα και για ελαφρά ακόμη αμέλεια και συνεπώς, είναι υπεύθυνος να ανορθώσει κάθε ζημιά που υπέστη ο εντολέας, εφόσον όμως αυτή έχει ως γενεσιουργό αιτία το πταίσμα αυτού (εντολοδόχου). Κατά τις γενικές διατάξεις (αρθρ. 335 επ. [ΑΚ](#)) ο εντολέας είναι υποχρεωμένος να αποδείξει τη ζημιά που υπέστη από την πράξη του εντολοδόχου, καθώς και την ύπαρξη της υποχρέωσης την οποία παρέλειψε να εκπληρώσει ο τελευταίος, η μη εκτέλεση δε της υποχρέωσης του τεκμαίρει την ύπαρξη του πταίσματος, εκτός εάν ο εντολοδόχος

επικαλεσθεί και αποδείξει ότι αυτή οφείλεται σε γεγονός για το οποίο δεν υπέχει ευθύνη (βλ. Καυκά, ό.π. άρθρο 714, παρ. 3 και 5, σελ. 900-901).

Επίσης, ο εντολοδόχος οφείλει να αποδώσει στον εντολέα όλα εκείνα που έλαβε από τρίτους, εκτελώντας την εντολή, είτε αυτά είναι υλικά είτε άυλα αγαθά, κινητά ή ακίνητα πράγματα, καθώς κάθε φύσεως δικαιώματα και απαιτήσεις, η έκταση δε της υποχρεώσεως τους αυτής προσδιορίζεται από τη σύμβαση, που και εδώ ερμηνεύεται όπως απαιτεί η καλή πίστη και τα κρατούντα συναλλακτικά ήθη (βλ. Ζέπον, Ειδ. Ενοχ. Δίκαιον έκδ. Β', παρ. 15 σελ. 423). Η κτήση του πράγματος ή του δικαιώματος γίνεται από τον εντολοδόχο στο ίδιο όνομα ή στο όνομα του εντολέως και από τον τρόπο αυτό κτήσεως καθορίζεται και ο τρόπος που ο εντολέας θα επιδιώξει την προς αυτόν απόδοση του πράγματος.

Έτσι, όταν ο εντολοδόχος κατά την εκτέλεση της εντολής απέκτησε κινητό πράγμα στο όνομα του παραμένει κύριος αυτού μέχρις ότου με ιδιαίτερη συμφωνία παραδώσει στον εντολέα τη νομή του και συμφωνήσει τη μεταβίβαση της κυριότητας επί του πράγματος (άρθρο 1034 [AK](#)), έχει δε στο μεταξύ ο εντολέας ενοχική αξίωση κατ' αυτού για την εκτέλεση της υποχρεώσεως του από το άρθρο 719 [AK](#). Εάν αντιθέτως, ο εντολοδόχος ενήργησε στο όνομα του εντολέως, δυνάμει της εντολής και σε εκτέλεση αυτής, τα νομικά αποτελέσματα της δικαιοπραξίας παράγονται αμέσως και απ' ευθείας για τον εντολέα (άρθρο 211 [AK](#)), ο οποίος, συνεπώς, καθίσταται κύριος ή νομέας του πράγματος, ενώ ο εντολοδόχος είναι απλώς κάτοχος. Στην περίπτωση δε αυτή την απόδοση της κατοχής του πράγματος ο εντολέας δικαιούται να απαιτήσει και με την αγωγή από την εντολή βάσει του άρθρου 719 [AK](#) (βλ. ΑΠ 683/1985 ΝοΒ 34, 544, ΑΠ 804/1980 ΠοινΧρ Λ' 872, ΑΠ 683/1977 ΝοΒ 598/1962 ΕΕΝ 30, 229, Καποδίστρια, εις Ερμ. [AK](#) 719, αριθ. 6 επ. και 16 επ. Καυκά, ό.π., υπ' αριθμ. 719 παρ. 2 σελ. 913 και 915-916, Καρασήν, εις Γεωργιάδη-Σταθοπούλου, [AK](#) 719, αριθ. 1 και 2).

Τέλος, και στην περίπτωση της ανέκκλητης τραπεζικής ενέγγυας πιστώσεως, όταν αυτή, όπως είναι και το σύνηθες εμφανίζει σύνδεσμο προς περισσότερες από μια πολιτείες, **το εφαρμοστέο δίκαιο θα κριθεί κατά τη διάταξη του άρθρου 25 [AK](#)**. Έτσι, εάν λείπει ρητή ή σιωπηρά υποβολή της συμβάσεως σε κάποιο από τα δίκαια των πολιτειών προς τις οποίες εμφανίζει αυτή σύνδεσμο, θα αναζητηθεί το δίκαιο που αρμόζει στη σύμβαση από το σύνολο των ειδικών συνθηκών. Ως στοιχεία που θα καθοδηγήσουν την έρευνα του δικαστηρίου για την εξεύρεση του εφαρμοστέου δικαίου είναι, μεταξύ άλλων, ο σκοπός της συμβάσεως, οι επί μέρους συμφωνίες, τα περιστατικά υπό τα οποία καταρτίστηκε ή πρόκειται να εκτελεσθεί η σύμβαση, ως ένδειξη δε για την ανεύρεση του αρμόζοντος δικαίου μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο τόπος καταρτίσεως της συμβάσεως ή εκτελέσεως της, ο τόπος της επαγγελματικής εγκαταστάσεως της τράπεζας κ.λ.π.

Ειδικότερα, ως προς τις **σχέσεις πιστούχου (πελάτη) και πιστοδότριας τράπεζας, το δίκαιο του τύπου της επαγγελματικής εγκαταστάσεως της τελευταίας** είναι ορθότερο να θεωρηθεί κατ' αρχήν ως εφαρμοστέο, λόγω της ιδιαίζουσας σημασίας του συνδετικού αυτού στοιχείου. Από το δίκαιο δε αυτό θα ρυθμισθούν οι σχέσεις ανοίγματος πιστώσεως και εντολής και γενικά θα καθορισθεί η έκταση και οι προϋποθέσεις ευθύνης της πιστοδότριας τράπεζας (βλ. Λουκοπούλου, εις Εράνιον προς Μαριδάκην, τομ. Γ' σελ. 209 επ. και ιδίως σελ. 214 επ.).